

دستور العمل ماده ۳ آیین نامه اجرایی نحوه انجام

معاینه و صدور برگ معاینه فنی خودرو

تابستان ۱۳۹۵

«به نام یگانه خالق هستی»

پیشگفتار

بیش از یکصد سال از اختراع خودرو می گذرد. در طول تاریخ، انسان همواره خود را نیازمند وسیله ای ایمن و قابل اعتماد برای جا به جایی سریع می دیده است و با ظهور خودرو این آرزو تحقق یافت.

خسارات جانی و مالی ناشی از وقوع تصادفات هولناک در محورهای درون و برون شهری و همچنین آلودگی هوای ناشی از نقص فنی خودروها، انجام معاینه فنی را برای تمام خودروها لازم و ضروری کرده است.

با استناد به بند ۵ الحاقی ماده ۳۲ قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳/۱۲/۲۸، ماده ۵ قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا مصوب سال ۱۳۷۴/۱۱/۰۳، تصویب نامه کاهش آلودگی هوا (۱۳۷۳/۱۲/۲۸) ت/۴۹۹۵۲ هـ مورخ ۱۳۹۲/۰۲/۱۰ و سایر مقررات مربوط به معاینه فنی خودرو و نحوه تشکیل فوق، سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور و سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای در راستای انجام تعهدات تبیین شده در ماده ۳ تصویب نامه شماره ۱۲۰۶۷۱/ت/۵۰۸۹۱ هـ مورخ ۹۳/۱۰/۱۴ هیأت وزیران با موضوع آیین نامه اجرایی نحوه انجام معاینه و صدور برگ معاینه فنی خودروها و نیز بهبود وضعیت انجام معاینه فنی مؤثر در کشور اقدام به بازبینی دستور العمل ماده ۳ آئین نامه اجرایی نحوه انجام معاینه و صدور برگ معاینه فنی خودرو نموده است.

این دستور العمل مشتمل بر ۹ بخش و ۸ پیوست می باشد که در تهیه و تدوین آن از استاندارد ملی ایران به شماره ۹۱۸۱ (تجدید نظر اول) - با عنوان "خودرو-معاینه فنی-آزمون های مربوط به بازرسی صلاحیت تردد وسایل موتوری و تریلرهای آن ها" و شماره ۱۰۲۸۲ اندازه گیری شدت صوت موتورگازی و موتورسیکلت و سایر استانداردهای مرتبط در این حوزه و تجمیع نظر کارشناسان کمک گرفته شده است.

رعایت کلیه حدود اعلام شده در استانداردهای ملی ایران به شماره های ۹۴۲۶ و ۹۷۴۷ و ۵۶۰۱ جهت انجام بازرسی ادواری خودروها با سوخت گاز طبیعی فشرده (CNG) الزامی می باشد.

لازم به ذکر است به منظور تدوین این دستور العمل طی جلسات متعدد از نظرات و پیشنهادهای اساتید، مدیران، صاحب نظران و متخصصان حوزه معاینه فنی و حمل و نقل استفاده گردیده که از مساعدت و همکاری آن ها تقدیر و تشکر به عمل آید.

علی نوذریپور

معاونت امور شهرداری ها

اعضای کارگروه تدوین:

رئیس کمیته و مدیرکل دفتر حمل‌ونقل عمومی و ترافیک شهری سازمان شهرداریها و دهیاریهای کشور - وزارت کشور	آقای امیر جعفرپور
دبیر کمیته و کارشناس دفتر حمل‌ونقل عمومی و ترافیک شهری سازمان شهرداریها و دهیاریهای کشور - وزارت کشور	آقای علیرضا ملکوتی نیگو
مدیرعامل اتحادیه سازمان‌های حمل‌ونقل همگانی کشور	آقای سعید لیسر
مدیرعامل ستاد مرکزی معاینه فنی خودروهای تهران	آقای سیدنواب حسینی منش
معاون ستاد مرکزی معاینه فنی خودروهای تهران	آقای رضا پزشکی پور تبریزی
کارشناس اتحادیه سازمان‌های حمل‌ونقل همگانی کشور	آقای علیرضا پندرام باری
کارشناس اتحادیه سازمان‌های حمل‌ونقل همگانی کشور	آقای مهدی قدیری
معاون دفتر ایمنی و ترافیک سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای	آقای حسن عبدوسی
عضو هیات مدیره انجمن صنفی CNG کشور و عضو کمیته راهبری صنعت CNG	آقای علی محمودیان
عضو هیات مدیره و دبیر انجمن صنفی CNG کشور و عضو کمیته راهبری صنعت CNG	آقای مرتضی ابراهیمی مقدم
معاون مرکز ملی هوا و تغییر اقلیم معاونت محیط زیست انسانی، سازمان حفاظت محیط زیست	آقای مسعود زندی
رئیس اداره حقوقی پلیس راهنمایی و رانندگی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران	جناب سرهنگ محمد ترحمی
دفتر نیرو محرکه و خودرو وزارت صنعت، معدن و تجارت	آقای حسین‌رضا ارجمند پیمان
کارشناس ارشد سازمان ملی استاندارد	آقای مهدی نگهدار
کارشناس ارشد دفتر حمل‌ونقل و دبیرخانه شورای عالی ترافیک شهرهای کشور - وزارت کشور	آقای سپهر نواب زاده
کارشناس دفتر حمل‌ونقل و دبیرخانه شورای عالی ترافیک شهرهای کشور - وزارت کشور	خانم نجمه جعفری
مدیر مرکز معاینه فنی و رئیس انجمن صنفی کارفرمایان مراکز معاینه فنی خودرویی استان تهران	آقای غضنفر طاووسی
مدیر مرکز معاینه فنی و رئیس انجمن صنفی کارفرمایان مراکز معاینه فنی خودرویی استان مازندران	آقای محمدرضا جعفریان
مدیر مرکز معاینه فنی استان اصفهان	آقای اصغر نجفی
مدیر مرکز معاینه فنی و دبیر انجمن صنفی کارفرمایان مراکز معاینه فنی خودرویی استان البرز	آقای بهزاد تقی‌پور

اعضای کارگروه تصویب:

نماینده وزارت کشور و رئیس کارگروه - معاون امور شهرداری‌های سازمان شهرداریها و دهیاریهای کشور	آقای علی نوذری‌پور
نماینده وزارت کشور - مدیرکل دفتر حمل و نقل وزارت کشور و دبیر شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور	آقای پوریا محمدیان
نماینده وزارت راه و شهرسازی - مدیرکل دفتر ایمنی و ترافیک سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای	آقای جواد هدایتی
نماینده سازمان ملی استاندارد ایران - مدیرکل دفتر نظارت بر استاندارد خدمات و معیارهای مصرف انرژی	خانم پریچهر گل‌لباش
نماینده نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران - جانشین معاونت فنی، مهندسی و خدمات ترافیک پلیس راهنمایی و رانندگی	جناب سرهنگ فرزین شاه محمدیان
نماینده وزارت صنعت، معدن و تجارت - کارشناس دفتر نیرو محرکه و خودرو	آقای حمیدرضا ارجمند پیمان
نماینده سازمان حفاظت محیط زیست - کارشناس مرکز ملی هوا و تغییر اقلیم معاونت محیط زیست انسانی	خانم مهسا تمجدی

فهرست مطالب

بخش اول: تعاریف و اصطلاحات	۶
بخش دوم: ضوابط ایجاد مراکز معاینه فنی سبک، سنگین و تشخیص صلاحیت متقاضیان	۶
۱-۲ مشخصات عمومی متقاضی به شرح ذیل می باشد	۷
۲-۲ مدارک مورد نیاز جهت دریافت مجوز فعالیت مرکز معاینه فنی به شرح ذیل می باشد	۷
بخش سوم: نحوه صدور، تمدید، تعلیق و ابطال موافقت اولیه و مجوز فعالیت	۸
۱-۳ نحوه صدور مجوز فعالیت	۸
۲-۳ نحوه تمدید، ابطال و تعلیق مجوز فعالیت	۱۰
بخش چهارم: تأسیسات و تجهیزات و نحوه ردیابی مراکز و خطوط معاینه فنی	۱۲
۱-۱ تأسیسات و تجهیزات مراکز و خطوط معاینه فنی	۱۲
۲-۱ شاخص ها و معیار های ارزیابی، رده بندی و امتیاز دهی مراکز معاینه فنی سبک	۱۳
۳-۱ شاخص ها و معیار های ارزیابی مراکز معاینه فنی سنگین	۱۴
بخش پنجم: ضوابط به کارگیری و آموزش کاربران و کارشناسان مراکز معاینه فنی	۱۴
بخش ششم: طبقه بندی وسایل نقلیه	۱۴
بخش هفتم: روش آزمون و قسمت هایی که باید در وسایل نقلیه مورد معاینه قرار گیرند	۱۴
۱-۷ روش آزمون و قسمت های مورد معاینه در وسایل نقلیه سنگین	۱۴
۲-۷ روش آزمون و قسمت های مورد معاینه در وسایل نقلیه سبک و موتور سیکلت	۱۴
۳-۷ روش بازرسی و آزمون چشمی سامانه گاز سوز خودرو های سبک	۱۴
۴-۷ بازرسی دورهای، نگهداری و تعمیرات مخازن CNG نوع ۲ و ۳ نصب شده بر روی اتوبوس های شهری گاز سوز	۱۴
۵-۷ ایجاد مراکز سرویس و تعمیرگاهی سریع خودرو	۱۵
بخش هشتم: نحوه نظارت و تشخیص تخلفات مراکز معاینه فنی	۱۵
۱-۸ نحوه نظارت و تشخیص تخلفات مراکز معاینه فنی سنگین	۱۵
۲-۸ نحوه نظارت و تشخیص تخلفات مراکز معاینه فنی سبک	۱۵
۳-۸ نحوه تشخیص و رسیدگی به تخلفات مراکز معاینه فنی سبک و سنگین	۱۵
بخش نهم: سایر مقررات	۱۷
پیوست ۱ (جداول)	۱۸
پیوست ۲ (کاربرگ ها)	۳۳
پیوست ۳ (کاربرگ های ارزیابی مراکز معاینه فنی)	۴۱
پیوست ۴ (ضوابط به کارگیری و آموزش کاربران و کارشناسان مراکز معاینه فنی سنگین)	۵۴
پیوست ۵ (ضوابط به کارگیری و آموزش کاربران و کارشناسان مراکز معاینه فنی سبک)	۵۷
پیوست ۶ (روش آزمون و قسمت هایی که باید در وسایل نقلیه سنگین مورد معاینه قرار گیرند)	۶۱
پیوست ۷ (روش آزمون و قسمت هایی که باید در وسایل نقلیه سبک مورد معاینه قرار گیرند)	۷۹
۱ نحوه انجام آزمون های مربوط به عیوب ظاهری خودرو های سبک	۸۱
۲ انجام آزمون و اجزای مورد معاینه در موتور سیکلت ها	۹۰
۸ (روش بازرسی و آزمون چشمی سامانه گاز سوز خودرو های سبک و سنگین)	۹۳

بخش اول: تعاریف و اصطلاحات

ماده ۱: در این دستورالعمل، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط بکار می‌رود:

- الف- قانون: بند ۵ الحاقی ماده ۳۲ قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳/۱۲/۲۸
- ب- آیین‌نامه: تصویب‌نامه شماره ۱۲۰۶۷۱/ت/۵۰۸۹۱-هـ مورخ ۹۳/۱۰/۱۴ هیأت وزیران با موضوع آیین‌نامه اجرایی نحوه انجام معاینه و صدور برگ معاینه فنی خودرو.
- پ- سیمفا: اختصار عبارات "سامانه ملی یکپارچه معاینه فنی ایران"، سامانه‌ای متمرکز و برخط (آنلاین) برای ثبت مشخصات و اطلاعات آزمایش‌های فنی و صدور گواهی معاینه فنی وسایل نقلیه موتوری که با بهره‌گیری از زیرساخت‌های الکترونیکی و اطلاعات پلیس راهنمایی و رانندگی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران در راستای ایجاد وحدت رویه در امور مربوط به معاینه فنی وسایل نقلیه موتوری سبک و سنگین درون و برون شهری و تسهیل در اعمال مفررات و ثبت مکانیزه تخلفات رانندگی، توسط وزارت کشور و با مشارکت وزارت راه و شهرسازی و شهرداری‌ها ایجاد می‌گردد.
- ت- معاینه فنی: انجام بازدیدهای کارشناسی و آزمایش‌های فنی برای تأیید سلامت فنی، صحت عملکرد تجهیزات و سامانه‌های ایمنی و انطباق میزان انتشار آلاینده‌های وسایل نقلیه موتوری با شاخص‌های مصوب محیط زیستی.
- ث- گواهی معاینه فنی: برگ و برچسب یا مدرک مجازی حاوی اطلاعات شناسنامه‌ای خودرو، مشخصات فنی و نتایج آزمایش‌های انجام شده که در چارچوب سامانه ملی یکپارچه معاینه فنی توسط مراکز معاینه فنی صادر و به متقاضی ارائه می‌شود.
- ج- وسیله نقلیه موتوری: هر نوع وسیله نقلیه که دارای چرخ، موتور و سامانه انتقال قدرت است و برای حمل بار یا انسان یا انجام کار یا عملیات به کار می‌رود.
- چ- وسیله نقلیه شخصی: وسیله نقلیه موتوری دارای پلاک شخصی.
- ح- وسیله نقلیه عمومی: وسیله نقلیه موتوری دارای پلاک عمومی.
- خ- وسیله نقلیه دولتی: وسیله نقلیه موتوری دارای پلاک دولتی یا نظامی.
- د- ستاد معاینه فنی: تشکیلات متمرکز برای برنامه‌ریزی، هدایت، نظارت و کنترل فعالیت مراکز معاینه فنی سبک و با سنگین.
- ذ- کارگروه استانی معاینه فنی: کارگروهی یا مسؤولیت معاون هماهنگی امور عمرانی استانداری و عضویت رئیس پلیس راهنمایی و رانندگی، مدیر کل حفاظت محیط زیست، مدیر کل راهداری و حمل‌ونقل و جاده‌ای، مدیر کل دفتر فنی، امور عمرانی و حمل و نقل و ترافیک استانداری و حسب مورد شهردار شهر مربوط که به منظور هماهنگی امور معاینه فنی خودروهای سبک و سنگین و نظارت بر عملکرد ستادهای معاینه فنی در استان تشکیل می‌شود.
- ر- سازمان شهرداری‌ها: سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور به عنوان نماینده وزارت کشور.
- ز- سازمان راهداری: سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای به عنوان نماینده وزارت راه و شهرسازی.
- ژ- پلیس راهور ناجا: پلیس راهنمایی و رانندگی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران.
- س- نمایندگی استانی: واحد استانی ستاد معاینه فنی سنگین می‌باشد که مسؤولیت اجرایی آن را اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان عهده‌دار می‌باشد.
- ش- متقاضی: منظور کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی متقاضی احداث مرکز مکانیزه معاینه فنی خودرو می‌باشد.
- ص- اعتبار گواهی معاینه فنی: دوره زمانی از تاریخ صدور تا تاریخ انقضای درج شده در گواهی معاینه فنی وسیله نقلیه یا بروز نقص فنی است.
- ض- نقص فنی: هر نوع عیب، نقصان یا تغییر در وضعیت ظاهری و فنی وسیله نقلیه که موجب کاهش ایمنی در عبور و مرور و یا انتشار بیش از حد مجاز گازهای آلاینده هوا و یا آلودگی بیش از حد مجاز صدا گردد.
- ط- موافقت اولیه: مجوزی است که برای شروع احداث و تأسیس مرکز معاینه فنی توسط نمایندگی استانی ستاد معاینه فنی خودروهای سنگین یا ستاد معاینه فنی شهرداری‌ها برای مدت معین به متقاضی اعطا می‌گردد.

ظ- مجوز فعالیت: مجوزی است که پس از احداث و تکمیل کلیه شرایط مندرج در این دستورالعمل برای شروع بهره برداری توسط نمایندگی استانی ستاد معاینه فنی خودروهای سنگین یا ستاد معاینه فنی شهرسازی‌ها به متقاضی اعطا می‌گردد.

ع- مراکز معاینه فنی سبک: مراکزی که توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی با رعایت قوانین و مقررات مربوطه از طریق ستاد معاینه فنی وابسته به شهرسازی‌ها، برای انجام معاینه فنی وسایل نقلیه موتوری سبک ایجاد می‌گردد.

غ- مراکز معاینه فنی سنگین: مراکزی که توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی با رعایت قوانین و مقررات مربوطه با مجوز ستاد معاینه فنی سنگین، برای انجام معاینه فنی وسایل نقلیه موتوری سنگین ایجاد می‌گردد.

ف- خودروی سنگین برون شهری: کلیه خودروهای سنگین حمل بار و مسافر شامل انواع اتوبوس، میدی‌بوس و مینی‌بوس و وسایل نقلیه باری با ظرفیت بیش از $\frac{3}{5}$ تن نظیر کامیونت (ون باری، لوری)، کامیون، تریلر، کشنده، تانکر، یدک و نیمه یدک با پلاک مستقل با هر نوع سوخت که تحت نظامات سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده ای (در وزارت راه و شهرسازی) ساماندهی و مدیریت شده و فعالیت نمایند.

ق- خودروی سنگین درون شهری: کلیه خودروهای سنگین غیر برون شهری شامل انواع اتوبوس، میدی‌بوس و مینی‌بوس و وسایل نقلیه باری با ظرفیت بیش از $\frac{3}{5}$ تن نظیر کامیونت (ون باری، لوری)، کامیون، تریلر، کشنده، تانکر و نیز یدک و نیمه یدک با پلاک مستقل با هر نوع سوخت که امکان تردد در راه‌های برون شهری را دارا می‌باشند.

ک- خودروی سبک: کلیه خودروهای سبک حمل مسافر یا بار با هر نوع سوخت که دارای دو محور باشند و وزن کل خودرو کمتر از ۲٫۵ تن بوده و حداکثر وزن هر محور آنها از ۲٫۵ تن بیشتر نباشد.

گ- موتورسیکلت: کلیه موتورسیکلت‌های بتزین سوز و سایر که دارای پلاک ملی بوده و واژه موتورسیکلت در کارت شناسایی آن قید گردیده باشد.

ل- سوخت جایگزین: سوختی که در خودروهای سنگین و سبک و موتورسیکلت جایگزین سوخت پایه محسوب می‌گردد.

م- مرکز خدمات فنی خودروهای گاز سوز: مرکزی است که مطابق با الزامات استاندارد ملی شماره ۵۶۰۱ تجهیز گردیده و دارای پروانه بهره‌برداری از وزارت صنعت، معدن و تجارت می‌باشد.

ن- مرکز آزمون هیدرواستاتیک و سایر آزمون‌های تکمیلی: مرکزی است که مطابق با استاندارد ملی شماره ۶۷۹۲ و سایر استانداردهای مرتبط، پروانه بهره‌برداری از وزارت صنعت، معدن و تجارت دریافت نموده باشد.

ه- کمیته راهبری صنعت CNG: کمیته‌ای متشکل از نمایندگان وزارت کشور، وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت نفت، سازمان ملی استاندارد، سازمان حفاظت محیط زیست و انجمن صنفی CNG کشور که با ابلاغ وزیر صنعت، معدن و تجارت تشکیل شده است.

ی- تاییدیه بازرسی مخزن و متعلقات سامانه گاز سوز: تاییدیه‌ای است که پس از بررسی و رعایت الزامات مربوط به بازرسی و آزمون مخزن و متعلقات سامانه گاز سوز خودروهای با سوخت CNG بر روی خودرو نصب می‌گردد.

بخش دوم: ضوابط ایجاد مراکز معاینه فنی سبک، سنگین و تشخیصی صلاحیت متقاضیان

ماده ۲: با ملاک نظر قراردادان سیاست‌های منعکس شده از سوی کارگروه استانی معاینه فنی به ستادهای معاینه فنی خودرو شهرسازی‌ها و ستاد معاینه فنی سنگین به نمایندگی‌های استانی معاینه فنی خودروهای سنگین مبنی بر نحوه گسترش مراکز معاینه فنی و وجود ظرفیت، هریک از اشخاص حقیقی یا حقوقی با رعایت کلیه ضوابط و مقررات و دارا بودن شرایط و مدارک مندرج در مواد ۳ و ۴ این دستورالعمل، می‌توانند نسبت به تأسیس و ایجاد مراکز معاینه فنی سبک، با ارائه تقاضا به ستادهای معاینه فنی مربوطه و در سنگین با ارائه تقاضای تأسیس و

بهره‌برداری مرکز معاینه فنی سنگین به نمایندگی استانی ستاد معاینه فنی سنگین، ضمن طی روال جاری برابر دستورالعمل‌ها و آئین‌نامه‌ها اقدام نمایند.

تبصره: سیاست‌های کارگروه استانی در قالب برنامه جامع ۵ ساله معاینه فنی سبک و سنگین درون‌شهری هر استان، بر اساس مواد ۵ و ۶ این دستورالعمل با تأیید سازمان شهرداری‌ها به ستادهای معاینه فنی شهرداری‌ها جهت اجرا به ستادهای معاینه فنی شهرداری‌ها ابلاغ خواهد شد.

۱-۲- مشخصات عمومی متقاضی به شرح ذیل می‌باشد:

- عدم سوءپیشینه کیفری مؤثر (برای متقاضی حقیقی).
- عدم دریافت اختاریه مبنی بر لغو مجوز فعالیت از ستادهای معاینه فنی کشور در سنوات گذشته.
- تصریح عنوان «امور معاینه فنی و خدمات خودرویی مرتبط» در اساسنامه شرکت یا موسسه (برای متقاضی حقوقی) با تأیید ستاد معاینه فنی.

۲-۲- مدارک مورد نیاز جهت دریافت مجوز فعالیت مرکز معاینه فنی به شرح ذیل می‌باشد:

- ارائه درخواست احداث مرکز معاینه فنی خودروهای سبک و سنگین (برابر کاربرگ شماره ۱ در پیوست ۲).
- ارائه تصویر مدارک سجلی و هویتی متقاضی و تصویر اساسنامه شرکت.
- ارائه تصویر کارت پایان خدمت یا معافیت سربازی (برای آقایان متقاضی حقیقی).
- ارائه اصل گواهی عدم سوء پیشینه مؤثر کیفری (متقاضی حقیقی).
- ارائه اصل گواهی معتبر عدم اعتیاد به مواد مخدر، روان‌گردان و الکل.
- رایحه گزارش توجیهی و تحلیل اقتصادی احداث مرکز معاینه فنی در محل مورد تقاضا.
- رایحه استعلام و مجوز از کلیه دستگاههای ذیربط حسب مورد (اداره کل راه و شهرسازی، اداره کل حفاظت محیط زیست، سازمان جهاد کشاورزی، شهرداری و پلیس راهور ناجا).
- ارائه اصل و تصویر اسناد مالکیت به انضمام کروکی ملک و مستندات مربوط به وضعیت تملک یا اجاره حداقل پنج ساله (برای مراکز سبک) ملک از سوی متقاضی؛ به منظور احداث مرکز معاینه فنی، باید مشخصات ملکی به نام شخص حقیقی و در مورد اشخاص حقوقی بنام شرکت یا اعضای هیأت مدیره شرکت باشد.

✓ تمامی تصاویر مدارک یاد شده باید به طور رسمی برابر اصل گردند.

✓ در مورد اشخاص حقوقی رایحه مدارک فوق براساس اساسنامه شرکت مندرج در روزنامه رسمی می‌باشد.

تبصره ۱: از زمان ابلاغ این دستورالعمل، وضعیت تملک کلیه مراکز معاینه فنی سبک باید برای ستادهای معاینه فنی سبک احراز گردد و در این راستا ضروری است تا کلیه مراکز معاینه فنی مشمول، حسب مکاتبه از سوی ستادهای معاینه فنی شهرداری‌ها نسبت به ارائه مستندات و مدارک قانونی طلب شده اقدام نمایند.

تبصره ۲: صدور معرفی‌نامه به مراجع ذیصلاح جهت احراز صلاحیت‌های فردی متقاضی، توسط ستاد معاینه فنی (شهرداری برای خودروهای سبک و نمایندگی استانی برای خودروهای سنگین) صورت می‌گیرد.

تبصره ۳: کلیه خطوط معاینه فنی سبک و موتورسیکلت مستقر در مراکز معاینه فنی و خطوط ایجاد شده جدید، باید به صورت برخط به سامانه سیمفا متصل باشند، همچنین خطوط معاینه فنی سنگین مستقر در مراکز معاینه فنی سنگین و خطوط ایجاد شده جدید می‌بایست از طریق سامانه برخط معاینه فنی مستقر در سازمان راهداری قابلیت اتصال به سامانه سیمفا را داشته باشند.

تبصره ۴: مسئولیت بروزرسانی، ارتقا و افزایش تجهیزات مربوط به معاینه فنی خودروها به عهده صاحب امتیاز احداث و بهره‌برداری مرکز بوده و باید با نظارت ستاد معاینه فنی سبک / سنگین و کارگروه استانی عملیاتی گردد.

ماده ۳: کلیات رویه مربوط به ارائه درخواست، نحوه بررسی مدارک و فرایند اعطاء مجوز احداث و راهبری مراکز معاینه فنی سبک طبق جدول ۱ و سنگین طبق جدول ۲ در پیوست ۱ می‌باشد.

ماده ۴: پس از اخذ و بررسی مدارک مربوطه توسط ستاد معاینه فنی شهرداری یا نمایندگی استانی معاینه فنی سنگین و ارسال به ستادهای معاینه فنی سبک یا سنگین، حسب مورد، با توجه به گزارش توجیهی و تحلیل اقتصادی آرایه شده و متناسب با برآورد عرضه و تقاضا و سایر عوامل از قبیل کفایت یا عدم کفایت مراکز معاینه فنی موجود، ستاد معاینه فنی نتیجه را حداکثر ظرف یک‌ماه به ستاد معاینه فنی شهرداری یا نمایندگی استانی جهت اعلام به متقاضی اعلام خواهد نمود. (تکمیل کاربرگ شماره ۱ در پیوست ۲).

ماده ۵: ستادهای معاینه فنی شهرداری‌ها موظفند صدور مجوز و موافقت اولیه خود را بر پایه برنامه‌ای که از سوی کارگروه استانی مبنی بر سیاست‌های افزایش و فعال‌سازی مراکز معاینه فنی (تعداد خطوط و مکان احداث) به صورت ۵ ساله ابلاغ می‌گردد، به انجام رسانده و مراتب را جهت اقدام برای اتصال به سیمفا به سازمان شهرداری‌ها اعلام نمایند.

ماده ۶: حداکثر ظرفیت اسمی سالیانه شناسایی شده برای یک خط مکانیزه معاینه فنی خودروی سبک، بر اساس زمان ثبت شده در سیمفا برای فاصله زمانی پذیرش تا صدور گواهی برای انواع خودرو محاسبه می‌شود.

تبصره ۱: تا یکسال پس از ابلاغ این دستورالعمل، که زمان لازم برای محاسبه ظرفیت بر اساس معاینه فنی کامل خودرو فراهم گردد، ظرفیت مراکز معاینه فنی سبک که توانایی ارائه خدمات به دو خودرو را به صورت هم زمان دارا باشد (خطوط نوع ۲) در هر شیفت کاری، برابر (۱۵۰۰) دستگاه و برای خطوطی که توانایی آزمون یک خودرو را در لحظه دارا باشد (نوع ۱) یا خطوط قابل حمل، در هر شیفت کاری، در سال برابر (۸۰۰۰) دستگاه می‌باشد. ظرفیت برآورد شده برای هر ایستگاه آزمون موتورسیکلت در هر شیفت کاری، در سال (۲۶۰۰۰) دستگاه می‌باشد (جدول‌های ۱ و ۲ پیوست ۱). تعداد شیفت کاری براساس رده مرکز و ارزیابی انجام شده تا سه شیفت (با توجه به جداول ۵ و ۴ پیوست ۲) قابل افزایش است. در مدت یکسال مزبور، زمانبندی مندرج در جدول ۳ پیوست ۱، برای نظارت و ارزیابی سالانه ستاد معاینه فنی شهرداری‌ها و صدور مجوز ایجاد و ظرفیت سنجی مراکز بوده و محدودیت زمانی برای انجام آزمون‌ها در سامانه سیمفا بر اساس آن اعمال نمی‌گردد.

تبصره ۲: تعداد شیفت کاری بر اساس رده مرکز و ارزیابی انجام شده تا سه شیفت (با توجه به جداول پیوست ۳) قابل افزایش است.

ماده ۷: متقاضیان مراکز معاینه فنی سنگین صرفاً مجاز به راه‌اندازی خط معاینه فنی سنگین می‌باشند و احداث دو نوع خط سبک و سنگین به صورت تفکیک نشده در یک محوطه غیر مجاز می‌باشد.

بخش سوم: نحوه صدور، تمدید، تعلیق و ابطال موافقت اولیه و مجوز فعالیت

۳-۱- نحوه صدور مجوز فعالیت

ماده ۸: صدور موافقت اولیه از سوی ستاد معاینه فنی شهرداری‌ها به متقاضی جهت آغاز عملیات احداث و راه‌اندازی مرکز معاینه فنی خودروهای سبک، پس از بررسی نقشه‌های ساختمانی مربوط به ابعاد زمین، تأسیسات و تجهیزات، ابنیه، سازه، جانمایی سالن و فضاهای اختصاص یافته به راه گذرهای ورودی و خروجی و چیدمان خطوط معاینه فنی که از سوی متقاضی ارائه شده و ضوابط احداث مرکز، شرایط زیست محیطی و ترافیکی و معماری مصوب رعایت شده، صورت خواهد پذیرفت (طبق کاربرگ شماره ۲ سبک در پیوست ۲).

تبصره ۱: مهلت اعتبار موافقت اولیه احداث یا توسعه مراکز معاینه فنی سبک موضوع این ماده برای نوبت اول با تشخیص ستاد معاینه فنی سبک به مدت سه ماه بوده که برای یک دوره زمانی مشابه دیگر و صرفاً با استناد بر قبول شرایط ویژه برای یک نوبت قابل تمدید خواهد بود.

تبصره ۲: موافقت اولیه پیش گفته به هیچ وجه در حکم مجوز فعالیت در امر معاینه فنی نبوده و در صورت عدم اخذ مجوز فعالیت توسط متقاضی ظرف مهلت مقرر، موافقت اولیه احداث یا توسعه صادره باطل و بی اعتبار خواهد بود.

ماده ۹: پراکندگی مراکز معاینه فنی سبک و مکان یابی و تأیید مکان استقرار مرکز معاینه فنی جدید سبک با توجه به سیاست آمایش کارگروه استانی و توجه به ماده ۸ بر عهده ستاد معاینه فنی خواهد بود. کارگروه استانی موظف است ضمن هماهنگی با دستگاه های مرتبط (سازمان شهرداری ها - اداره کل حفاظت محیط زیست - پلیس راهنمایی و رانندگی - اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده ای) حداکثر سه ماه پس از ابلاغ این دستور العمل نسبت به تهیه و ابلاغ برنامه جامع پنج ساله ایجاد و گسترش مراکز معاینه فنی سبک در سطح استان به کلیه شهرداری ها اقدام نماید.

تبصره: تا زمان تدوین و ابلاغ سیاست آمایش و پراکندگی مراکز معاینه فنی سبک توسط کارگروه استانی، ستادهای معاینه فنی شهرداری ها می توانند با هماهنگی کارگروه استانی و سازمان شهرداری ها نسبت به انطباق سنجی تقاضاهای ارائه شده و صدور موافقت اولیه اقدام نمایند.

ماده ۱۰: کلیه متقاضیان تأسیس مرکز معاینه فنی سنگین باید تقاضای کتبی خویش را به نمایندگی استانی ستاد معاینه فنی سنگین ارائه نمایند. پس از آرایه تقاضای کتبی و احراز شرایط و صلاحیت های مذکور در این دستور العمل و آرایه اسناد رسمی مالکیت زمین واجد شرایط (تأییدیه صلاحیت های ترافیکی و کاربری اراضی) و اخذ تأییدیه ستاد معاینه فنی سنگین، موافقت اولیه جهت تأسیس مرکز معاینه فنی با مدت اعتبار یک ساله توسط نمایندگی استانی ستاد معاینه فنی سنگین بنام متقاضی صادر خواهد شد.

تبصره ۱: مهلت اعتبار موافقت اولیه موضوع این ماده به شرط آن که درخواست تمدید قبل از پایان اعتبار موافقت اولیه انجام گرفته باشد، فقط برای یک نوبت با تشخیص نمایندگی استانی ستاد معاینه فنی سنگین به مدت سه ماه قابل تمدید خواهد بود.

تبصره ۲: در صورت عدم تکمیل و بهره برداری مرکز قبل از انقضای تمدید نوبت اول، تمدید مجدد موافقت اولیه بسته به میزان پیشرفت کار و دلایل توجیهی تأخیرات با نظر ستاد معاینه فنی سنگین انجام می پذیرد.

تبصره ۳: موافقت اولیه های مذکور، مجوز فعالیت در امر معاینه فنی نبوده و در صورت عدم تمدید یا اخذ مجوز فعالیت توسط متقاضی ظرف مهلت مقرر، موافقت اولیه صادره باطل و فاقد هرگونه اعتبار خواهد بود.

تبصره ۴: صدور معرفی نامه به مراجع ذیصلاح جهت احراز صلاحیت های مکان پیشنهادی متقاضی توسط نمایندگی استانی ستاد معاینه فنی سنگین صورت می گیرد.

ماده ۱۱: صدور مجوز اولیه جهت احداث و فعالیت مرکز معاینه فنی سنگین توسط شهرداری ها (ویژه خودروهای سنگین درون شهری) و نیز تداوم فعالیت مراکز معاینه فنی سنگین موجود شهرداری ها در صورت اخذ موافقت ستاد معاینه فنی سنگین و به منظور ارائه خدمات معاینه فنی و سابل نقلیه سنگین درون شهری صورت خواهد پذیرفت. مراکز مذکور بدون اخذ مجوز از ستاد معاینه فنی سنگین حق ارائه خدمات به ناوگان سنگین برون شهری را نداشته و مسئولیت نظارت بر عملکرد این مراکز با ستاد معاینه فنی شهرداری صادر کننده مجوز مرکز می باشد.

تبصره ۱: موافقت صادره از سوی ستاد معاینه فنی سنگین دارای مهلت اعتبار یک ساله بوده و در صورت عدم ارتکاب تخلف از سوی مرکز معاینه فنی مبنی بر انجام معاینه فنی ناوگان سنگین برون شهری این موافقت برای یک سال

دیگر تمدید خواهد شد. در مدت موافقت مذکور نظارت عالی به مراکز معاینه فنی سنگین شهرداری‌ها با نمایندگی ستاد معاینه فنی سنگین در استان مربوطه خواهد بود.

تبصره ۲: مراکز معاینه فنی سنگین شهرداری‌ها در صورت احراز شرایط این دستورالعمل و اخذ مجوز از ستاد معاینه فنی سنگین، مجاز به انجام معاینه فنی انواع وسایل نقلیه سنگین (اعم از درون شهری و برون شهری) می‌باشند.

تبصره ۳: متقاضیان بهره برداری از هر دو نوع خط سبک و سنگین حق استفاده مشترک از تجهیزات و نیروی انسانی فنی در یک فضای عملیاتی مشترک را ندارند.

ماده ۱۴: پس از تکمیل ابنیه، تأسیسات، تجهیزات و ادوات آزمون خودرو و کلیه فضاهای عملیاتی مورد نیاز مرکز معاینه فنی و تأمین نیروی انسانی مورد نیاز مندرج در این دستورالعمل، با تأییدیه ستاد معاینه فنی، مجوز فعالیت (بهره برداری) برای متقاضیان (اعتبار سه ساله برای سبک و یک ساله برای سنگین) بعد از آن برای تمدید با توجه به رده بندی مراکز توسط ستاد معاینه فنی (شهرداری برای خودروهای سبک و نمایندگی استانی برای خودروهای سنگین) بنام متقاضی صادر خواهد شد.

تبصره ۱: هرگونه فعالیت در امر معاینه فنی قبل از اخذ مجوز فعالیت معتبر ممنوع است.

تبصره ۲: کلیه ادوات آزمون وسیله نقلیه مورد استفاده در خطوط معاینه فنی باید از نظر کیفیت مطلوبیت‌های لازم و شناسایی شده را دارا بوده و مورد تایید ستاد معاینه فنی باشد و از طریق شرکت فروشنده یا شرکت پشتیبانی کننده قابلیت اتصال به سامانه سیمفا را دارا باشند.

تبصره ۳: هر نوع تجهیزات که به هر طریق از داخل یا خارج کشور تامین شده و مورد استفاده مراکز معاینه فنی است، باید دارای نماینده فعال خدمات پس از فروش در ایران باشد. نماینده مزبور باید تامین قطعات یدکی، ارائه خدمات تعمیر، نگهداری و کالیبراسیون، خدمات گارانتی و ارائه خدمات پس از فروش را تضمین نماید. نمایندگی استانی ستاد معاینه فنی سنگین و کارگروه استانی می‌توانند حسب مورد تأییدیه و اسناد معتبر را که نشانگر تضمین تعهدات یاد شده می‌باشند را از مرکز معاینه فنی مطالبه نمایند.

تبصره ۴: در صورت استفاده مرکز از هرگونه تجهیزات دست دوم که به هر نحو از داخل یا خارج کشور تامین شده باشد، مدیر یا مالک مرکز باید با درخواست از شرکت ارائه کننده خدمات پس از فروش مربوطه در ایران نسبت به نصب و راه اندازی تجهیزات مربوطه اقدام کرده و مجوز مرکز منوط به تأییدیه صحت عملکرد تجهیزات نصب شده توسط شرکت مربوطه می‌باشد.

ماده ۱۳: موسس مرکز مکلف است هرگونه به روزرسانی دستگاه‌ها را جهت انجام آزمون جدید ابلاغی از سوی مراجع ذیصلاح، براساس اعلام ستاد معاینه فنی در اسرع وقت انجام دهد. بدیهی است عدم انجام این امر منجر به رسیدگی به تخلف وفق مواد ذیل بخش ۸-۳ اقدام می‌گردد.

ماده ۱۴: پس از تکمیل و آماده سازی مرکز جهت بهره برداری و تأیید ستاد معاینه فنی سنگین/سبک، مجوز فعالیت مرکز (مطابق کاربرگ شماره ۳ در پیوست ۲) از سوی نمایندگی استانی/ستاد معاینه فنی شهرداری مربوطه صادر خواهد شد.

۳-۲- نحوه تمدید، ابطال و تعلیق مجوز فعالیت

ماده ۱۵: دارنده مجوز مرکز معاینه فنی باید قبل از اتمام مهلت اعتبار مجوز فعالیت خود نسبت به تمدید آن از طریق ستاد معاینه فنی (شهرداری برای سبک و نمایندگی استانی برای سنگین) اقدام نماید.

تبصره: تمدید مجوز فعالیت منوط به بررسی و احراز کلیه شرایط مذکور در این دستورالعمل می‌باشد.

ماده ۱۶: در صورت عدم تمدید مجوز فعالیت، مجوز صادره قبلی باطل، و مرکز معاینه فنی حق ادامه فعالیت و صدور گواهی معاینه فنی را نخواهد داشت.

ماده ۱۷: در صورت ابطال مجوز فعالیت یک مرکز، راه اندازی مجدد مرکز منوط به ارائه درخواست جدید از سوی متقاضی و نیز احراز آخرین ضوابط و شرایط صدور مجوز می باشد.

ماده ۱۸: با از دست دادن الزامات و شرایط مندرج در این دستورالعمل به تشخیص ستاد معاینه فنی مجوز فعالیت مرکز وفق ماده ۳۴ این دستورالعمل تعلیق می گردد.

ماده ۱۹: کلیه متقاضیان مراکز معاینه فنی مکلف به ارائه تعهد رسمی مبنی بر ارائه خدمات استاندارد معاینه فنی به مدت اعتبار مجوز فعالیت و مبتنی بر ارزیابی و رده مرکز، طبق مفاد این دستورالعمل، به ستاد معاینه فنی هستند. در صورتی که مراکز به هر دلیل زودتر از اتمام دوره اعتبار مجوز فعالیت مایل به انصراف از ادامه فعالیت باشند باید حداقل ۳ ماه قبل از آن به ستاد معاینه فنی و کارگروه استانی اعلام نمایند.

تبصره ۱: در مواردی که تغییر کاربری زمین جهت فعالیت مرکز معاینه فنی بر اساس موافقت اولیه ستاد معاینه فنی صورت پذیرد، متقاضی باید تعهد رسمی حسب مورد، به نمایندگی استانی و ستاد معاینه فنی شهرداری مبنی بر این که مرکز احداث شده حداقل ۵ سال از تاریخ شروع بهره برداری تحت عنوان مرکز معاینه فنی فعالیت مستمر نماید، را ارائه نماید.

تبصره ۲: در صورت انتقال امتیاز مجوز فعالیت، متقاضی جدید به شرط احراز شرایط مندرج در این دستورالعمل و اخذ مجوز جدید فعالیت، مجاز است در مرکز مورد نظر به ادامه انجام معاینه فنی مبادرت نماید.

تبصره ۳: در صورت فوت دارنده مجوز (شخص حقیقی)، نماینده وراث حداقل یک سال مهلت خواهد داشت تا در صورت احراز شرایط مندرج در این دستورالعمل و اخذ مجوز، در مرکز مورد نظر به ادامه انجام معاینه فنی مبادرت نماید؛ در غیر این صورت مجوز صادره باطل شده محسوب می گردد.

ماده ۲۰: تمدید پروانه فعالیت مرکز معاینه فنی بصورت دوره های یکساله تا حداکثر ۵ ساله بر اساس رده بندی و ارزیابی انجام خواهد شد.

تبصره ۱: مؤسس مرکز معاینه فنی باید حداقل سه ماه قبل از اتمام اعتبار مجوز فعالیت خود، در صورت نداشتن تخلف نسبت به تمدید مجوز از طریق ستاد معاینه فنی اقدام نماید.

تبصره ۲: تعریف و اجرای هرگونه فعالیت جانبی یا ارائه خدمات تعمیرگاهی سریع مرتبط با معاینه فنی در مراکز معاینه فنی باید با موافقت ستاد معاینه فنی و اخذ مجوز لازم صورت پذیرد.

ماده ۲۱: شهرداری ها در صورت عدم مشارکت در تامین عرصه، اعیان و تجهیز مرکز با استناد به بند ۵ الحاقی ماده ۳۲ قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین و سایر مقررات مربوط به معاینه فنی خودرو و نحوه تشکیل مراکز مربوط، مجاز به اخذ هیچ گونه وجهی بابت حق السهم و یا هر عنوان دیگری نخواهند بود.

ماده ۲۲: در صورت ایجاد بسترهای سخت افزاری و نرم افزاری لازم گواهی معاینه فنی می تواند حسب مورد با اعلام سازمان شهرداری ها یا سازمان راهداری (ستاد معاینه فنی)، از صورت فیزیکی خارج شده و در قالب الکترونیکی/ هوشمند از طریق سامانه سیمفا صادر گردد.

ماده ۲۳: چنانچه بنا بر پیشنهاد شهرداری ها و تصویب مراجع ذیصلاح در سطح شهرهای کشور اجرای طرح "مناطق کم انتشار آلایندهی شهر (کاهش)" مدنظر قرار گیرد، استفاده از گواهی های معاینه فنی که رده بندی سطوح انتشار آلایندهی خودرو توسط رنگ (نظیر زرد و سبز) در آنان مشخص شده، ضروری است. استفاده به نحوی باید باشد که بنابر شرایط آلودگی هوا، در صورت عدم انطباق گواهی مربوطه با منطقه ای که خودرو در آن تردد می نماید،

پلیس راهور ملزم به اعمال قانون و جریمه عدم ارائه گواهی معاینه فنی معتبر با رنگ مورد تأیید برای خودرو خواهد بود. تجهیز محدوده یا مرز "مناطق کاهش" به دوربین های پلاک خوان پیش نیاز اجرای طرح است.

ماده ۲۴: گواهی معاینه فنی خودروهایی که پس از دریافت گواهی معاینه فنی دچار نقص فنی، تصادف و هرگونه دستکاری شوند، باطل می شود و وسیله نقلیه باید ضمن رفع نقص، مجدداً مورد آزمون معاینه فنی قرار گیرد.

تبصره: پلیس راهور باید در فرم تصادفات خودروها، در مواردی که حادثه منجر به نقص فنی مؤثر خودرو گردیده و نیاز مجدد به صدور گواهی معاینه فنی معتبر را داشته باشد، گواهی معاینه فنی را ابطال و موارد را در سامانه سیمفا لحاظ نماید.

ماده ۲۵: مراکز موجودی که دارای خط سبک و سنگین تفکیک نشده در یک محوطه و مجاورت یکدیگر می باشد از زمان ابلاغ این دستورالعمل به مدت سه سال مهلت خواهند داشت تا نسبت به جداسازی معاینه فنی سبک و سنگین و احراز شرایط مندرج در این دستورالعمل اقدام نمایند، در غیر این صورت مجوز معاینه فنی سنگین آن ها به هیچ عنوان تمدید نخواهد شد. در صورتی که مرکزی جهت تفکیک معاینه فنی سنگین از سبک نیازمند جابه جایی به مکان دیگری باشد ارایه زمین جهت احداث مرکز معاینه فنی سنگین با سند رسمی اجاره پنج ساله مورد پذیرش می باشد.

بخش چهارم: تأسیسات و تجهیزات و نحوه رده بندی مراکز و خطوط معاینه فنی

۴-۱- تأسیسات و تجهیزات مراکز و خطوط معاینه فنی

ماده ۲۶: تأسیسات و تجهیزات مورد نیاز به ازای هر خط جهت راه اندازی مرکز معاینه فنی سبک و سنگین به شرح جدول ۶ و ۷ در پیوست ۱ می باشد.

ماده ۲۷: کلیه تجهیزات مرکز معاینه فنی نیاز به کالیبراسیون یا سنجش دقت اندازه گیری و انجام تعمیر و نگهداری دوره ای دارند. کالیبراسیون باید توسط شرکت های دارای گواهینامه تأیید صلاحیت از سازمان ملی استاندارد، انجام گرفته و برابر اعتبار زمانی تعیین شده در ضوابط ابلاغی یا استانداردهای مربوط به تجهیزات، گواهی صادر شود.

ماده ۲۸: فرآیند تعمیرات و نگهداری در ارتباط با کنترل تجهیزات و دستگاه های آزمون باید دارای برنامه زمان بندی بازدید پیشگیرانه و تعویض یا تعمیر قطعات باشد.

ماده ۲۹: حداقل متراژ زمین معرفی شده جهت احداث یک مرکز معاینه فنی سبک دو خطه با احتساب فضاهای لازم جهت ارائه خدمات کنترل چشمی متعلقات کیت گازسوز و مخازن سوخت CNG، فضای سبز، اداری، امداد رسانی و غیره، ۱۰۰۰ متر مربع می باشد. مساحت سالن ۱۵۰ مترمربع برای آزمون های ایمنی و زیست محیطی، ۷۵ مترمربع برای ارائه خدمات کنترل چشمی متعلقات کیت گازسوز و مخازن سوخت CNG، برای قسمت اداری و مدیریت و بایگانی، باید حداقل ۶۰ متر مربع باشد. بخش های پذیرش و صدور گواهی مرکز در راه گذر ورودی و خروجی باید پیش بینی شود. متقاضی احداث مرکز موظف است حسب دستورالعمل های الزام آور از سوی مراجع ذی صلاح فضاهای لازم جانبی نظیر فضای امداد رسانی را در طراحی و اجرای ابنیه مرکز معاینه فنی منظور نماید (جدول ۷ در پیوست ۱).

تبصره ۱: برای افزایش خطوط در مراکز سبک، به بیش از ۲ خط به ازای هر خط بیست درصد به مساحت زمین و سالن افزوده می گردد.

تبصره ۲: مکان در نظر گرفته شده جهت احداث مرکز مکانیزه معاینه فنی باید دارای دو درب مجزای ورودی و خروجی جهت تردد خودروهای مراجعه کننده باشد، مراکز فاقد این شرط که قبل از ابلاغ این دستورالعمل ایجاد شده اند فرصت سه ماهه برای اصلاح خواهند داشت.

تبصره ۳: فضای مربوط به آزمون چشمی تجهیزات خودروهای گازسوز (خودروهای سبک) به صورت فضای مسقف دوطرف باز (مطابق ضوابط مندرج در استاندارد ملی مربوطه) و در کنار سالن معاینه فنی به صورت مجزا ایجاد می‌شود.

۴-۲- شاخص‌ها و معیارهای ارزیابی، رده بندی و امتیازدهی مراکز معاینه فنی سبک

ماده ۳۰: نحوه ارزیابی سطح کمی و کیفی مراکز سبک و خطوط مکانیزه معاینه فنی سبک توسط ستادهای معاینه فنی و بر اساس شاخص‌های عنوان گردیده در برگ‌های ارزیابی یاد شده در جداول ۹ و ۸ (مندرج در پیوست ۳) صورت خواهد پذیرفت. مراکز مکانیزه معاینه فنی سبک به شرط احراز شرایط مطلوب قید شده در برگ‌های ارزیابی (مندرج در پیوست ۳) که در دوره‌های سالیانه از سوی ستادهای معاینه فنی به مورد اجرا گذاشته می‌شوند درجات یاد شده در جداول ۱۰ و ۱۱ (مندرج در پیوست ۳) را احراز می‌نمایند. احراز این رده‌ها و کسب مطلوبیت بالاتر موجب اعطای دریافت مزیت از سوی ستادهای معاینه فنی خواهد شد.

تبصره: در صورت عدم کالibrه و سالم نبودن تجهیزات مرکز معاینه فنی، ارزیابی صورت نمی‌گیرد.

ماده ۳۱: بر اساس امتیازات کسب شده در فرآیند ارزیابی‌های ادواری وضعیت مراکز معاینه فنی سبک رده یا ستاره مرکز توسط ستاد معاینه فنی مطابق جدول ۱۱ در پیوست ۱ محاسبه و اعلام خواهد شد.

تبصره ۱: چنانچه مرکز معاینه فنی در ارزیابی‌های دوره‌ای در هر یک از موارد تجهیزات و فرآیندها مردود شناخته شود یا در شاخص‌های الزام‌آور مانند کالibrاسیون، صحت قرائت، عملکرد و انتقال نتایج آزمون به سامانه سیمفا و انجام فرآیندهای آزمون دارای نقص فنی و اشکال اثرگذار دانسته شود، بنابر تشخیص ستاد معاینه فنی مدت معینی از زمان اعلام نتایج ارزیابی به مرکز معاینه فنی فرصت داده می‌شود تا نسبت به رفع نواقص شناسایی شده اقدام نماید و مجدداً مورد ارزیابی قرار گیرد. چنانچه مرکز در فرصت تعیین شده نسبت به رفع کاستی‌ها اقدام ننماید، تا زمان رفع ایراد که از سوی ستاد اعلام می‌شود، مجوز فعالیت مرکز به حالت تعلیق درآمده و کد سیمفا برای مرکز غیر فعال می‌گردد. در صورت عدم اقدام بهنگام در مهلت مقرر مطابق جدول تخلفات (جدول ۱۳ پیوست ۱) با مرکز برخورد خواهد شد.

تبصره ۲: ستادهای معاینه فنی باید بلافاصله پس از افتتاح و راه اندازی مرکز و پس از آن در دوره‌های حداقل یک ساله نسبت به بازدید و ارزیابی مرکز معاینه فنی (حسب کاربرگ‌های مندرج در پیوست ۳) اقدام نموده و رده اخذ شده مرکز را تعیین نمایند. جمع نمرات کل مکتسبه از جداول پیوست باید بر اساس رده تعیین شده و از طریق جدول ۱۰ پیوست ۱ نسبت به تعیین رده کیفی برای مرکز اقدام گردد.

تبصره ۳: پس از تعیین رده کیفی مرکز توسط ستاد معاینه فنی سبک مراتب ضمن درج در مجوز فعالیت مرکز باید جهت درج در سوابق به کارگروه استانی منعکس گردد.

تبصره ۴: ستادهای معاینه فنی شهرها می‌توانند حسب نیاز درخواست مربوط به کیفیت سنجی مراکز خود را به کارگروه‌های معاینه فنی استان جهت جلب همکاری ستاد معاینه فنی شهر مرکز استان خود منعکس نمایند.

۳-۴- شاخص‌ها و معیارهای ارزیابی مراکز معاینه فنی سنگین

ماده ۳۲: رده‌بندی مراکز معاینه فنی سنگین مطابق معیارهای ارزیابی مندرج در جدول ۱۲ پیوست ۱ انجام می‌گردد.
تبصره: مدت اعتبار مجوز فعالیت مرکز معاینه فنی سنگین حسب رده مرکز به شرح جدول ۱۲ پیوست ۱ از یک تا پنج سال می‌باشد.

بخش پنجم: ضوابط به کارگیری و آموزش کاربران و کارشناسان مراکز معاینه فنی

ماده ۳۳: دارنده مجوز مرکز معاینه فنی موظف است نیروی انسانی مورد نیاز مرکز را متناسب با تعداد خطوط معاینه فنی و ساعات کاری مرکز به نحوی که پاسخگوی نیاز مراجعین باشد، تأمین نماید.
تبصره ۱: تعداد نیروی انسانی مورد نیاز مرکز معاینه فنی، شرح تخصص و وظایف آن‌ها و دوره‌های آموزشی که باید سپری نماید مطابق جزئیات مندرج در (پیوست ۴ سنگین و ۵ سبک) خواهد بود.
تبصره ۲: شخص حقیقی متقاضی تأسیس مرکز معاینه فنی سبک/ سنگین در صورت دارا بودن شرایط مدیر فنی می‌تواند شخصاً، مدیریت فنی مرکز معاینه فنی را نیز برعهده گیرد.
تبصره ۳: با توجه به تفاوت‌هایی که ممکن است در نحوه عملکرد و استفاده تجهیزات ساخت شرکت‌های مختلف وجود داشته باشد، کاربران مراکز باید آموزش‌های لازم را در شرکت تأمین‌کننده فرا گرفته و گواهینامه مربوطه را ارائه نمایند. جهت بهره‌وری بیشتر آموزشی با هماهنگی بین شرکت‌های تأمین‌کننده و ستادهای معاینه فنی دوره‌های مشترک می‌تواند برگزار شود.

بخش ششم: طبقه‌بندی وسایل نقلیه

ماده ۳۴: طبقه‌بندی انواع وسیله نقلیه بر اساس آیین‌نامه راهنمایی و رانندگی است.

بخش هفتم: روش آزمون و قسمت‌هایی که باید در وسایل نقلیه مورد معاینه قرار گیرند

۱-۲- روش آزمون و قسمت‌های مورد معاینه در وسایل نقلیه سنگین

ماده ۳۵: روش‌های انجام بازدیدهای کارشناسی، تشخیص عیوب ظاهری و انجام آزمون‌های فنی در مراکز معاینه فنی سنگین و قسمت‌هایی که باید در وسایل نقلیه سنگین مورد معاینه قرار گیرند، با ملاحظه استانداردهای ملی مطابق پیوست شماره ۶ این دستورالعمل می‌باشد.

۲-۲- روش آزمون و قسمت‌های مورد معاینه در وسایل نقلیه سبک و موتورسیکلت

ماده ۳۶: روش‌های انجام بازدیدهای کارشناسی، تشخیص عیوب ظاهری و انجام آزمون‌های فنی در مراکز معاینه فنی سبک و قسمت‌هایی که باید در وسایل نقلیه سبک مورد معاینه قرار گیرند، با ملاحظه استانداردهای ملی مطابق پیوست شماره ۷ این دستورالعمل می‌باشد.

۳-۲- روش بازرسی و آزمون چشمی سامانه گازسوز خودروهای سبک

ماده ۳۷: این آزمون بر اساس فرآیند ذکر شده در پیوست شماره ۸ این دستورالعمل قابل اجرا می‌باشد.

۴-۲- بازرسی دوره‌ای، نگهداری و تعمیرات مخازن CNG نوع ۲ و ۳ نصب شده بر روی اتوبوس‌های شهری گازسوز

ماده ۳۸: مسئولیت انجام آزمون مخازن CNG اتوبوس‌های شهری پیش‌نیاز امکان ارائه خدمات حمل‌ونقل مسافر در هر شهر بوده و از طریق شرکت‌های دارای صلاحیت از سازمان ملی استاندارد عملیاتی خواهد شد. (طبق پیوست شماره ۸ این دستورالعمل)

۷-۵- ایجاد مراکز سرویس و تعمیرگاهی سریع خودرو

ماده ۳۹: مراکز معاینه فنی می توانند جهت رفع عیب خودروهایی که در آزمون معاینه مردود شده اند در صورت دارا بودن شرایط مکانی و تخصصی و کسب امتیاز و رده لازم و مجوز مکتوب با مدت معین از ستاد معاینه فنی، نسبت به دایر کردن بخش تعمیرگاهی فوری و رفع عیب خودروها اقدام نمایند.

بخش هشتم: نحوه نظارت و تشخیص تخلفات مراکز معاینه فنی

۸-۱- نحوه نظارت و تشخیص تخلفات مراکز معاینه فنی سنگین

ماده ۴۰: نمایندگی استانی ستاد معاینه فنی سنگین وظیفه کنترل و نظارت بر فعالیت مراکز معاینه فنی سنگین استان مربوطه را بر عهده داشته و از روش های گوناگون نظیر سامانه سیمقا و اعزام تیم های نظارتی نسبت به پایش و نظارت بر عملکرد مراکز معاینه فنی سنگین اقدام می نماید.

تبصره ۱: نمایندگی استانی ستاد معاینه فنی سنگین جهت بازدید و نظارت بر مراکز معاینه فنی سنگین می تواند از نمایندگان سایر دستگاه های استانی نظیر پلیس راهنمایی و رانندگی یا پلیس راه، اداره کل حفاظت محیط زیست و اداره کل استاندارد، برابر ترکیب مصوب کارگروه استانی معاینه فنی دعوت به عمل آورد و گزارش بازدیدها را به کارگروه استانی ارائه نماید.

تبصره ۲: کنترل نحوه نظارت نمایندگی ستاد معاینه فنی سنگین در استان بر مراکز معاینه فنی سنگین تحت پوشش از طریق کارگروه استانی معاینه فنی انجام خواهد پذیرفت.

تبصره ۳: نظارت عالی بر عملکرد مراکز معاینه فنی سنگین و نمایندگی های استانی با ستاد معاینه فنی سنگین می باشد.

۸-۲- نحوه نظارت و تشخیص تخلفات مراکز معاینه فنی سبک

ماده ۴۱: ستاد معاینه فنی می تواند راساً و یا حسب مورد علاوه بر دعوت از نمایندگان دستگاه های عضو، شامل پلیس راهنمایی و رانندگی و سازمان حفاظت محیط زیست، سازمان ملی استاندارد، سازمان راهداری، نماینده مراکز معاینه فنی استان جهت بازدید و نظارت بر مراکز معاینه فنی نیز اقدام نماید. گزارش های بازدیدهای ادواری صورت پذیرفته باید توسط ستاد معاینه فنی به کارگروه استانی منعکس گردیده و خلاصه گزارش ها از طریق کارگروه استانی بصورت فصلی به سازمان شهرداری ها ارسال گردد.

۸-۳- نحوه تشخیص و رسیدگی به تخلفات مراکز معاینه فنی سبک و سنگین

ماده ۴۲: موارد تخلفات احتمالی در مراکز معاینه فنی سنگین به شرح جدول ۱۴ پیوست ۱ می باشد.

ماده ۴۳: در صورت مشاهده هر یک از تخلفات مذکور در ماده قبل، در مرکز معاینه فنی سنگین و به طور کلی در صورت عدم رعایت هر یک از شرایط مذکور در این دستورالعمل، پس از تشکیل پرونده و رسیدگی به تخلف توسط نمایندگی استانی ستاد معاینه فنی سنگین، در صورت احراز ارتکاب تخلف از سوی مرکز معاینه فنی، مراتب جهت رسیدگی نهایی به ستاد معاینه فنی سنگین ارسال و متخلف حسب نوع، تعداد و تکرار تخلفات به تعلیق موقت یا لغو دائم مجوز فعالیت محکوم خواهد شد.

تبصره ۱: حسب تصمیمات ستاد معاینه فنی سنگین رسیدگی به بخشی از تخلفات مراکز معاینه فنی سنگین قابل تفویض به نمایندگی های استانی ستاد معاینه فنی سنگین می باشد.

تبصره ۲: در صورت احراز تخلف صدور گواهی معاینه فنی خلاف واقع، نمایندگی استانی ستاد معاینه فنی سنگین با مشاهده اولین تخلف علاوه بر برخوردهای لازم وفق این ماده، مکلف است متخلف را با فوریت به مراجع قضایی معرفی نماید.

تبصره ۳: در صورت لغو دائم مجوز فعالیت ناشی از ارتکاب تخلفات مندرج در این دستورالعمل، بهره‌برداری مجدد مرکز منوط به ارائه درخواست جدید از سوی متقاضی جدید (در مورد اشخاص حقیقی بستگان غیر درجه یک) و نیز احراز مجدد کلیه شرایط و ضوابط صدور مجوز می‌باشد. همچنین دارنده مجوز مرکز معاینه فنی متخلف نمی‌تواند در مرکز معاینه فنی دیگری تصدی مدیریت را به عهده گیرد و یا مجوز جدید اخذ نماید.

تبصره ۴: در صورت تکرار تخلفات مدیر فنی تا سه نوبت ضمن برخورد مقتضی با مرکز معاینه فنی سنگین مورد نظر، مدیر فنی مذکور حق فعالیت در هیچ یک از مراکز معاینه فنی سنگین را نخواهد داشت.

ماده ۴۴: در صورت مشاهده یکی از تخلفات مذکور در جدول (۱۳ پیوست شماره ۱) در مرکز معاینه فنی سبک و یا به طور کلی در صورت عدم رعایت یا از دست دادن هر یک از شرایط مذکور در این دستورالعمل، رسیدگی به تخلف توسط ستاد معاینه فنی مربوطه انجام می‌شود و در صورت احراز تخلف مرکز معاینه فنی، با متخلف مطابق با جدول مذکور برخورد خواهد شد.

تبصره ۱: در صورت احراز جعل گواهی معاینه فنی و با صدور گواهی معاینه فنی غیر معتبر توسط مرکز، ستاد معاینه فنی مربوطه با مشاهده اولین تخلف موظف است علاوه بر برخوردهای لازم وفق جدول (۱۳ پیوست شماره ۱)، متخلف را با قید فوریت به مراجع قضایی معرفی نموده و مراتب را جهت درج در سوابق به کارگروه استانی منعکس نماید.

تبصره ۲: در صورت لغو دائم مجوز فعالیت ناشی از ارتکاب تخلفات مندرج در این دستورالعمل، بهره‌برداری مجدد مرکز منوط به ارائه درخواست جدید از سوی یک متقاضی جدید (در مورد اشخاص حقیقی بستگان غیر درجه یک) و نیز احراز مجدد کلیه شرایط و ضوابط صدور مجوز می‌باشد. همچنین دارنده مجوز مرکز معاینه فنی متخلف نمی‌تواند در مرکز معاینه فنی دیگری تصدی مدیریت را به عهده گیرد و یا مجوز جدید اخذ نماید.

تبصره ۳: در صورت تکرار تخلفات مدیر فنی تا سه نوبت ضمن برخورد مقتضی (طبق جدول ۱۳ تخلفات پیوست شماره ۱) با مرکز معاینه فنی سبک مورد نظر، مدیر فنی مذکور حق فعالیت در هیچ یک از مراکز معاینه فنی سبک و سنگین را نخواهد داشت.

تبصره ۴: در صورتی که طبق جدول (۱۳ پیوست شماره ۱) تخلف مرکز برای نوبت اول صرفاً از نوع توبیخ و درج در پرونده بوده باشد و مرکز خاطی از تاریخ درج در پرونده به مدت یکسال هیچگونه تخلفی مرتکب نگردد، توبیخ مندرج قبلی بی‌اثر بوده و از سوابق ایشان حذف می‌گردد.

ماده ۴۵: به تخلفات مراکز معاینه فنی، طبق جدول تخلفات (جدول شماره ۱۳ و ۱۴ پیوست ۱)، توسط ستاد معاینه فنی رسیدگی خواهد شد.

ماده ۴۶: در صورت ارتکاب یکی از تخلفات بر شمرده در جدول تخلفات، ستاد معاینه فنی موظف است با مرکز معاینه فنی حسب مورد برخورد نماید. در این راستا ستاد معاینه فنی شهرداری موظف است نسبت به انعکاس نوع تخلف شناسایی شده در مرکز و نحوه برخورد با آن به کارگروه استانی اقدام نماید.

بخش نهم: سایر مقررات

ماده ۴۷: موافقت اولیه صادره جهت احداث مرکز معاینه فنی سبک/ سنگین تحت هیچ شرایطی قابل انتقال به غیر نمی باشد.

ماده ۴۸: اساس صحه گذاری بر سلامت عملکرد تجهیزات ایمنی خودروهای سنگین که به صورت غیر مکانیزه مورد بررسی قرار می گیرند بر پایه اظهار نظر کارشناس فنی و آموزش دیده مرکز استوار بوده و در زمان صدور تاییدیه مسئولیت، این امر بر عهده وی می باشد. چنانچه به هر دلیل بعد از تأیید سلامت و صدور گواهی معاینه فنی، در عملکرد متعلقات تامین کننده ایمنی خودرو نقص و یا نواقص فنی از سوی پلیس راهور شناسایی گردد، طبق ماده ۲۹ اقدام می شود.

ماده ۴۹: معاینه فنی وسایل نقلیه سنگین خاص نظیر جرثقیل، ادوات فوق سنگین، ادوات راهسازی، ادوات کشاورزی، و ... به صورت معاینه فنی سیار در محل از طریق مراکز دارای مجوز خاص جهت انجام این کار صورت می پذیرد.

ماده ۵۰: تعیین سایر موارد و روال های اجرایی مربوط به فعالیت مراکز معاینه فنی سنگین که در این دستورالعمل به آنها اشاره نشده بر عهده ستاد معاینه فنی سنگین می باشد.

ماده ۵۱: تعیین سایر موارد و روال های اجرایی مربوط به فعالیت مراکز معاینه فنی سبک که در این دستورالعمل به آنها اشاره نشده بر عهده سازمان شهرداری ها می باشد.

تبصره: کارگروه ماده ۳ آیین نامه به صورت دورهای در بازه های فصلی و یا حسب مورد و ضرورت با نظر وزارت کشور می تواند نسبت به تشکیل جلسه و طرح موضوعات مورد نظر اقدام نماید.

ماده ۵۲: ستادهای معاینه فنی شهرداری ها می توانند جهت ارائه خدمات معاینه فنی به خودروهای متعلق به تشکیلات سازمانی خاص و یا مکان های جغرافیایی که توجیه احداث مرکز معاینه فنی را ندارند، به مراکز دارای رده و امتیاز لازم (۴ ستاره و بالاتر)، نسبت به صدور مجوز به مراکز دارای ایستگاه های سیار و تمام مکانیزه معاینه فنی اقدام نمایند. تمام ضوابط و الزامات برشمرده شده در این دستورالعمل بر مرکز معاینه فنی سیار نیز استوار بوده و این مراکز باید با قابلیت انجام کلیه آزمون ها به شکل مکانیزه قابلیت انتقال نتایج به سامانه سیمفا و صدور کارت معاینه فنی از آن را دارا باشند.

ماده ۵۳: برای اشخاصی که گواهی معاینه فنی اخذ نموده باشند باید امکان مشاهده نتایج و تاریخ اعتبار معاینه فنی در سامانه سیمفا وجود داشته باشد. در صورت عدم مشاهده نتایج و تاریخ اعتبار گواهی جعلی یا فاقد اعتبار تلقی شده و در اسرع وقت باید گواهی معتبر از مراکز معاینه فنی اخذ شود.

ماده ۵۴: این دستورالعمل مشتمل بر ۵۷ ماده می باشد و جزء لاینفک آیین نامه اجرایی نحوه انجام معاینه می باشد.

پیوست ۱ (جداول)

جدول (۱). مراحل بررسی مدارک و صدور مجوز فعالیت مرکز معاینه فنی (سبک).

مرحله	شرح مرحله
۱	تدوین و ابلاغ برنامه های مرتبط با احداث، تعداد و ظرفیت مراکز معاینه فنی در قالب برنامه های جامع پنج ساله از سوی کارگروه استانی به ستادهای معاینه فنی
۲	ارائه درخواست احداث مرکز معاینه فنی از سوی متقاضیان به ستاد معاینه فنی-کاربرگ شماره ۱ سبک (پیوست شماره ۲)
۳	بازدید از محل و بررسی کیفی و انطباق درخواست های دریافت شده
۴	مکاتبه ستاد معاینه فنی با کارگروه استانی جهت دریافت تصدیق انطباق درخواست با برنامه استانی گسترش مراکز معاینه فنی
۵	دریافت پاسخ از کارگروه استانی (تصدیق انطباق با برنامه)
۶	صدور موافقت اولیه از سوی ستاد معاینه فنی -کاربرگ شماره ۲ سبک
۶-۱	صدور برگ های مربوط به استعلام های لازم از شهرداری ها و مراجع ذی صلاح برای متقاضی از سوی ستادهای معاینه فنی
۶-۲	ارایه تعهد رسمی
۷	اقدام از سوی متقاضی جهت احداث مرکز معاینه فنی و ارائه تعهد محضری برای انجام ۳ ساله خدمات معاینه فنی
۸	کنترل حین عملیات احداث مرکز معاینه فنی از سوی ستاد معاینه فنی
۹	اعلام مراتب اتمام مراحل احداث و تجهیز مرکز معاینه فنی از سوی متقاضی
۱۰	کنترل و صحت گذاری بر اتمام مراحل احداث و تجهیز مرکز معاینه فنی و اعطاء مجوز بهره برداری از مرکز از سوی ستاد معاینه فنی به مدت ۳ سال-کاربرگ شماره ۳ سبک
۱۱	ارایه تعهد رسمی برابر ماده ۱۹ از سوی متقاضی جدید به ستاد معاینه فنی جهت درج در سوابق
۱۲	صدور کد کاربری سامانه یکپارچه معاینه فنی ایران - سیمفا از سوی سازمان شهرداری ها به ستاد معاینه فنی
۱۳	انعکاس مراتب فعال شدن مرکز از سوی ستاد معاینه فنی به کارگروه استانی

جدول (۲). مراحل بررسی مدارک و صدور مجوز فعالیت مرکز معاینه فنی سنگین.

مرحله	شرح مرحله
۱	تدوین و ابلاغ برنامه های مرتبط با احداث تعداد و ظرفیت مراکز معاینه فنی در قالب برنامه های جامع پنج ساله از سوی ستاد معاینه فنی سنگین به نمایندگی های استانی
۲	ارائه درخواست احداث مرکز معاینه فنی از سوی متقاضیان به نمایندگی استانی ستاد معاینه فنی سنگین-کاربرگ شماره ۱ سنگین
۳	اخذ و بررسی مدارک متقاضی و بازدید و بررسی نقشه های ساختمانی مربوط به ابعاد زمین، جانمایی، تأسیسات و تجهیزات که از سوی متقاضی ارائه شده و در آنها ضوابط احداث مرکز و شرایط زیست محیطی و ترافیکی مورد نظر رعایت گردیده توسط نمایندگی استانی
۴	تأیید تکمیل بودن پرونده (تکمیل کاربرگ شماره ۲ در پیوست ۲) توسط نمایندگی استانی و ارسال جهت تأیید نهایی به ستاد معاینه فنی سنگین
۵	با ابلاغ ستاد معاینه فنی سنگین مبنی بر تأیید نهایی پرونده، از سوی نمایندگی استانی ستاد معاینه فنی سنگین جهت آغاز عملیات احداث، موافقت اولیه بنام متقاضی صادر خواهد شد.
۶	بازدید ادواری و صحت گذاری بر فرآیند احداث و تجهیز مرکز توسط نمایندگی استانی ستاد معاینه فنی سنگین صورت می پذیرد
۷	پس از تکمیل و بهره برداری مرکز و تأیید ستاد معاینه فنی سنگین، مجوز فعالیت مرکز (مطابق کاربرگ شماره ۳ در پیوست ۲) از سوی نمایندگی استانی ستاد معاینه فنی سنگین صادر خواهد شد.
۹	انعکاس مراتب فعال شدن مرکز از سوی نمایندگی استانی ستاد معاینه فنی سنگین به کارگروه استانی

دفتر فنی و فنی

دفتر فنی و فنی

دستور العمل ماده ۳ آیین نامه اجرایی نحوه انجام معاینه و صدور برگ معاینه فنی خودرو

جدول (۳). محاسبه زمان بندی انجام آزمون ها در مراکز معاینه فنی سبک

محاسبه زمان بندی انجام آزمون ها در مراکز معاینه فنی					
ردیف	نوع آزمون ها-طرا بندها	ایستگاه (الف)	شماره ایستگاه امر فنی (ب)	زمان تقریبی آزمون ها	توضیحات
۱	فرانت پلاک توسط دوربین-فراخوان اطلاعات از سامانه راور			0:00:10	الزام در صورت فعال سازی در سیمفا
۲	پذیرش-در یافت وجه- صدور رسید			0:01:00	
۳	هدایت به مدخل ورودی سالن مرکز			0:00:10	
۴	فراخوان اطلاعات خودرو-از طریق سامانه	۱	۱	0:00:10	
۵	کنترل آج و نسب باد تایرها	۱	۱	0:00:50	همپوشانی یا بازدید ظاهری خودرو
۶	اتمام آزمون سنجش آلایندگی-دور آرام	۱	۱	0:01:00	
۷	آزمون سنجش آلایندگی-دور بالا-کنترل لامپها-کنترل مبدل کاتالیز	۱	۱	0:02:00	در صورت ابلاغ از سوی سازمان محیط زیست
۸	کنترل وجود عيوب اعلامی از سیستم OBD خودرو	۱	۱	0:01:00	در صورت ابلاغ از سوی سازمان محیط زیست
۹	کنترل شدت نور چراغهای جلو و زاویه انحراف پرتوها	۱	۱	0:01:00	الزام در اتنارگیری شدت نور
۱۰	دخیره اطلاعات آزمون ها-اتصال به ایستگاه دوم			0:00:10	
۱۱	اتمام آزمون هم راستایی چراغهای جلو	۱	۳	0:00:05	
۱۲	اتمام آزمون کنترل سیستم تعلیق محور جلو	۱	۳	0:00:30	
۱۳	اتمام آزمون کنترل قدرت ترمزگیری چراغهای جلو	۱	۲	0:00:10	
۱۴	اتمام آزمون هم راستایی چراغهای عقب	۱	۲	0:00:05	
۱۵	اتمام آزمون کنترل سیستم تعلیق محور عقب	۱	۲	0:00:30	
۱۶	اتمام آزمون کنترل قدرت ترمزگیری چراغهای عقب	۱	۲	0:00:10	
۱۷	اتمام آزمون کنترل قدرت ترمزگیری ترمز دستی	۱	۲	0:00:10	
۱۸	کنترل آج تایرها	۱	۳	0:00:00	مان تست ترمز-در صورت ابلاغ از سوی مراجع قا
۱۹	ایستگاه سوم			0:00:10	الزام در صورت فعال شدن توسط سیمفا
۲۰	همایت خودرو بر روی حک فنجی و یا پال سرویس	۱	۳	0:00:05	
۲۱	اتمام آزمون نفی فرمان-کنترل انحرافات جلو بندی	۱	۳	0:02:00	
۲۲	اتمام آزمون نفی فرمان-کنترل بلبرینگ چراغهای جلو	۱	۳	0:01:00	
۲۳	عبور ظاهری	۱	۳	0:02:00	
۲۴	کنترل تجهیزات خودرو-عوب ظاهری-کنترل بوی	۱	۳	0:03:00	
۲۵	قبولی بوی			0:02:00	
۲۶	صدور برگ معاینه فنی خودرو			0:03:00	
جمع کل				0:18:10	

جدول (۴). ظرفیت‌سنجی مراکز معاینه فنی خودروهای سبک نوع یک و دو (به ازاء هر خط معاینه فنی).

ظرفیت‌سنجی مراکز معاینه فنی خودروهای سبک نوع یک و دو (بازاء هر خط معاینه فنی)				
ردیف	موضوع	خودرو	زمان	توضیحات
۱	زمان انجام معاینه فنی یک خودرو در		۱۸±۱۵	
۲	زمان انجام معاینه فنی یک خودرو در		۱۸±۱۵	
۳	زمان انجام معاینه فنی یک خودرو در		۲۰±۱۰	به سبب انجام هم زمانی ارائه خدمات به دو خودرو در لحظه واحد
۴	ساعت کار فعالیت مرکز در یک شیفت		۹±۰	
۵	ساعت کار فعالیت مرکز در دو شیفت		۱۸±۰	
۶	ظرفیت پذیرش خودرو در هر خط	۲۳		
۷	ظرفیت پذیرش خودرو در هر خط	۶۶		
۸	ظرفیت پذیرش خودرو در هر خط	۲۶		
۹	ظرفیت پذیرش خودرو در هر خط	۵۲		
۱۰	ظرفیت پذیرش خودرو در هر خط	۵۰		
۱۱	ظرفیت پذیرش خودرو در هر خط مرکز دو شیفت	۹۹		
ظرفیت پذیرش خودرو در هر خط مرکز دو شیفت		۹۹±۰		حداکثر ظرفیت یک خط معاینه فنی مرکز نوع دوم

جدول (۵). فضاها و تأسیسات مورد نیاز برای احداث و راه اندازی تا ۲ خط مرکز معاینه فنی سبک و موتورسیکلت

ردیف	موضوع	واحد	مقدار	توضیحات
تجهیزات مربوط به خط معاینه فنی خودروهای سبک				
۱	زمین مناسب	متر مربع	۱۰۰۰	حداقل مساحت قابل استفاده برای تا ۲ خط
۲	سالن سوله کف سوله از جنس بتن یا قابلیت تحمل و بارپذیری تردد	متر مربع	۱۵۰ برای ۲ خط	برای هر خط معاینه فنی حداقل ۵ × ۱۵ و در ازای هر خط اضافه ۴٫۵ متر به عرض سالن افزوده خواهد شد. فاصله بین هر دو خط ۰٫۵ متر می باشد.
۳	ابعاد دریهای ورودی و خروجی سوله	متر	۴×۴	حداقل ارتفاع و عرض
۴	یک خط عبور خارج از سوله جهت عبور وسایل نقلیه مردودی از آزمون ظاهری	متر	۳	بیش‌بینی حداقل عرض جهت جلوگیری از عبور از روی خط معاینه فنی
۵	دستگاه سنجش گازهای آلاینده خروجی از اگزوز	دستگاه *	۱	برای هر خط جهت اندازه‌گیری گازهای: منو اکسید کربن - هیدروکربن های نسوخته - اکسیژن - دی اکسید کربن - اکسیدهای نیتروژن - فاکتور لاتنا - (بر اساس آخرین ابلاغ سازمان حفاظت محیط زیست) حتی الامکان همراه حشر قرائت دمای روغن موتور و سنجش دور موتور
۶	دیاگ	دستگاه *	۱	در صورت ابلاغ دستورالعمل از سوی سازمان حفاظت از محیط زیست در الزام انجام فرایند عیب‌سنجی از عملکرد احتراق در موتور از طریق OBD
۷	دستگاه آزمون ترمزها	دستگاه	۱	(Roller Brake Tester) با قابلیت آزمون ترمز محورها جلوی عقب، ترمز دستی و در صورت عدم وجود سامانه توزین در سامانه آزمون سامانه تعلیق، توزین محورها را خودرو برای هر خط.
۸	دستگاه آزمون لغزش جانبی چرخها	دستگاه	۱	Side Slip Tester برای هر خط
۹	دستگاه آزمون لقی جلوبندی و فرمان	دستگاه	۱	(Steering Play Detectors) این تجهیزات می تواند روی جک قیچی (یا کنار چال سرویس در خط ۲ مراکز قدیمی) با ابعاد و طول مناسب نصب شود

۱۰	دستگاه آزمون کمک فنر و سامانه تعلیق	دستگاه	۱	(Shock Absorber Tester) با توانایی بررسی کیفی عملکرد سیستم تعلیق و کمک فنر هر چرخ در هر محور (به تفکیک) و در صورت نبود سامانه توزین در تجهیزات آزمون سیستم ترمز، توزین محورها برای هر خط
۱۱	دستگاه سنجش ذرات و کدیری گاز آلاینده خروجی از اگزوز	دستگاه *	۱	در صورت ابلاغ از سوی سازمان حفاظت محیط زیست و نیاز سنجی کارگروه استانی (به ازای هر مرکز یک دستگاه) جهت انجام کدر سنجی دود خودروهای دیزلی سبک
۱۲	تجهیزات مرتبط با سامانه برخط دوربین پلاک خوان و شبکه دوربین مدار بسته	-	-	باقابلیت ذخیره اطلاعات طبق مشخصات اعلامی از سوی سازمان شهرداری ها
۱۳	لباس متحدالشکل همراه اتیکت شناسایی	-	-	برای تمام کارکنان مرکز
۱۴	دستگاه سنجش شدت و زوایای نور چراغهای جلو	دستگاه	۱	قابلیت خروجی اطلاعات بصورت دیجیتال و اتصال به سیمفا-قابلیت اندازه‌گیری شدت نور چراغهای جلو و مه شکن با توانایی قرائت زوایای PITCH-ROLL-YAW
۱۵	دستگاه سنجش شدت صوت	دستگاه *	۱	جهت قرائت شدت صوت خروجی موتور و بوق در صورت ابلاغ حدود مجاز و رویه انجام آزمون از سوی سازمان حفاظت از محیط زیست قابل اتصال به سیمفا
۱۶	اگزوز فن (سامانه تخلیه دود)	دستگاه *	۱	در صورت الزام به انجام آزمون سنجش آلاینده‌گی در دور تند موتور و ابلاغ ستاد معاینه فنی
۱۷	تنظیم باد (حتی الامکان اتوماتیک)	دستگاه	۱	بنا بر تشخیص مرکز ملزم به کنترل و تنظیم باد خودرو مطابق استاندارد تعریف شده برای خودروی مربوطه پیش از انجام آزمون است.
تجهیزات مربوط به خط معاینه فنی موتورسیکلت				
۱۸	فضای کافی جهت آزمون موتورسیکلت	متر	۴*۴	مجهز به سامانه تخلیه دود مناسب-روشنایی
۱۹	دستگاه سنجش گازهای آلاینده	دستگاه	۱	دارای قابلیت اتصال به سیمفا و اندازه‌گیری دور موتور - مجهز به مبدل و واسط لوله اگزوز با پراپ دستگاه آزمون
۲۰	دستگاه سنجش قدرت ترمزگیری	دستگاه	۱	Roller Brake Tester
۲۱	دستگاه سنجش شدت صوت	دستگاه *	۱	در صورت ابلاغ رویه آزمون و حدود مجاز از سوی سازمان حفاظت از محیط زیست قابل اتصال به سیمفا
۲۲	تجهیزات مرتبط با سامانه برخط دوربین پلاکخوان و شبکه دوربین مدار بسته	-	-	باقابلیت ذخیره و مشخصات اعلامی از سوی سازمان شهرداری ها-در صورت اعلام ستاد معاینه فنی
تجهیزات مربوط به ایستگاه آزمون چشمی متعلقات و مخزن کیت گازسوز CNG				
۲۴	مکان مربوط به انجام آزمون	متر مربع	۷۵	مطابق الزامات قید گردیده در این دستورالعمل و استاندارد ملی ۵۶۰۱
۲۵	تجهیزات ویژه آزمون چشمی متعلقات کیت های گاز سوز و مخازن CNG			مطابق الزامات قید گردیده در این دستورالعمل و استاندارد ملی ۹۴۲۶ و ۹۷۴۷

- کلیه فضاهای در نظر گرفته شده برای آزمون های ویژه خودروهای سبک، موتورسیکلت و آزمون CNG باید به صورت مجزا از یکدیگر طراحی و اجرا گردند.
- ادوات مشخص شده با * منوط به ابلاغ از سوی مراجع بالادستی می باشند.

جدول (۶). فضاهای و تأسیسات مورد نیاز برای یک خط مرکز معاینه فنی سنگین

ردیف	موضوع	واحد	مقدار	توضیحات
۱	زمین مناسب	مترمربع	۵۰۰۰	حداقل مساحت
۲	دفتر ثبت نام و صدور گواهی	مترمربع	۲۰	حداقل مساحت
۳	دفتر مدیریت و امور اداری	مترمربع	۲۰	حداقل مساحت
۴	دفتر کارکنان مرکز	مترمربع	۲۰	حداقل مساحت
۵	سالن سوله کف سوله از جنس بتن با قابلیت تحمل و بارپذیری تردد ناوگان سنگین	مترمربع	۲۵۰	برای هر خط معاینه فنی حداقل ۸×۳۲ و در ازای هر خط اضافه ۸ متر به عرض سالن افزوده خواهد شد
۶	ابعاد دریهای ورودی و خروجی سوله	متر	۵/۵ ارتفاع ۶ عرض	حداقل
۷	احداث رمپهای ورود و خروج با روسازی آسفاته یا بتنی	-	-	برابر ضوابط طراحی هندسی راه با اخذ تأییدیه از اداره راه و شهرسازی
۸	دارا بودن دو درب مجزای ورودی و خروجی جهت تردد خودروهای مراجعه کننده	-	-	-
۹	فضای لازم برای استقرار صف انتظار قبل از رمپ ورود به سالن	-	-	-
۱۰	چاله سرویس	متر	طول ۲۲ عرض ۰.۹ عمق ۱/۵	حداقل ابعاد در اکس محور طولی سوله دارای پلکان در دو طرف برای هر خط
۱۱	رمپ خروج بعد از چاله سرویس	-	-	در هر خط برای خروج وسایل نقلیه
۱۲	تأمین فضای لازم جهت پارکینگ وسایل نقلیه پس از اتمام معاینه فنی	-	-	-
۱۳	تأمین تأسیسات و امکانات لازم جهت تهیه مناسب هوای سوله	-	-	-
۱۴	تأمین سرویس بهداشتی	چشمه	۲	حداقل تعداد
۱۵	نصب تابلوی نرخ مصوب در ورودی سوله و دفتر ثبت نام	عدد	۲	ابعاد $۱ \times ۱/۵$ متر
۱۶	نصب تابلوی سامانه رسیدگی به شکایات و پیشنهادهای سازمان در ورودی دفتر ثبت نام	عدد	۱	ابعاد $۱ \times ۱/۵$ متر

ردیف	موضوع	واحد	مقدار	توضیحات
۱۷	دستگاه آزمون سنجش آلاینده‌ها جهت اندازه‌گیری میزان کدری دود خروجی از اگزوز وسایل نقلیه دیزلی	دستگاه	۱	برای هر خط (Opaci Meter)
۱۸	دستگاه آزمون کیلومتر شمار	دستگاه	۱	(Speed Meter Tester)
۱۹	دستگاه آزمون ترمزها	دستگاه	۱	(Brake Tester) با قابلیت آزمون ترمز محورهای جلو، عقبه ترمز دستی و توزین خودرو برای هر خط. این دستگاه باید مجهز به سامانه اتقای بار جهت انجام آزمون ترمزها در شرایط بارگیری باشد حداقل ظرفیت بارپذیری و اندازه‌گیری این دستگاه ۱۵ تن باید باشد و در صورت داشتن خط آزمون دوم، ظرفیت اندازه‌گیری آن باید حداقل ۲۰ تن باشد
۲۰	تجهیزات مرتباً با سامانه برخط، دوربین پلاک خولان و شبکه دوربین مدار بسته	-	-	با قابلیت ذخیره و مشخصات اعلامی از سوی سازمان راهداری
۲۱	لباس متحدالشکل به همراه اتیکت شناسایی	-	-	برای تمام کارکنان مرکز
۲۲	دستگاه هم رستایی چرخها (کنزش جایی چرخهای جلو)	دستگاه	۱	Side Slip Tester
۲۳	دستگاه سنجش شدت صوت	دستگاه	۱	در صورت ابلاغ رویه تست و حدود مجاز از سوی سازمان حفاظت از محیط زیست
۲۴	دستگاه سنجش شدت و زوایای نور چراغهای جلو	دستگاه	۱	قابلیت خروجی اطلاعات به صورت دیجیتال و اندازه‌گیری شدت نور چراغهای جلو و مه شکن با توانایی قرائت زوایای PITCH-ROLL-YAW
۲۵	دستگاه تست لقی جلوبندی و فرمان	دستگاه	۱	Steering Play Detectors

وزارت بهداشت

سازمان بهداشت و آموزش پزشکی

دستور العمل ماده ۳ آیین نامه اجرایی نحوه انجام معاینه و صدور برگ معاینه فنی خودرو

جدول (۷). ابعاد ابنیه مراکز مکانیزه معاینه فنی خودروهای سبک بر اساس نوع ظرفیتی.

نوع مراکز	ظرفیت پذیرش خودرو در هر خط معاینه در لحظه	ابعاد سالن معاینه فنی (یک خط)	مساحت بخش اداری - تأسیسات	محوطه بخش پذیرش	محوطه بخش صدور کارت	محوطه تست ظاهری قطعات گازسوز	تعداد خطوط مرکز	توضیحات
یک خودرو	عرض هر خط	۴.۵	عرض ابنیه	طول باند ورودی	طول باند خروجی	عرض ایستگاه تست	۱	مساحت به شرح زیر: حداقل مساحت برای یک مرکز سبک فنی ۹ خط معاینه و ۱۰ نفر معاینه برای آن تعداد ۲۵ متر مربع برای آزمون چسب CNG و ۱۶ متر مربع برای آزمون گازسوز (۲۲ متر مربع) برای هر خط معاینه است.
	طول هر خط	۱	طول ابنیه	عرض باند ورودی	عرض باند خروجی	طول ایستگاه تست		
	فاصله بین خطوط	۵		تعداد گیربکس های ورودی	تعداد گیربکس های خروجی	ارتفاع ایستگاه تست		
	مساحت کل	۱۵۰	۶۰	۱۵	۱۰	مساحت کل		
دو خودرو	عرض هر خط	۴.۵	عرض ابنیه	طول باند ورودی	طول باند خروجی	عرض ایستگاه تست	۲	مساحت به شرح زیر: حداقل مساحت برای یک مرکز سبک فنی ۹ خط معاینه و ۱۰ نفر معاینه برای آن تعداد ۲۵ متر مربع برای آزمون چسب CNG و ۱۶ متر مربع برای آزمون گازسوز (۲۲ متر مربع) برای هر خط معاینه است.
	طول هر خط	۱	طول ابنیه	عرض باند ورودی	عرض باند خروجی	طول ایستگاه تست		
	فاصله بین خطوط	۵		تعداد گیربکس های ورودی	تعداد گیربکس های خروجی	ارتفاع ایستگاه تست		
	مساحت کل	۱۵۰	۶۰	۱۵	۱۰	مساحت کل		

جدول (۸). جدول امتیاز دهی به نحوه کالیبراسیون و نگهداری تجهیزات مراکز معاینه فنی و نیروی انسانی آن

نوع تجهیزات خطوط معاینه فنی (متوسط امتیاز کل خطوط)	شماره ۱۸	وضعیت عملیاتی		وضعیت کالیبراسیون		حداکثر امتیاز اجزای
		مستوی	عدم انحراف	کالیبره	فازدهی	
دستگاه آزمون ترمز خودرو و موتورسیکلت	خودرو تا ۶ موتور تا ۴	۰	۰	خودرو تا ۶ موتور تا ۴	۰	۲۰
دستگاه آزمون الاینده های خروجی اگزوز خودرو و موتورسیکلت	خودرو تا ۶ موتور تا ۴	۰	۰	خودرو تا ۶ موتور تا ۴	۰	۲۰
دستگاه آزمون لغزش جانبی و کمک فنر	لغزش تا ۵ کمک تا ۵	۰	۰	لغزش تا ۵ کمک تا ۵	۰	۲۰
دستگاه آزمون چشمی خودروهای گازسوز	خودرو تا ۶ موتور تا ۴	۰	۰	خودرو تا ۶ موتور تا ۴	۰	۲۰
دستگاه آزمون چراغها خودرو و موتورسیکلت	خودرو تا ۶ موتور تا ۴	۰	۰	خودرو تا ۶ موتور تا ۴	۰	۲۰
دستگاه آزمون اتصالات جلوبندی به همراه جک قبچی	خودرو تا ۶ موتور تا ۴	۰	۰	خودرو تا ۶ موتور تا ۴	۰	۲۰
دستگاه کدرسنجی دود خودروهای سبک دیزلی	خودرو تا ۵ موتور تا ۵	۰	۰	خودرو تا ۵ موتور تا ۵	۰	۲۰
دستگاه سنجش شدت صوت خودرو و موتورسیکلت	خودرو تا ۵ موتور تا ۵	۰	۰	خودرو تا ۵ موتور تا ۵	۰	۲۰
شبکه تجهیزات سخت افزاری - رایانه ها - چاپگرها	۰	۰	۰	۰	۰	۲۰
اتصال قابل اعتماد به شبکه سیمفا (با آزمون و بازرسی دقیق توسط بازرس مربوطه)	۰	۰	۰	۰	۰	۲۰
عملکرد مناسب سامانه تخلیه دود / گرمایش / سرمایش	۰	۰	۰	۰	۰	۱۵
عملکرد مناسب دوربین نظارتی و پلاک خوان	۰	۰	۰	۰	۰	۱۵
رده کیفی عالی: ۱۷۶ - ۲۰۰						
رده کیفی خوب: ۱۴۱ - ۱۷۵						
رده کیفی متوسط: ۹۶ - ۱۴۰						
رده کیفی نامطلوب: ۹۵ و کمتر						

جدول (۹). جدول امتیازدهی به نیروی انسانی دارای کارت اشتغال (از ستاد معاینه فنی) در مراکز معاینه فنی

عنوان شغلی	تحصیلات				امروزه احراز شده از آموزش	حداقل امتیاز لازم
	کارشناسی ارشد و دکتری	کارشناسی	کارشناسی	دیپلم		
	۱۰	۸	۶	۴	هر ۸ ساعت ۱ امتیاز	
مدیر مرکز				-		۱۴
کارشناسان فنی مسئول خط				-		۱۸
آزمونگران						۱۰
مسئول پذیرش						۸
مسئول صدور کارت						۶
رده کیفی عالی				۱۰۱ و بیشتر		
رده کیفی خوب				۱۰۰-۷۱		
رده کیفی متوسط				۷۰-۴۱		
رده کیفی نامطلوب				۴۰ و کمتر		

جدول (۱۰). جدول امتیازدهی به وضعیت محیط - ابنیه - فرآیند های مدیریتی مرکز

ردیف	شاخص ها	امتیاز				جمع
		عالی	خوب	متوسط	ضعیف	
	امتیاز	۱۰	۷	۴	۱	
۱	نظافت و آراستگی مرکز					
۲	نظم در گردش ترافیکی خودروها					
۳	مکلفی بودن فضای سبز					
۴	کیفیت روشنایی سالن					
۵	کیفیت تهویه و آگزوز فن سالن					
۶	کیفیت سرمایش، گرمایش سالن و کیفیت کف					
۷	کیفیت بخش پذیرش					
۸	کیفیت بخش صدور کارت					
۹	کافی بودن فضای پارک، خروجی					
۱۰	وجود تابلوهای هدایت مسیر به مرکز					
۱۱	وجود تابلو های اطلاع رسانی به مشتریان					
۱۲	وجود سامانه اطفای حریق در مرکز					
۱۳	وجود امکانات رفاهی ویژه مشتریان					
۱۴	وجود جعبه و امکانات کمک های اولیه					
۱۵	سامانه روشنایی محوطه مرکز					
۱۶	کافی بودن فضای راه گزر ورودی					
۱۷	آگاهی کارکنان از دستورالعمل های ابلاغی					
۱۸	پیاده سازی سامانه های نظام مدیریتی					
۱۹	نظم در امور بایگانی مرکز					
۲۰	وجود نظام آراستگی کارکنان					
۲۱	کارست برنامه های مشتری مداری					
۲۲	مطلوبیت صیانت و خرابی از مرکز					
۲۳	نگهداری منظم سوابق کارکنان					
رده کیفی عالی		۲۰۱ و بیشتر				
رده کیفی خوب		۱۴۱-۲۰۰				
رده کیفی متوسط		۸۱-۱۴۰				
رده کیفی نامطلوب		۸۰ و کمتر				

هر مرکز معاینه فنی که با احراز کلیه شرایط مندرج در این دستورالعمل مجوز انجام معاینه فنی سبک یا سنگین را دریافت می کند، یک مرکز معاینه فنی یک ستاره محسوب می گردد. از آن پس هر مرکز در صورت کسب شرایط به شرح جدول ۱۰ و ۱۱ می تواند به درجات ۲ تا ۵ ستاره ارتقا یابد. مراکز ایجاد شده قبل از ابلاغ این دستورالعمل به طور موقت یک ستاره محسوب شده و پس از ارزیابی توسط ستاد معاینه فنی، با توجه به امتیازات کسب شده ۱ ستاره تا ۵ ستاره محسوب خواهند شد.

رده یک مرکز دائمی نبوده و در صورت از دست دادن شرایط و کیفیت امکانات و خدمات رده مرکز تنزل خواهد نمود. مرکز با امتیاز ۱۰۰ و کمتر مهلت سه ماهه برای اصلاح و ارزیابی مجدد خواهد داشت. بالاتر بودن رده یک مرکز مجوز اخذ بهای بیشتر از تعرفه های مجاز جهت انجام معاینه فنی نمی باشد و اخذ رده بالاتر برخی امتیازاتی که از سوی ستاد معاینه فنی برای مرکز صادر خواهد شد، را می تواند به دنبال داشته باشد. اخذ تعرفه مصوب جهت صدور و تمدید مجوز مرکز معاینه فنی بسته به رده مرکز متفاوت می باشد. جدول (۱۱). رده بندی کیفی مراکز معاینه فنی سبک.

رده کیفی مرکز	رده تجهیزات، منابع و فرآیندها	حداکثر شیفیت کاری	تمدید مجوز	خطوط قابل افزایش	امتیازها	الزامات
۱ ستاره یا E مرکز معاینه فنی ضعیف	۲ متوسط و ۱ خوب و امتیاز ۱۰۱ تا ۱۵۰	۱	۱ ساله	-	شرایط مراکز معاینه فنی با حداقل شرایط که در صورت تمایل به ارتقای رده باید نسبت به رفع فوری مشکل طبق جدول ارزیابی اقدام نمایند	معاینه فنی خودروی بنزینی و گازسوز* چشمی سبک + تأمین تجهیزات ایمنی (سامانه اطفاء حریق، جعبه کمک های اولیه و ...)
۲ ستاره یا D مرکز معاینه فنی متوسط	۲ خوب و ۱ متوسط و امتیاز ۱۵۱ تا ۲۵۰	۲	۲ ساله	۲ خط	شرایط مراکز معاینه فنی ضعیف + سامانه ارسال پیامک اتمام مهلت اعتبار گواهی معاینه فنی و اطلاع رسانی نوبت دهی	الزامات مراکز معاینه فنی ضعیف + معاینه فنی موتورسیکلت
۳ ستاره یا C مرکز معاینه فنی خوب	۲ خوب و ۱ عالی و امتیاز ۲۵۱ تا ۳۵۰	۲	۳ ساله	۳ خط	شرایط مراکز معاینه فنی متوسط + خدمات فوری و معاینه دیزلی سبک + مجوز کارواش	الزامات مراکز معاینه فنی متوسط + داشتن دستگاه آزمون الایندهی مجزا جهت خودروهای سبک دیزلی + نوبت دهی آنلاین
۴ ستاره یا B مرکز معاینه فنی کامل	۲ عالی و ۱ خوب و امتیاز ۳۵۱ تا ۴۵۰	۳	۴ ساله	۴ خط	شرایط مراکز معاینه فنی خوب + دارای اعتبار گواهی صادره معاینه فنی در کشورهای همسایه + امکان انجام معاینه فنی سبک سیار در حوزه جغرافیایی تعریف شده + امکان ارائه خدمات چشمی خودرو با مخزن گازسوز در صورت تأمین شرایط استاندارد و اخذ مجوز از آن سازمان	الزامات مراکز معاینه فنی خوب + سالن انتظار حداقل ۱۵ مترمربع و امکانات رفاهی مراجعین (با پذیرایی رایگان امکان رؤیت خط به صورت مدار بسته، تلویزیون، صندلی، امکانات سرمایشی گرمایشی، آب سردکن) + خودروهای دو دیفرانسیل
۵ ستاره یا A مرکز معاینه فنی عالی	عالی - عالی و عالی و امتیاز ۴۵۰ و بیشتر	۳	۵ ساله	۵ خط و بیشتر	شرایط مراکز معاینه فنی کامل + اعتبار گواهی صادره معاینه فنی در سطح بین المللی + قادر به ارائه خدمات انتخابی مشتری با قیمت اعلامی به وی	الزامات مراکز معاینه فنی کامل + دارا بودن گواهی مدیریت کیفیت ISO داشتن گواهی نظام آراستگی ۵S + آزمون خودروی برقی و هیبریدی + عیب یابی خودرو

• کلیه امتیازات و الزامات مراکز با درجات پایین تر، در درجات بالا باید رعایت شود

• اگر مرکز معاینه فنی الزامات را رعایت نکرده باشد افت رده خواهد داشت

*الزام در ایجاد امکانات مربوط به آزمون چشمی خودروهای گازسوز توسط مراکز معاینه فنی منوط به دارا بودن شرایط مندرج در پیوست هشت این دستورالعمل می باشد. و در غیر این صورت مرکز معاینه فنی مجاز به انجام فرایندهای کنترل چشمی سیستم های گازسوز نخواهد بود.

جدول (۱۲). نحوه رده‌بندی مراکز معاینه فنی سنگین.

درجه مرکز	شرایط مورد نیاز	امتیازهای در نظر گرفته شده
۱	<ul style="list-style-type: none"> احراز مستمر شرایط مندرج در این دستورالعمل و اخذ مجوز فعالیت 	<ul style="list-style-type: none"> صدور مجوز فعالیت با اعتبار یک ساله
۲	<ul style="list-style-type: none"> تأمین کلیه شرایط مورد نیاز یک مرکز درجه یک داشتن شبکه دوربین مدار بسته مرکز و خط تأمین خدمات عیب‌یابی مکانیزه تأمین سامانه مکانیزه ارسال پیامک در خصوص اتمام مهلت اعتبار گواهی معاینه فنی و اطلاع‌رسانی داشتن گواهی مدیریت کیفیت ISO تأمین تجهیزات ایمنی (سیستم اطفاء حریق، جعبه کمک‌های اولیه و ...) 	<ul style="list-style-type: none"> امکان افزایش شیفت فعالیت تا ۲ شیفت در روز صدور مجوز فعالیت با اعتبار ۳ ساله امکان احداث خط دوم معاینه فنی امکان تأمین فضایی در محوطه جهت رفع نقایص جزئی وسایل نقلیه سنگین
۳	<ul style="list-style-type: none"> تأمین کلیه شرایط مورد نیاز یک مرکز درجه ۲ تأمین سالن انتظار و امکانات رفاهی جهت مراجعین حداقل مساحت ۱۵ مترمربع (شامل امکان رؤیت خط به صورت مدار بسته، تلویزیون، صندلی، آب سردکن، امکانات سرمایشی گرمایشی، پذیرایی رایگان) داشتن گواهی نظام آراستگی ۵S داشتن دستگاه تست آلایندگی مجزا جهت خودروهای سنگین و نیمه سنگین بنزینی تأمین فضای سبز حداقل برای ۱۰ درصد محوطه 	<ul style="list-style-type: none"> امتیازهای در نظر گرفته شده جهت یک مرکز درجه ۲ صدور مجوز فعالیت با اعتبار ۵ ساله امکان احداث خط دوم معاینه فنی امکان انجام معاینه فنی سیار وسایل نقلیه خاص در حوزه جغرافیایی تعریف شده امکان دایر نمودن کارواش

جدول (۱۳). نوع تخلفات و نرخ جریمه‌های مراکز معاینه فنی سبک.

نوع تخلف	مرتبۀ نخست	مرتبۀ دوم	مرتبۀ سوم	مرتبۀ چهارم
۱. صدور گواهی معاینه فنی بدون حضور خودرو	<ul style="list-style-type: none"> اخطار کتبی و دو هفته تعلیق / غیرفعال شدن کد سیمفا و کاهش یک ستاره 	<ul style="list-style-type: none"> ابطال پروانه فعالیت و معرفی به مراجع قضایی ذیربط 	-	-
۲. جمل و فروش گواهی معاینه فنی خودرو	<ul style="list-style-type: none"> ابطال پروانه فعالیت و معرفی به مراجع قضایی ذیربط 	-	-	-

ادامه جدول (۱۳). نوع تخلفات و نرخ جریمه‌های مراکز معاینه فنی سبک.

نوع تخلف	رتبه نخست	رتبه دوم	رتبه سوم	رتبه چهارم
۳. دستکاری نتایج آزمون خودرو دارای نقص فنی یا عدم انجام آزمون‌های قید شده در این دستورالعمل	برخورد با فرد متخلف-توبیخ کتبی درج در سوابق	توبیخ کتبی و غیرفعال شدن کد سیمفا به مدت دو هفته و کاهش یک ستاره	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت یک ماه	ابطال پروانه فعالیت و معرفی به مرجع قضایی
۴. صدور گواهی معاینه فنی برای خودروهایی که فاقد سلامت فنی اعم از آلایندگی یا ایمنی باشند	برخورد با فرد متخلف-توبیخ کتبی درج در سوابق	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت دو هفته و کاهش یک ستاره	توبیخ و تعطیلی مرکز به مدت دو ماه	ابطال پروانه فعالیت و معرفی به مرجع قضایی
۵. عدم اقدام بهنگام و ارائه تقاضا جهت رفع نواقص فنی تجهیزات	برخورد با فرد متخلف-توبیخ کتبی درج در سوابق	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت یک هفته	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت یک ماه و کاهش یک ستاره	ابطال پروانه فعالیت و معرفی به مرجع قضایی
۶. عدم وجود شرایط عملیاتی در تأسیسات اصلی مرکز که موجب تعطیلی مرکز گردد	برخورد با فرد متخلف-توبیخ کتبی درج در سوابق	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت یک هفته	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت دو هفته و کاهش یک ستاره	ابطال پروانه فعالیت
۷. عدم اقدام به موقع تمدید مجوز فعالیت	برخورد با فرد متخلف-توبیخ کتبی درج در سوابق	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت یک ماه و کاهش یک ستاره	ابطال پروانه فعالیت	-
۸. نداشتن مجوز فعالیت معتبر	جلوگیری از ادامه فعالیت و معرفی به مراجع ذیصلاح	-	-	-
۹. صدور گواهی معاینه فنی برای وسیله نقلیه غیر مرتبط	برخورد با فرد متخلف-توبیخ کتبی درج در سوابق	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت دو هفته و کاهش یک ستاره	ابطال پروانه فعالیت	-
۱۰. عدم استفاده از نیروی متخصص طبق دستورالعمل و آیین نامه	برخورد با فرد متخلف-توبیخ کتبی درج در سوابق	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت یک هفته	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت یک ماه و کاهش یک ستاره	ابطال پروانه فعالیت
۱۱. عدم اخذ گواهی کالیبراسیون معتبر دستگاههای خطوط مکانیزه معاینه فنی	برخورد با فرد متخلف-توبیخ کتبی درج در سوابق	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت یک هفته	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت یک ماه و کاهش یک ستاره	ابطال پروانه فعالیت

ادامه جدول (۱۳). نوع تخلفات و نرخ جریمه‌های مراکز معاینه فنی سبک.

رتبه چهارم	رتبه سوم	رتبه دوم	رتبه نخست	نوع تخلف
		ابطال پروانه فعالیت	توبیخ کتبی و ابطال پروانه فعالیت مدت سه ماه	۱۲. صدور گواهی معاینه فنی خارج از سامانه سیما یا غیر برخط
ابطال پروانه فعالیت	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت یک ماه و کاهش یک ستاره	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت یک هفته	برخورد با فرد متخلف -توبیخ کتبی درج در سوابق و تعطیلی یک هفته مرکز	۱۳. عدم رعایت نرخهای مصوب
ابطال پروانه فعالیت	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت سه ماه و کاهش یک ستاره	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت یک هفته	برخورد با افراد متخلف-توبیخ کتبی درج در سوابق	۱۴. عدم ثبت صحیح اطلاعات خودرو و نتایج زمون
ابطال پروانه فعالیت	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت یک ماه و کاهش یک ستاره	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت یک هفته	برخورد با فرد متخلف-توبیخ کتبی درج در سوابق	۱۵. در اختیار قرار دادن و یا گرفتن گواهی معاینه فنی به مراکز دیگر
		ابطال پروانه فعالیت	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت سه ماه	۱۶. جابجایی مرکز بدون هماهنگی با ستاد معاینه فنی و کارگروه استانی، (خط مکانیزه و دستگاه‌های آزمون)
ابطال پروانه فعالیت	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت یک ماه و کاهش یک ستاره	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت یک هفته	برخورد با افراد متخلف، توبیخ کتبی درج در سوابق	۱۷. عدم رعایت دستورالعمل‌ها، بخشنامه ها و ضوابط ابلاغ شده از سوی مراجع بالادستی ذی صلاح

جدول (۱۴). نوع تخلفات مراکز سنگین.

ردیف	نوع تخلفات
۱	صدور گواهی معاینه فنی برای خودرویی که فاقد سلامت فنی، ایمنی یا آلاینده‌گی (شامل آزمون‌ها و بازدیدهای مندرج در این ضوابط) باشند.
۲	صدور گواهی معاینه فنی بدون داشتن مجوز فعالیت معتبر.
۳	صدور گواهی معاینه فنی بدون انجام آزمون.
۴	صدور گواهی معاینه فنی بدون رعایت نحوه صحیح انجام آزمون.
۵	صدور گواهی معاینه فنی بدون حضور وسیله‌نقلیه در مرکز.
۶	صدور گواهی معاینه فنی برای وسیله‌نقلیه غیر مرتبط (مرکز سبک برای خودرو سنگین و بالعکس).
۷	صدور گواهی معاینه فنی بدون حضور و تأیید مدیر فنی مرکز.
۸	صدور گواهی معاینه فنی توسط دستگاه آزمونگر معیوب یا فاقد گواهی کالیبراسیون معتبر.
۹	عدم رعایت نرخهای مصوب.
۱۰	عدم ثبت صحیح اطلاعات وسیله‌نقلیه و نتایج آزمون.
۱۱	مهر و یا امضا نمودن گواهی معاینه فنی قبل از انجام آزمون.
۱۲	جابجایی نتایج آزمون بر روی خودرو دارای نقص فنی و صدور گواهی معاینه فنی برای آن.
۱۳	عدم رعایت الزامات سامانه ملی یکپارچه معاینه فنی در صدور گواهی معاینه فنی.
۱۴	واگذاری امتیاز مرکز بدون اطلاع، هماهنگی و اخذ مجوز از نمایندگی استانی ستاد معاینه فنی سنگین.
۱۵	عدم رعایت ضوابط مربوط به مراحل و چگونگی انجام معاینه فنی مندرج در این ضوابط.
۱۶	عدم رعایت بخشنامه‌ها و ضوابط ابلاغی ستاد معاینه فنی سنگین.

پیوست ۲ (کاربرگ‌ها)

کاربرگ شماره ۱ (سبک)

برگ درخواست احداث مرکز مکانیزه معاینه فنی خودروها از سوی متقاضی بخش خصوصی

ستاد مرکزی معاینه فنی خودروهای شهرداری
 احتراماً، اینجانب/ اینجانبان متقاضی بخش خصوصی در قالب فرد حقیقی/
 حقوقی به شماره شناسنامه صادره شماره ملی/ شناسه ملی فرد حقوقی
 کد اقتصادی فرد حقوقی فرزند متولد
 به آدرس

تلفن با علم و اشراف کامل به ضوابط مندرج در این دستورالعمل، مراتب درخواست خود را
 مبنی بر احداث و فعال سازی مرکز معاینه فنی ویژه خودروهای سبک مشتمل بر خط مکانیزه خودرو
 سبک و خط موتور سیکلت و معاینه چشمی خودروهای گازسوز در مکان قید شده
 با کلیه تجهیزات لازم در آدرس ذیل اعلام داشته و اذعان می نماید بضاعت مکفی را جهت فعال سازی آن منطبق بر
 دستورالعمل های ابلاغی از سوی آن ستاد در مدت قانونی تعیین شده دارا می باشم و در صورت عدم تحقق این امر و
 خروج از محدودیت ها و ضوابط قید شده در دستور العمل ماده ۳ مربوط به آیین نامه اجرایی معاینه فنی ستاد معاینه
 فنی مجاز به ابطال توافقنامه احداث مرکز و دریافت خسارات وارده برآورد شده از اینجانب خواهد بود.
 مشخصات ملک جهت احداث

نشانی محل:

کروکی:

نوع کاربری:

ابعاد ملک:

ردیف	موقعیت جغرافیایی	تاسیسات	مشخصات ملک	
			ابعاد (متر)	مساحت (مترمربع)
۱	شمال	برق		
۲	جنوب	آب		
۳	شرق	گاز		
۴	غرب	تلفن		

وضعیت مالکیت: سند ملکی ☐ قولنامه ای ☐ جارننامه با اعتبار حداقل ۵ سال ☐

مهر / امضاء متقاضی

ضمیمه کاربرگ ۱: مکاتبه ستاد معاینه فنی با کارگروه استانی جهت دریافت تصدیق انطباق برنامه گسترش مراکز معاینه فنی در سطح استان-----

بسمه تعالی

مدیر کل محترم دفتر فنی، امور عمرانی و حمل و نقل و ترافیک استانداری-----

با سلام

احتراما، به پیوست ضمن ارسال مشخصات ملک و متقاضی احداث مرکز معاینه فنی سبک مشتمل بر-----
تعداد خط معاینه فنی سبک و-----تعداد خط معاینه فنی موتورسیکلت و-----
ایستگاه کنترل چشمی متعلقات سامانه گازسوز CNG، خواهشمند است در خصوص انطباق ظرفیت این مرکز با
برنامه جامع پنج ساله احداث و گسترش مراکز معاینه فنی در سطح استان اعلام نظر فرمایند.

نام و نام خانوادگی

مسئول ستاد معاینه فنی شهرداری-----

مسئول محترم ستاد معاینه فنی شهرداری-----

با سلام

احتراما، باطلاع می‌رساند کارگروه استانی مراتب صدور تاییدیه احداث و راهبری مرکز را منطبق بر سیاست‌های
ایجاد و گسترش مراکز معاینه فنی در سطح استان می‌داند. این تصدیق طی شماره----- مورخ-----
به شهرداری----- تنظیم گردیده است.

نام و نام خانوادگی

مدیر کل محترم دفتر فنی، امور عمرانی و

حمل و نقل و ترافیک استانداری

تاریخ

کاربرگ شماره ۲ (سبک)

برگ بررسی و اعلام نظر احداث مرکز معاینه فنی خودرو سبک (موافقت اولیه)

(این قسمت توسط ستاد معاینه فنی تکمیل می‌گردد)

بسمه تعالی

بدینوسیله بازگشت به درخواست فرد حقیقی فرد حقوقی: شرکت به شماره مورخ مبنی بر تقاضای احداث مرکز مکانیزه معاینه فنی خودرو سبک منطبق بر دستورالعمل‌های اجرایی و مصوبات و مستندات قانونی، با عنایت به تصدیق صورت پذیرفته از سوی کارگروه استانی به شماره مورخ مبنی بر انطباق ظرفیت ایجاد گردیده با برنامه گسترش مراکز معاینه فنی در سطح استان، بدینوسیله نتیجه بررسی و بازدید های بعمل آمده از محل را با مشخصات اعلام شده و ضوابط و دستورالعمل‌های قانونی منطبق دانسته و با درخواست پیش گفته موافقت می‌گردد.

(نقشه های سازه-تاسیسات-محوطه دریافت شده از متقاضی پیوست می‌باشد)

بررسی نوع مالکیت: مرکز دارای سند مالکیت ☐ قولنامه ای (با کد رهگیری) ☐ اجاره‌ای با اعتبار حداقل ۵ سال (با کد رهگیری) ☐

مدت اعتبار این موافقت نامه ۳ ماه بوده و متقاضی موظف است جهت انجام فرآیندهای مربوط به دریافت پروانه ساخت و سایر مجوزهای لازم از دستگاه‌های مربوطه در این مدت اقدام نماید. این موافقت‌نامه غیر قابل واگذاری به غیر می‌باشد.

نام و نام خانوادگی رئیس ستاد

مهر و امضا

کاربرگ شماره ۳

مجوز بهره برداری و فعالیت مرکز معاینه فنی سبک ... ستاره ...

بسمه تعالی

بنا به درخواست شماره مورخ شخص حقوقی / حقیقی با شماره ثبت / کد ملی براساس بند ذ ماده ۱ آیین‌نامه اجرایی نحوه انجام معاینه و صدور برگ معاینه فنی بدین وسیله مجوز بهره برداری و فعالیت مرکز معاینه فنی سبک در شهر به آدرس و کدپستی مشتمل بر تعداد خط معاینه فنی سبک / تعداد خط معاینه فنی موتورسیکلت و ایستگاه آزمون چشمی خودروهای گاز سوز و متعلقات کیت CNG به ایشان اعطاء می گردد. اعتبار این پروانه سه سال شمسی از تاریخ صدور است.

ردیف	موقعیت جغرافیایی	مشخصات ملک		مشخصات سالن آزمون		مشخصات ساختمان اداری	
		ایجاد (متر)	مساحت (مترمربع)	ایجاد (متر)	مساحت (مترمربع)	ایجاد (متر)	مساحت (مترمربع)
۱	شمال						
۲	جنوب						
۳	شرق						
۴	غرب						

مسئول ستاد معاینه فنی شهرداری

محل مهر و امضاء

با عنایت به تایید مراتب از سوی ستاد معاینه فنی ، و اعلام موافقت کارگروه استانی طی مکاتبه شماره مورخ مبنی بر انطباق احداث و فعال سازی مرکز براساس برنامه جامع ۵ ساله، صدور کد راهبری مرکز در سامانه سیمفا بلامانع بوده و کد مربوطه جهت تخصیص در مورخه با شماره به همراه رمز عبور تحویل ستاد معاینه فنی شهرداری گردید.

مدیر کل دفتر حمل و نقل عمومی و ترافیک شهری

سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور

(وزارت کشور)

در حفظ و نگهداری این پروانه کوشا باشید چون صدور المثنی مستلزم طی تشریفات قانونی است.

کاربرگ شماره ۱ (سنگین) درخواست احداث مرکز معاینه فنی سنگین

اداره کل راهداری و حمل و نقل جادمای تاریخ تقاضا :
اینجانب/شرکت..... فرزند/ نوع شرکت..... شماره شناسنامه/شماره ثبت صادره / محل ثبت
..... کد ملی/شناسه ملی..... کد اقتصادی
متقاضی تاسیس مرکز معاینه فنی سنگین در شهرستان..... محور..... می‌باشم.

مشخصات زمین جهت احداث

نشانی محل:
نوع کاربری :
مختصات جغرافیایی نقاط :
ابعاد زمین:
مساحت زمین :
تصویر کروکی به پیوست
وضعیت مالکیت :
تصویر سند مالکیت به پیوست

نام و نام خانوادگی و امضاء متقاضی

کاربرگ شماره ۲ (سنگین)

(این قسمت توسط اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان تکمیل میگردد)

دبیرخانه ستاد معاینه فنی سنگین - دفتر ایمنی و ترافیک
با عنایت به اخذ و بررسی مدارک درخواست احداث مرکز معاینه فنی از سوی در محل شهرستان /
محور بدین وسیله ضمن تأیید صحت مستندات و مدارک به شرح ذیل مراتب جهت طرح و تصمیم‌گیری در
ستاد معاینه فنی سنگین ایفاد می‌گردد.
تاریخ دریافت مدارک از شخص متقاضی
بررسی مشخصات نقشه زمین (نقشه محل پیوست گردد)
بررسی نوع مالکیت مرکز
بررسی شرایط متقاضی

نظریه اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان:

نام و نام خانوادگی مدیرکل
اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان

.....

مهر و امضا

کاربرگ شماره ۳ (سنگین)
وزارت راه و شهرسازی
سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای
اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده ای استان
مجوز تأسیس و فعالیت مرکز معاینه فنی سنگین ... ستاره ...

(ویژه اشخاص حقوقی)

بنا به درخواست شماره مورخ شرکت با شماره ثبت مورخ
مستقر در شهرستان براساس بند ذ ماده ۱ آیین نامه اجرایی نحوه انجام معاینه و صدور برگ
معاینه فنی بدین وسیله مجوز تأسیس و فعالیت مرکز معاینه فنی سنگین در محور در محل
(کیلومتر) به شرکت مذکور اعطاء می گردد. اعتبار این پروانه سال شمسی از تاریخ صدور است.

(ویژه اشخاص حقیقی)

بنا به درخواست شماره مورخ آقا/ خانم فرزند متولد به
شماره شناسنامه صادره از بر اساس بند ذ ماده ۱ آیین نامه اجرایی نحوه انجام معاینه و صدور
برگ معاینه فنی بدین وسیله مجوز تأسیس و فعالیت مرکز معاینه فنی سنگین در محور در
محل (کیلومتر) به شرکت مذکور اعطاء می گردد. اعتبار این پروانه سال شمسی از تاریخ صدور
است.

نام و نام خانوادگی مدیرکل راهداری و حمل و نقل

جاده ای استان.....

مهر و امضا

در حفظ و نگهداری این پروانه کوشا باشید چون صدور المثنی مستلزم طی تشریفات قانونی است.

پیوست ۳ (کاربرگ‌های ارزیابی مراکز معاینه فنی)

کاربرگ ارزیابی مراکز معاینه فنی خودرو

تاریخ ارزیابی:

۱- شناسنامه مراکز	
<p style="text-align: center;">☐ متکی ☐ مستقل</p> <p>نام مدیر مرکز: کد مرکز: سابقه فعالیت:</p> <p>محل استقرار مرکز:</p> <p>استان: شهرستان: شهر:</p> <p>آدرس مرکز:</p> <p>تلفن مرکز: فکس مرکز:</p> <p>تلفن همراه مدیر مرکز:</p>	<p>اسامی حاضرین در جلسه ستاد:</p> <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="text-align: right;">-۴</div> <div style="text-align: left;">-۱</div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="text-align: right;">-۵</div> <div style="text-align: left;">-۲</div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="text-align: right;">-۶</div> <div style="text-align: left;">-۳</div> </div>
<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 45%;"> <p>☐ ۱- تعمیرات و بازسازی</p> <p>☐ ۲- تعطیل و غیر فعال</p> <p>☐ ۳- عدم همکاری مرکز</p> </div> <div style="width: 45%;"> <p>☐ ۴- سایر موارد (ذکر علت)</p> </div> </div>	<p style="text-align: center; height: 200px;">علت عدم ارزیابی</p>

۲- مشخصات فیزیکی مرکز	
مساحت مرکز:	تاریخ احداث:
نام مرکز:	تاریخ معاینه:

۳- مشخصات افراد شاغل در مرکز			
مجموع تعداد کل افراد نفر			
مجموع تعداد نظرات فنی: نفر	تعداد کارشناسان:	تعداد آزمونگران:	
مجموع تعداد نظرات افاری: نفر	تعداد کاربرها:		

۴- مدیریت نیروی انسانی (سوابق تحصیلی، کاری، آموزشی)						
ردیف	سمت	نام و نام خانوادگی	رشته تحصیلی	مدرک تحصیلی		
				سابقه کاری	مدرک دوره آموزشی	
۱	صاحب امتیاز مرکز			کارشناسی و کارشناسی بالاتر	داخل مرکز: تاریخ دریافت: شماره مدرک:	بیرون مرکز: تاریخ دریافت: شماره مدرک:
۲	مدیر فنی مرکز			کارشناسی و کارشناسی بالاتر	داخل مرکز: تاریخ دریافت: شماره مدرک:	بیرون مرکز: تاریخ دریافت: شماره مدرک:
۳	کارشناسان فنی خودروهای بنزینی، گازسوز، دیزلی، موتورسیکلت			کارشناسی و کارشناسی بالاتر	داخل مرکز: تاریخ دریافت: شماره مدرک:	بیرون مرکز: تاریخ دریافت: شماره مدرک:
۴	آزمونگران خودروهای بنزینی، گازسوز، دیزلی، موتورسیکلت			کارشناسی و کارشناسی بالاتر	داخل مرکز: تاریخ دریافت: شماره مدرک:	بیرون مرکز: تاریخ دریافت: شماره مدرک:
۵	متصدی پذیرش			کارشناسی و کارشناسی بالاتر	داخل مرکز: تاریخ دریافت: شماره مدرک:	بیرون مرکز: تاریخ دریافت: شماره مدرک:
۶	متصدی صدور گواهی			کارشناسی و کارشناسی بالاتر	داخل مرکز: تاریخ دریافت: شماره مدرک:	بیرون مرکز: تاریخ دریافت: شماره مدرک:

۵- تجهیزات مرکز و کالیبراسیون

۵-۱- مشخصات دستگاه ها

مشخصات دستگاه ها (خط شماره ۱) خودروهای بنزینی					
ردیف	عنوان	شرکت سازنده	کشور سازنده	نماینده رسمی در ایران	تاریخ نصب
۱	آنالایزر گازهای خروجی				
۲	آزمون سنجش نور چراغ های جلو				
۳	آزمون ۳ گانه رانندگی - ترمز - کمک فنر				
۴	آزمون اتصالات جک قبچی				
۵	آزمون صدا				
۶	آزمون دیپاک				
۷	آزمون و تنظیم باد چرخ ها				

مشخصات دستگاه های آزمون چشمنی متعلقات کیت گازسوز (آسیب سطح یک مخزن)				
ردیف	عنوان	شرکت سازنده	کشور سازنده	تاریخ نصب
۱	ابزار سنجش گاز و نشت یابی (دیتکتور گاز)			
۲	ابزار سنجش تغییر شکل (خط کش - آینه - کولیس -)			
۳	ابزار سنجش وضعیت اتصالات و شیرالات (دیتکتور گاز)			

مشخصات دستگاه ها (موتور سیکلنت)					
ردیف	عنوان	شرکت سازنده	کشور سازنده	نماینده رسمی در ایران	تاریخ نصب
۱	آنالایزر گازهای خروجی				
۲	آزمون چراغ				
۳	آزمون ترمز				

مشخصات دستگاه های آزمون خودروی دیزلی سبک					
ردیف	عنوان	شرکت سازنده	کشور سازنده	تاریخ نصب	
۱	ابزار آنالایزر گازهای خروجی (کدرسنجی)				

سازمان بهداشت و آموزش پزشکی

سازمان بهداشت و آموزش پزشکی

دستور العمل ماده ۳۰ آیین نامه اجرایی نحوه انجام معاینه و صدور برگ معاینه فنی خودرو

۵-۲- اعتبار کالیبراسیون / سوابق تعمیرات نگهداری تجهیزات عمومی

ردیف	نوع تجهیزات	کالیبراسیون	کالیبراسیون					سوابق تعمیرات نگهداری
			کالیبراسیون	کالیبراسیون	کالیبراسیون	کالیبراسیون	کالیبراسیون	
ردیف	نوع تجهیزات	کالیبراسیون	کالیبراسیون	کالیبراسیون	کالیبراسیون	کالیبراسیون	کالیبراسیون	سوابق تعمیرات نگهداری
۱	دستگاه سنجش ترمز (خط ۱)							
۲	دستگاه سنجش الاینده های خروجی از اگزوز (خط ۱)							
۳	دستگاه سنجش لغزش جانبی (خط ۱)							
۴	دستگاه سنجش کمک فتر (خط ۱)							
۵	دستگاه سنجش چراغ ها (خط ۱)							
۶	دستگاه سنجش اتصالات جلوبندی (بالابر) (خط ۱) (گواهی صحت عملکرد)							
۷	دستگاه آزمون صدا							
۸	دستگاه دیاگ (گواهی صحت عملکرد)							
۹	دستگاه آزمون الاینده های دیزل							
۱۰	دستگاه نشت یاب گاز							
۱۱	اگزوز فن (گواهی صحت عملکرد)							

۶- تجهیزات آزمون مرکز معاینه فنی

چگونگی بررسی تجهیزات مراکز معاینه فنی خودروهای سنگین									
ردیف	نوع تجهیزات	اجزاء مورد بررسی	وضعیت	کامل	ناقص	خراب	عدم توانایی	عدم استفاده	
۱	دستگاه آزمون الاینده های خروجی از اگزوز	قابلیت اندازه گیری ابلاغی از سوی سازمان حفاظت محیط زیست	کامل						
۲	دستگاه آزمون ترمز	قابلیت آزمون ترمزهای جلو، عقب و ترمز دستی	دارد						
۳	دستگاه آزمون کمک فتر	خروجی کامپیوتری برای هر چرخ	دارد						
۴	اگزوز فن یا سامانه تخلیه دود	تعداد کافی برای هر خط معاینه	دارد						
۵	بالابر (آزمون اتصالات جلوبندی)	وجود دستگاه بالابر با قابلیت آزمون اتصالات جلوبندی	دارد						
		وجود چال سرویس با قابلیت آزمون اتصالات جلوبندی	دارد						
		وجود دستگاه بالابر بدون قابلیت آزمون اتصالات جلوبندی	دارد						
		وجود صفحه لغزان آزمون	دارد						
۶	دستگاه آزمون لغزش جانبی	ناهم راستایی چرخ ها	خراب						
۷	دستگاه آزمون چراغ	وجود دستگاه آزمون نور چراغ های	دارد						

					عدم کفایت	جلو متصل به سیمفا		
					دارد	وجود دستگاه آزمون صوت متصل به سیمفا	دستگاه آزمون صدا	۸
					عدم کفایت			
					دارد	وجود دستگاه آزمون گازهای خروجی (دیزل)	دستگاه آزمون گازهای خروجی (دیزل)	۹
					ندارد/خراب			
					دارد	وجود دستگاه نشت یاب گاز	دستگاه نشت یاب گاز	۱۰
					ندارد/خراب			
					دارد	وجود دستگاه دیاگ	دستگاه دیاگ (در صورت لزام)	۱۱
					ندارد/خراب			

۷- شرایط محیطی

۷-۱- فضای فیزیکی فضاهای (مورد نیاز) اداری و پارکینگ خودروها

ردیف	نام واحد	تعداد	دارد مستأجر (مترمربع)	نتیجه ارزیابی (تأیید - عدم تأیید)	توضیحات
۱	پذیرش				
	خودرو				
۲	محل انتظار مشتریان				
۳	محل ثبت پذیرش				
۴	صدور کارت				
۵	مدیریت				
۶	محل بایگانی اوراق				
۷	خودروهای آماده آزمون				
	خودروهای آزمون شده				
	خودروهای برگشتی				
۸	خدمات فوری خودرویی Quick Service				

توضیحات:

۲-۷- وضعیت فیزیکی سالن آزمون

تعداد خطوط مکانیزه:	تعداد خطوط فعال:	فاصله بین خطوط:	متر
ابعاد سالن			
طول (متر)	عرض (متر)	ارتفاع (متر)	مساحت (متر مربع)

متر از فضاها							
۱	فضای آزمون خط یک			۲	فضای آزمون خط سه		
	طول (متر)	عرض (متر)	مساحت (متر مربع)		طول (متر)	عرض (متر)	مساحت (متر مربع)
۳	فضای آزمون خط دو			۴	فضای آزمون خط چهار		
	طول (متر)	عرض (متر)	مساحت (متر مربع)		طول (متر)	عرض (متر)	مساحت (متر مربع)
نقشه فضاها							

۸- ارزیابی فرایندها

۸-۱- ارزیابی فرایندهای پذیرش و ترخیص خودرو

آیا در مرکز معاینه فنی دستورالعمل پذیرش تدوین شده است ؟	☐ بلی	☐ خیر
در صورت تدوین دستورالعمل، آیا این دستورالعمل به اطلاع مشتریان رسیده است ؟	☐ بلی	☐ خیر
آیا در مرکز معاینه فنی دستورالعمل گردش کار تدوین شده است ؟	☐ بلی	☐ خیر
آیا در مرکز معاینه فنی دستورالعمل ترخیص تدوین شده است ؟	☐ بلی	☐ خیر
در صورت تدوین دستورالعمل، آیا این دستورالعمل به اطلاع مشتریان رسیده است ؟	☐ بلی	☐ خیر
نحوه اطلاع:		
توضیحات:		

۸-۲- ارزیابی فرایندهای خودروهای برگشتی

آیا در مرکز معاینه فنی دستورالعمل پذیرش تدوین شده است ؟	☐ بلی	☐ خیر
در صورت تدوین دستورالعمل، آیا این دستورالعمل به اطلاع مشتریان رسیده است ؟	☐ بلی	☐ خیر
تعداد اوراق مورد بررسی: نمونه		
نتیجه ارزیابی: تأیید ☐ عدم تأیید ☐		
توضیحات:		

۸-۳- ارزیابی فرایند ارتباط با مشتریان

ردیف	عنوان
۱	آیا نتایج معاینه فنی در اختیار مشتریان گذاشته می‌شود؟ ☐ بلی ☐ خیر
۲	آیا مکانیزمی جهت رسیدگی به شکایات مشتریان در مرکز معاینه فنی وجود دارد؟ ☐ بلی ☐ خیر
۳	آیا به سؤالات و پیشنهادهای مشتریان راجع به وسیله نقلیه آن‌ها پاسخ داده می‌شود؟ ☐ بلی ☐ خیر
۴	در صورت تدوین دستورالعمل، آیا این دستورالعمل به اطلاع مشتریان رسیده است؟ ☐ بلی ☐ خیر نحوه اطلاع:
۵	بررسی اجرای سازوکار رسیدگی به شکایات مشتریان تعداد: نمونه تأیید: عدم تأیید:
۶	آیا مکانیزم نظرسنجی رضایت مشتریان در مرکز معاینه فنی ایجاد و مستقر شده است؟ ☐ بلی ☐ خیر
۷	در صورت مستقر شدن نظام نظرسنجی این مکانیزم توسط چه مجموعه‌ای نظرسنجی می‌شود؟ ☐ توسط مرکز ☐ توسط سایرین
۸	بررسی اجرای مکانیزم نظرسنجی رضایت مشتریان تعداد: نمونه: تأیید شده:

۸-۴- ارزیابی صحت انجام آزمون خودرو (استاندارد ۹۱۸۱)

دستورالعمل نحوه انجام فرایند:	☐ بلی ☐ خیر
بازه‌های زمانی اجرا:	
بررسی اجرای سازوکار نظارت بر اجرای آزمون خودرو	
تعداد اوراق مورد بررسی: نمونه	
نتیجه ارزیابی: تأیید ☐ عدم تأیید ☐	
توضیحات:	

۸-۵- ارزیابی فرایند نظارت بر صحت صدور برگه معاینه فنی

آیا سوابق مربوط به برگه‌های صادر شده جهت معاینه فنی خودروها در مرکز نگهداری می‌شود؟	☐ بلی ☐ خیر
بررسی صحت صدور برگه معاینه فنی	
تعداد اوراق مورد بررسی: نمونه	
نتیجه ارزیابی: تأیید ☐ عدم تأیید ☐	
توضیحات و شواهد:	

۹- آمار گواهی معاینه فنی

تعداد دریافتی	تعداد صادره	تعداد موجود	تعداد ابطالی

☐ بلی
☐ خیر
☐ بلی
☐ خیر

۱- آیا کلیه گواهی‌های دریافتی از طریق سامانه تا زمان ارزیابی در مرکز موجود می‌باشد؟

۲- آیا در مرکز گواهی‌های عمومی و شخصی معاینه فنی به درستی استفاده می‌گردد؟

توضیحات:

۳- آیا استاندارد ۹۱۸۱ (استاندارد بازرسی آزمون معاینه فنی خودرو آخرین ویرایش) در مرکز رعایت می‌شود؟ بلی ☐ خیر ☐

۱۰- ارزیابی فرایند مراحل معاینه فنی خودرو

ردیف	مرحله مورد ارزیابی	وضعیت (خوب- متوسط- ضعیف)
۱	پذیرش	
۲	عیوب ظاهری	
۳	آزمون سالن	
۴	صدور کارت و برچسب	

۱۱- نظام آراستگی مراکز معاینه فنی

۱۱-۱- مستندات

الف- آیا کتب فنی و دستورالعمل‌های مرتبط با مباحث معاینه فنی خودرو در مراکز وجود دارد؟ کامل ☐ ندارد ☐ ناقص ☐

مناسب ☐ نامناسب ☐

ب- میزان دسترسی نیروی انسانی به کتب فنی و دستورالعمل‌های تعمیراتی

آیا کلیه افراد شاغل در مرکز معاینه فنی دارای پرونده نیروی انسانی می‌باشند؟

سوابق شغلی: ندارد ☐ ناقص ☐ کامل ☐
 سوابق تحصیلی: ندارد ☐ ناقص ☐ کامل ☐
 سوابق آموزشی: ندارد ☐ ناقص ☐ کامل ☐

۱۱-۲- وضعیت امکانات ایمنی و رفاهی مرکز

ردیف	نوع امکانات	وضعیت (کامل - ناقص - فاقد)	توضیحات
۱	سامانه اطفاء حریق (فسمت اداری- سالن آزمون)		
۲	جعبه کمک‌های اولیه		
۳	دوربین نظارتی		
۴	فضای انتظار مشتریان		
۵	بخش رفاهی		
	آب آشامیدنی		
	صندلی		
	تأسیسات سرمایشی		
	تأسیسات گرمایشی		
۶	سامانه تهویه مطبوع (اگزوز فن)		
۷	تابلوه‌های راهنما (پذیرش، اتاق انتظار مشتریان، مدیریت مرکز و...)		

۱۱-۳- وضعیت نظافت و آراستگی محیط کار

ردیف	نام محیط کار	وضعیت (خوب- متوسط- ضعیف)
۱	محوطه مرکز	
۲	کف سالن	

۳	دیوار سانی	
۴	تجهیزات	
۵	ابزار آلات	
۶	اداری	

۱۱-۴- نیروی انسانی

الف- آیا نیروی انسانی حاضر در مرکز ملبس به لباس کار مطابق با استاندارد مربوطه می باشند؟ ☐ بلی ☐ خیر

توضیحات:

ب- آیا لباس نیروی انسانی دارای اتیکت شناسایی می باشد؟ ☐ بلی ☐ خیر

توضیحات:

ج- آیا مرکز دارای اینترنت مناسب برای برقراری ارتباط با سامانه سیمفا می باشد؟ ☐ بلی ☐ خیر

توضیحات:

د- آیا گواهی های معاینه فنی ابطالی موجود در مرکز با سامانه مطابقت دارد؟ ☐ بلی ☐ خیر

توضیحات:

ه- آیا تعداد خودروهای مردودی از نظر آلاینده ایمنی و ظاهری متناسب با فعالیت مرکز می باشد؟ ☐ بلی ☐ خیر

توضیحات:

و- آیا نیروی انسانی مرکز از نظر معلومات و دانش فعالیت مرتبط آگاهی و اشراف کامل دارند؟ ☐ بلی ☐ خیر

توضیحات:

ز- آیا نیروی انسانی مرکز آموزش های لازم را در خصوص کار با تجهیزات دیده است و به آن تسلط دارد؟ ☐ بلی ☐ خیر

توضیحات:

۱۲- امتیازهای تشویقی

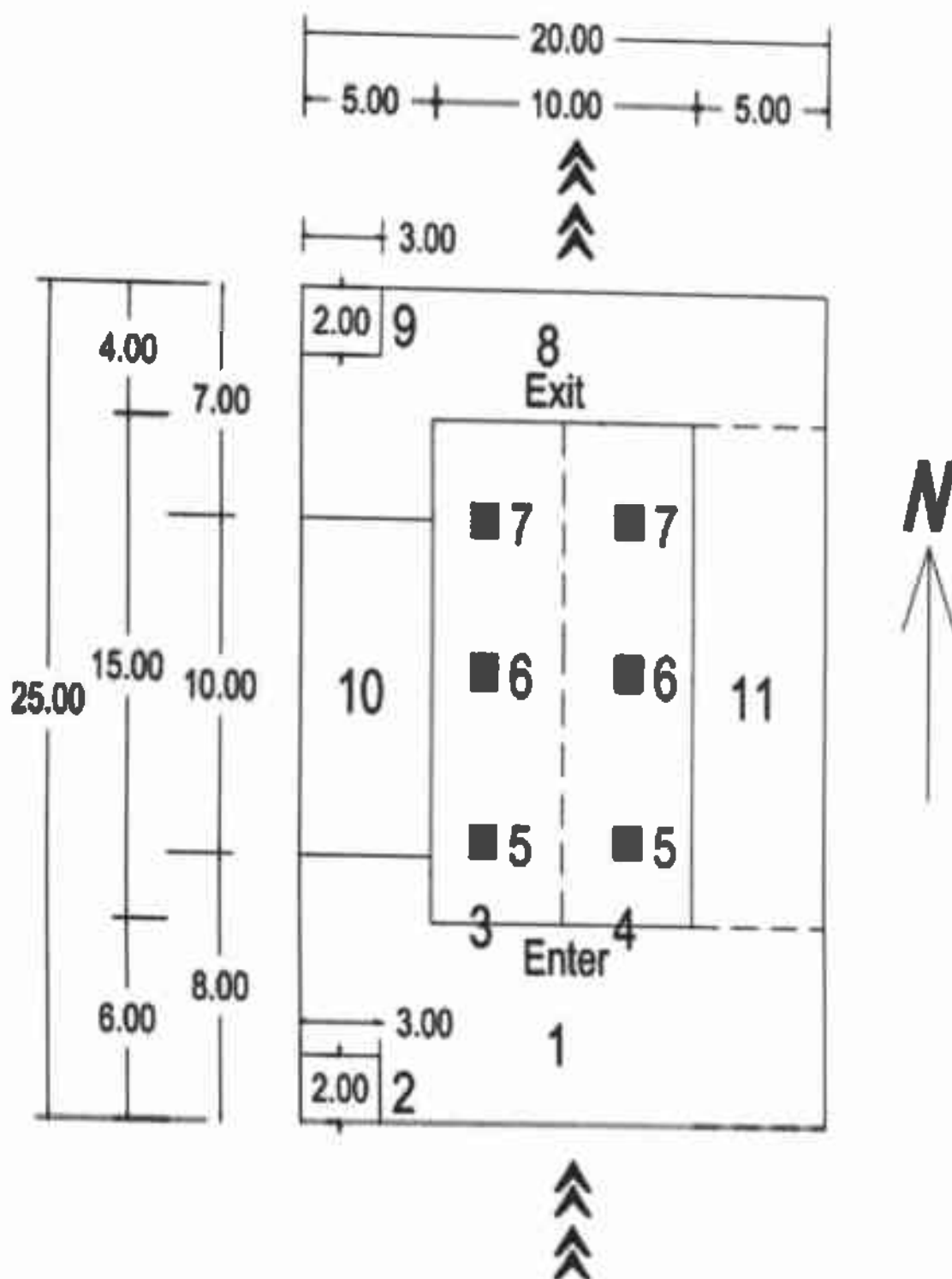
۱۲-۱- آیا مرکز دارای گواهینامه های زیر می باشد؟

☐ خیر	☐ بلی	ISO ۹۰۰۱: ۲۰۰۸
☐ خیر	☐ بلی	ISO ۱۴۰۰۱
☐ خیر	☐ بلی	ISO ۱۰۰۰۲
☐ خیر	☐ بلی	ISO ۱۰۰۰۴
☐ خیر	☐ بلی	OHSAS ۱۸۰۰۱
☐ خیر	☐ بلی	مدل تعالی سازمانی (EFQM)
توضیحات:		

۱۲-۲- آیا مرکز دارای فضای کنارگذر (بای پاس) می باشد؟ ☐ بلی ☐ خیر

۱۲-۳- آیا مرکز دارای دستگاه سنجش صوت می باشد؟ ☐ بلی ☐ خیر

۱۲-۴- آیا مرکز دارای سنجش چراغ می باشد؟ ☐ بلی ☐ خیر

پیوست ۴ (ضوابط بکارگیری و آموزش کاربران و کارشناسان مراکز معاینه فنی سنگین)

تعداد نیروی انسانی مورد نیاز در مرکز معاینه فنی

ردیف	سخت	تعداد
۱	مدیر فنی	یک نفر
۲	کارشناس فنی	به ازای هر خط معاینه یک نفر
۳	آزمونگر	به ازای هر خط معاینه یک نفر
۴	مسئول پذیرش	به ازای هر مرکز یک نفر
۵	مسئول صدور گواهی معاینه فنی	یک نفر

با فرض انجام معاینه ۳ تا ۴ وسیله نقلیه در ساعت برای یک شیفت کاری ۸ ساعته و ۳۰ روز کاری (ماهانه) در یک خط معاینه فنی:

اگر متوسط صدور گواهی معاینه فنی در مرکزی زیر ۳۵۰ مورد باشد، می‌توان از یک نفر بعنوان کارشناس فنی و آزمونگر و یک نفر نیز بعنوان مسئول پذیرش و صدور گواهی معاینه فنی استفاده کرد.

اگر متوسط صدور گواهی معاینه فنی در مرکزی بین ۳۵۰ تا ۷۰۰ مورد باشد، می‌توان از یک نفر بعنوان مسئول پذیرش و صدور گواهی معاینه فنی استفاده کرد.

اگر متوسط صدور گواهی معاینه فنی در مرکزی بالای ۷۰۰ مورد باشد، ترکیب کارکنان مرکز باید مطابق جدول فوق باشد. کارکنان فنی مرکز بیش از یک شیفت کاری مجاز به فعالیت نمی‌باشند و چنانچه مرکزی اجازه فعالیت روزانه در دو شیفت پیاپی را داشته باشد، باید از دو گروه کارکنان فنی مستقل استفاده نماید.

کلیه متقاضیان ایجاد مرکز معاینه فنی سنگین بایستی یک نفر مدیر فنی اصلی و نیز یک نفر مدیر فنی جایگزین واجد شرایط (در شرایط عدم امکان کارکرد مدیر فنی اصلی) انتخاب و معرفی نمایند.

آموزش کارکنان

عنوان فعالیت شغلی در مرکز	سطح و نوع تحصیلات	عنوان دوره آموزشی	توضیحات (حدافل ساعت آموزشی)
مدیر فنی	حدافل کارشناسی در رشته مهندسی مکانیک و یا رشته‌های مرتبط با خودرو	آزمون‌های مکالمه و عیب‌یابی خودرو (پیشرفته)	۳۰ ساعت
کارشناس فنی / آزمونگر	حدافل دیپلم در رشته اتومکانیک و یا رشته‌های مرتبط با خودرو	آزمون‌های مکالمه و عیب‌یابی خودرو (مقدمانی)	۱۶ ساعت
متصدیهای پذیرش و صندوق	حدافل دیپلم	ICDL	مقدمانی و پیشرفته

کلیه کارکنان مراکز معاینه فنی سنگین باید قبل از شروع فعالیت رسمی خود در دوره‌های آموزشی که از سوی مراکز و یا واحدهای آموزشی ذیصلاح به صورت دورهای برگزار می‌شود، شرکت نموده و تأییدیه لازم را دریافت نمایند و مدرک مربوط به تأییدیه گذراندن دوره را به نمایندگی استانی ستاد معاینه فنی سنگین تحویل نمایند.

هر یک از کارکنان مرکز جهت فعالیت در هر سمت باید ضمن احراز شرایط آن سمت دوره‌های آموزشی مربوط به آن را گذرانده باشد.

صرفاً گذراندن دوره متصدی که توسط شرکت تأمین کننده تجهیزات برگزار می‌شود برای صدور گواهینامه آزمونگری از طرف شرکت مذکور کفایت می‌نماید یا دوره‌های آموزش کارشناسی فنی که توسط کارشناسان فنی گذرانده شده، مورد تأیید می‌باشد.

آشنایی با الزامات دستورالعمل شرایط و ضوابط مراکز معاینه فنی که نیاز به ارائه گواهی نمی‌باشد محل اجرای دوره آموزشی، مفاد و انواع دوره‌های آموزشی، نحوه حفظ و ذخیره‌سازی مدارک مربوط به تأییدیه گذراندن دوره‌های آموزشی از سوی ستاد معاینه فنی سنگین ابلاغ می‌گردد.

شرایط احراز کارکنان مراکز معاینه فنی سنگین

- دارا بودن حداقل مدرک تحصیلی مورد نیاز
- دارا بودن گواهینامه دوره‌های آموزشی مورد نیاز
- فعالیت تمام وقت در مرکز

شرح وظایف مدیر فنی

- مسئولیت تأیید نتایج آزمایش‌های فنی در هر خط معاینه فنی
- نظارت بر صحت انجام کلیه مراحل ثبت‌نام، آزمون‌های ظاهری، آزمونهای فنی و صدور گواهی
- تقسیم کار بین کلیه کارکنان شاغل در مرکز معاینه فنی و نظارت بر حسن عملکرد ایشان
- دریافت اطلاعاتی فنی و ابلاغیه‌های ستاد معاینه فنی سنگین و نظارت بر اجرای آنها
- ارائه پیشنهادات اصلاحی جهت رفع نواقص اجرایی به مدیریت مرکز
- شرح وظایف کارشناس فنی مرکز
- انجام بازدیدهای چشمی و ظاهری
- ارائه مشاوره فنی و پاسخ به سؤالات کارکنان مراکز و مشتریان و تأیید یا عدم تأیید نتایج آزمون
- آموزش آزمونگران مراکز معاینه فنی و کمک و همراهی در انجام آزمون‌های معاینه فنی
- انجام آزمایش‌های لازم قبل از شروع کار خط معاینه و کنترل عملیات تعمیرات و نگهداری و کالیبراسیون
- حفظ و نگهداری مستندات فنی در آرشیو فنی و بروز کردن آنها

شرح وظایف آزمونگر

انجام آزمون‌های معاینه فنی خودرو مطابق با آیین‌نامه و دستورالعمل اجرایی آن

شرح وظایف مسئول پذیرش

برنامه ریزی و کنترل نوبت دهی
پذیرش مشتری و تکمیل فرم‌های مربوطه
تطبیق اطلاعات خودرو با سند یا کارت شناسایی خودرو

شرح وظایف مسئول صدور گواهی معاینه فنی

- ثبت برگ آزمون خودرو، اخذ کد رهگیری از سامانه معاینه فنی و صدور گواهی معاینه فنی
- کنترل اوراق نتایج آزمون به جهت صحت سلامت آزمون و بررسی تطبیق استانداردهای زیست محیطی و ایمنی و تطبیق کارت خودرو با اوراق ثبت نام و نتایج آزمون

پیوست ۵ (ضوابط بکارگیری و آموزش کاربران و کارشناسان مراکز معاینه فنی سبک)

ضوابط به کارگیری کاربران و کارشناسان مراکز معاینه فنی سبک

ضوابط بکارگیری کارکنان مراکز معاینه فنی طبق جدول ۱ (وضعیت مدیریت و نیروی انسانی) می‌باشد.

جدول (۱). مدیریت و نیروی انسانی

ردیف	سمت	تعداد (حداقل)
۱	مدیر مرکز	یک نفر
۲	کارشناس فنی مرکز	به ازای هر دو خط معاینه یک نفر
۳	مسئول پذیرش	به ازای هر سه خط یک نفر
۴	آزمونگر خودروهای بنزینی یا دیزلی	به ازای ظرفیت پذیرش توانان خودرو در هر خط معاینه یک نفر
۵	مسئول صدور برگ معاینه فنی	به ازای هر سه خط یک نفر
۶	آزمونگر موتورسیکلت	به ازای هر خط معاینه یک نفر
۷	آزمونگر دوره دیده با توانایی آزمون چشمی مخازن و متعلقات سیستم های گازسوز	حداقل به ازای هر دو خط معاینه یک نفر (طبق استانداردهای ملی ایران)

شرایط احراز نیروی انسانی مراکز معاینه فنی مجاز مطابق با بندهای یاد شده در ذیل می‌باشد:

مدیر مرکز

• سوابق تحصیلی و کاری

- دارای مدرک کارشناسی مورد تایید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اطلاعات
- دارای سه سال سابقه کار مرتبط با مدیریت واحدهای خدماتی خودرو

• شرح وظایف

- نظارت بر کلیه فعالیتهای جاری در مرکز
- تأمین امکانات تجهیزاتی و وسایل و لوازم مورد نیاز جهت راهبری مرکز
- مدیریت منابع انسانی و تقسیم کار بین کلیه نیروی انسانی شاغل در مرکز معاینه فنی
- انجام بررسی و اقدامات لازم در امر پاسخگویی به نیاز مشتریان
- اقدامهای اصلاحی جهت رفع نواقص اجرایی
- پاسخگویی به ستاد معاینه فنی مربوط و کارگروه استانی مربوط
- مسئول حسن اجرای کلیه ضوابط و ابلاغیه‌های صادره از سوی ستاد و کارگروه استانی معاینه فنی و قوانین و مقررات مربوطه

کارشناس فنی مرکز

• سوابق تحصیلی

- طبق آیین نامه، کارشناس فنی مرکز باید دارای مدرک کارشناسی در رشته مکانیک یا رشته‌های مرتبط باشد.
- گذاراندن دوره‌های آموزشی (منطبق با جدول ۲ این پیوست)

• شرح وظایف

- ارائه مشاوره فنی و پاسخ به سئوالات مشتریان و تأیید یا عدم تأیید نتایج آزمون
- کنترل اوراق نتایج آزمون به جهت صحت سلامت آزمون و بررسی تطبیق استانداردهای زیست محیطی و ایمنی و تطبیق کارت خودرو با اوراق ثبت نام و نتایج آزمون
- مدیریت منابع انسانی و ارائه آموزش‌های لازم به نیروی انسانی مرکز

- انجام کنترل‌های لازم قبل از شروع کار خط معاینه و انجام نظارت بر عملیات تعمیرات و نگهداری و کالیبراسیون تجهیزات خطوط معاینه فنی
- دریافت اطلاعاتی فنی، دستورالعمل‌های فراخوان و نظارت بر اجرای اطلاعاتی و دستورالعمل‌ها، نگهداری و طبقه‌بندی و آموزش آن به نیروی انسانی مراکز
- حفظ و نگهداری مستندات فنی در آرشیو فنی و بروز کردن آنها

مسئول پذیرش

- **سوابق تحصیلی**
 - دارای حداقل مدرک تحصیلی دیپلم
- **دوره‌های آموزشی**
 - گذراندن دوره‌های آموزشی (ICDL)
- **شرح وظایف**
 - پذیرش مراجعین و تکمیل فرم‌های مربوطه
 - تطبیق اطلاعات خودرو با سند یا کارت شناسایی خودرو
 - ورود اطلاعات منظور شده در سامانه سیمفا

آزمونگر

- **سوابق تحصیلی**
 - دارای حداقل مدرک تحصیلی دیپلم فنی
- **شرح وظایف**
 - انجام آزمون معاینه فنی خودرو مطابق با دستورالعمل‌های اجرایی
 - بذل دقت در انجام آزمون‌های تعریف شده در مراکز
 - گذراندن دوره‌های آموزشی که حسب نیاز از طریق ستادهای معاینه فنی به مراکز اعلام می‌گردد.

مسئول صدور گواهی معاینه فنی

- **سوابق تحصیلی**
 - دارای حداقل مدرک تحصیلی دیپلم
- **دوره‌های آموزشی**
 - گذراندن دوره‌های آموزشی (ICDL)
- **شرح وظایف**
 - ثبت برگه آزمون خودرو و صدور گواهی معاینه فنی از طریق سامانه سیمفا
 - کنترل مجدد اوراق نتایج آزمون به جهت صحت سلامت آزمون و بررسی تطبیق استانداردهای زیست محیطی و ایمنی و تطبیق کارت خودرو با اوراق ثبت نام و نتایج آزمون

ضوابط آموزش کاربران و کارشناسان مراکز معاینه فنی

کارکنان مراکز مکانیزه معاینه فنی باید قبل از شروع فعالیت رسمی خود در دوره‌های آموزش که سوی ستاد معاینه فنی همان شهرستان و یا سایر ستادهای معاینه فنی به صورت دوره‌ای برگزار می‌شود شرکت نموده و تاییدیه لازم را که از سوی ستاد معاینه فنی صادر می‌گردد، دریافت نمایند. شایان ذکر است متقاضیان می‌توانند دوره‌های آموزشی خود را حسب صلاحدید ستادهای معاینه فنی در مراکز و یا واحدهای آموزشی ذیصلاح نیز گذرانده و مدرک مربوط به تاییدیه گذراندن دوره را به ستاد معاینه فنی تحویل نمایند.

جدول (۲). مدیریت و نیروی انسانی

عنوان فعالیت شغلی در مراکز	سطح و نوع تحصیلات	عنوان دوره آموزشی	زمان
مدیر مرکز	حداقل مدرک کارشناسی	مدیریت راهبری مراکز معاینه فنی	۳۰ ساعت
مدیر فنی - کارشناس فنی	حداقل کارشناسی در رشته مهندسی مکانیک و یا رشته‌ای مرتبط	آزمون‌های مکانیزه و عیب‌یابی خودرو پیشرفته / اثر تصادفات بر ایمنی وسیله نقلیه‌ی مورد تأیید پلیس راهور	۳۰ ساعت
			۱۰ ساعت
نگارنده فنی - آزمونگر	حداقل دیپلم فنی	آشنایی با راهبری خطوط مکانیزه معاینه فنی	۳۰ ساعت
متصدی‌های پذیرش و صندوق	حداقل دیپلم	ICDL	مقدمانی و پیشرفته

محل اجرای دوره آموزشی - سفاد مستندات انواع دوره‌های آموزشی - حفظ و ذخیره سازی مدارک مربوط به تاییدیه گذراندن دوره‌های آموزشی از سوی ستادهای معاینه فنی اعلام می‌گردد.

ستادهای معاینه فنی موظفند مراتب مربوط به گذراندن دوره‌های آموزشی منظور شده برای نیروی انسانی راهبر مراکز معاینه فنی را به صورت مستمر به کارگروه استانی و هم چنین سازمان شهرداریها و دهیاریهای وزارت کشور جهت شناساندن مشخصات راهبران به سامانه سیمفا اعلام و منعکس نمایند.

پیوست ۶ (روش آزمون و قسمت‌هایی که باید در وسایل نقلیه سنگین مورد معاینه قرار گیرند)

انجام معاینه فنی در مراکز معاینه فنی سنگین از دو بخش اصلی تشکیل گردیده است. بخش نخست آن مربوط به کنترل عیوب ظاهری قسمت‌هایی نظیر بازدید وضعیت دود خروجی- شیشه‌ها- برف پاک‌کن- شیشه شور- کمربند ایمنی- بوق- تغییر شکل بدنه- وضعیت صدای اگزوز خودرو- وضعیت لاستیک‌ها- وضعیت بلوری چراغهای جلو- وضعیت طلقهای چراغهای عقب- چراغ‌های جلو (نور بالا و نور پایین)- چراغ ترمز- چراغ دنده عقب- چراغ پلاک-، وضعیت متعلقات اضافی و تجهیزات ایمنی بوده که به صورت چشمی توسط کارشناس فنی مرکز انجام می‌گردد. بخش دیگر آن مربوط به آزمون‌های مکانیزه است که با استفاده از تجهیزات و ادوات ویژه آزمون صورت می‌پذیرد که مواردی چون آزمون سنجش آلاینده‌های خروجی از اگزوز خودرو- آزمون آزمون نور چراغ‌های جلو از لحاظ شدت و جهت- آزمون صدا- آزمون لغزش جانبی محورهای جلو و عقب- آزمون ترمز جلو و عقب و ترمزدستی و توزین- آزمون لقی جلوبندی و فرمان- بازدید از قسمت‌های تحتانی خودرو (شیلنگ‌های ترمز- لوله‌های سوخت رسانی- منبع اگزوز- پوسیدگی کف خودرو- وضعیت اکسل‌ها و جلوبندی نظیر سبک‌ها و اهرم‌بندی و اتصالات مربوطه) از جمله عمده‌ترین آزمون‌های مکانیزه می‌باشند که در مورد وسایل نقلیه سنگین به مورد اجرا در می‌آیند.

در این قسمت فهرست و مشخصات قسمت‌هایی که باید در وسایل نقلیه سنگین مورد معاینه قرار گیرند به همراه تشریح انواع آزمون‌های مکانیزه و نحوه انجام آنها مطابق آخرین نسخه استاندارد معاینه فنی ابلاغی از سوی سازمان ملی استاندارد به شماره ۹۱۸۱ (تجدید نظر اول)- با عنوان "خودرو- معاینه فنی- آزمون‌های مربوط به بازرسی صلاحیت تردد وسایل موتوری و تریلرهای آن‌ها" تعیین گردیده است.

شایان ذکر است انطباق یکی از شاخص‌های مربوط به شماره شاسی و یا موتور با کارت مشخصات وسیله نقلیه به عنوان فرایند احراز اصالت خودرو محسوب نگردیده و در این باره مسئولیتی متوجه مرکز معاینه فنی نمی‌باشد.

کنترل عیوب ظاهری

کنترل تجهیزات و قطعات تأثیرگذار در ایمنی تردد و سطح انتشار آلاینده‌های سنگین باید در مراکز معاینه فنی سنگین و منطبق بر ضوابط و مشخصات یاد شده در ذیل توسط کاربران متخصص و آموزش دیده مرکز به مورد اجرا درآید به نحوی که پس از گذراندن و طی مراحل آزمون‌های یاد شده از صحت کارکرد مناسب و بدون نقص آن‌ها اطمینان حاصل گردد.

جدول (۱) فهرست بازدیدهای ظاهری وسیله نقلیه

ردیف	مورد کنترل	روش انجام امتحان	علل مردودی
۱	پدال ترمز	با فشار دادن پدال ترمز عملکرد اجزاء سامانه ترمز کنترل و بررسی گردد یادآوری-وسایل نقلیه دارای سیستمهای ترمزگیری تقویت شده (بوستر خلائی) باید با موتور خاموش بازرسی شوند. در صورتی که خودرو روشن باشد خرابی بوستر می تواند بر روی عملکرد پدال تاثیر گذاشته و با این روش متصدی قادر به تشخیص ایراد پدال نخواهد بود.	محور و متعلقات پدال ترمز خیلی سفت است فرسایش یا لقی بیش از اندازه و غیر مجاز نبود، کمبود یا فرسایش قطعه ضد لغزش بر روی پدال ترمز (آج پدال ترمز)
۲	شرایط اهرم/ پدال ترمز دستی و موقعیت و دامنه حرکت اجزاء به هنگام عملکرد	بازرسی چشمی از اجزاء، هنگامی که سیستم ترمز دستی در حال عملکرد می باشد	حرکت ناکافی یا بیش از اندازه اهرم و ضامن ترمز به درستی آزاد نمی کند.
۳	پمپ خلا یا کمپرسور خلا و مخازن	بازرسی چشمی از اجزاء در حالت کارکرد تخلیه عادی زمان مورد نیاز برای ایجاد خلا یا فشار هوا برای رسیدن به شرایط کاری ایمن و عملیاتی نمودن تجهیزات قطعه هشدار دهنده، شیر محافظتی چند مداره و شیر تخلیه فشار.	۱- فشار/ خلا ناکافی به منظور تامین حداقل دو بار کاربرد ترمز بعد از اینکه قطعه هشدار دهنده عمل می کند (یا سنجه یک عدد غیر ایمن را نشان می دهد) ۲- زمان مورد نیاز برای ایجاد فشار هوا/ خلا به مقدار ایمن جهت عملکرد مطابق با الزامات نمی باشد ۳- عدم عملکرد شیر محافظتی چندمداره یا شیر تخلیه فشار ۴- نشت هوا باعث افت قابل توجه فشار یا شنیدن صدای نشت گردد ۵- آسیب خارجی بطوری که بنظر برسد بر عملکرد سیستم ترمز تاثیر می گذارد
۴	سنجه یا نمایشگر هشدار فشار پایین	کنترل عملکردی	عملکرد نادرست یا نقص در سنجه یا نمایشگر فشار هوا
۵	شیر کنترل عملکرد ترمز دستی	بازرسی چشمی از اجزاء در هنگامی که سیستم ترمز در حال عملکرد می باشد.	۱- کنترل ترک خوردگی، صدمه دیدگی یا فرسایش شدید ۲- کنترل شل شدگی محور محرک شیر یا خود شیر ۳- اتصالات شل یا نشتی در سیستم ۴- عملکرد نامطلوب
۶	فعال کننده ترمز دستی، کنترل اهرم، قفل کن ترمز دستی، ترمز دستی الکترونیکی	بازرسی چشمی از اجزاء، هنگامی که سیستم ترمز در حال عملکرد می باشد فعال کننده ترمز دستی می تواند شامل ترمز دستی مکانیکی (اهرمی) و یا الکترومکانیکی باشد	قفل کن به درستی قفل نمی نماید. ساییدگی شدید در محور اهرم یا در مکانیزم قفل کن. جابجایی بیش از حد در اهرم ترمز دستی که نشان دهنده تنظیم نادرست است. نبود، صدمه دیدگی یا غیر قابل استفاده بودن فعال کننده ترمز دستی یا اشکال در کارکرد نشانگر اخطار دهنده
۷	شیرهای ترمزگیری	بازرسی چشمی از اجزاء در هنگامی که	۱- خرابی شیر یا نشت زیاد هوا

ردیف	موارد کنترلی	روش انجام آزمون	علل مردودی
	(شیرهای پایی، تخلیه کننده ها، گاورنرها)	سیستم ترمز در حال عملکرد می باشد.	۲- خروج بیش از اندازه روغن از کمپرسور ۳- شل شدگی شیر یا نصب نامناسب ۴- تخلیه یا نشت سیال هیدرولیک
۸	کوپلینگ ترمزهای ترپلر (الکتریکی یا پنوماتیکی)	باز کردن و اتصال مجدد کوپلینگ سیستم ترمزگیری بین کشنده و ترپلر	۱- نقص شیر خود آب بند یا توپی ۲- شل شدگی یا نصب نامناسب شیر یا توپی ۳- نشتی های بیش از اندازه ۴- عدم عملکرد صحیح
۹	مخزن ذخیره اصلی مخزن فشار	بازرسی چشمی	۱- خرابی خوردگی یا نشتی مخزن ۲- وسیله تخلیه عمل نمی نماید ۳- شل شدگی بودن مخزن یا نصب نامناسب آن
۱۰	واحدهای کنترل فرمان بر ترمز، سیلندر اصلی و سیلندرها ترمز پشت چرخ (سیتمهای هیدرولیک)	بازرسی چشمی از اجزاء در هنگامی که سیستم ترمز در حال عملکرد می باشد.	۱- نقص یا نا موثر بودن سیلندر ترمز پشت چرخها ۲- نقص یا نشتی سیلندر اصلی ۳- شل شدگی سیلندر اصلی ۴- ناکافی بودن مایع ترمز ۵- نبودن درپوش منبع سیلندر اصلی ۶- روشن یا نقص چراغ هشدار مایع ترمز ۷- عملکرد نادرست قطعه هشدار دهنده سطح مایع ترمز
۱۱	لوله های انعطاف ناپذیر ترمز	بازرسی چشمی از لوله های انعطاف ناپذیر ترمز هنگامی که سیستم ترمز در حال عملکرد می باشد و در شرایطی که زیر خودرو قابل رویت باشد. در خودروهای وارداتی این لوله ها قابل رویت نبوده و داخل کاور می باشد.	احتمال وجود بریدگی یا ترک نشت از لوله ها یا اتصالات خرابی لوله ها یا خوردگی شدید جای گذاری اشتباه لوله ها
۱۲	شیلنگ های انعطاف پذیر ترمز	بازرسی چشمی از شیلنگ های انعطاف ناپذیر ترمز هنگامی که سیستم ترمز در حال عملکرد می باشد و در شرایطی که زیر خودرو قابل رویت باشد. معمولاً در خودروهای وارداتی این لوله ها قابل رویت نبوده و داخل کاور است.	احتمال وجود بریدگی یا شکستگی خرابی، سائیدگی، پیچش یا خیلی کوتاه بودن شیلنگ ها نشتی از شیلنگ ها یا اتصالات بادکردگی شیلنگ های تحت فشار وجود حفره و تخلخل در شیلنگ ها
۱۳	کاسه های ترمز، دیسک های ترمز	بازرسی چشمی	۱- سایش شدید، خطوط زیاد، ترک، شل شدگی یا شکستگی کاسه یا دیسک ۲- کشیف بودن کاسه یا دیسک (توسط روغن، گریس و غیره) ۳- نبودن کاسه یا دیسک ۴- شل شدگی صفحه محافظ پشتی
۱۴	کابل ها، میله ها، اهرم ها، مجموعه اتصالات ترمز	بازرسی چشمی از اجزاء، هنگامی که سیستم ترمز در حال عملکرد می باشد.	۱- خرابی یا گره خوردن کابل ۲- خوردگی یا پوسیدگی شدید اجزاء ۳- شل شدگی اتصال کابل یا میله

ردیف	موارد کنترلی	روش انجام آزمون	علل مردودی
			<p>۴- معیوب بودن غلاف کابل</p> <p>۵- وجود مانع در مقابل حرکت آزاد سیستم ترمزگیری</p> <p>۶- جابجایی غیرعادی اهرمها/ میله ها/ مجموعه اتصالات که نشان دهنده عدم تنظیم یا سایش شدید می باشد.</p>
۱۵	عملکرد خودکار ترمزهای تریلر	اتصال ترمز بین کشنده و تریلر را قطع نمایند	هنگامی که اتصال قطع باشد، ترمزهای تریلرها به صورت خودکار عمل نمی کنند.
۱۶	عملکرد ریتارد یا ترمز اگزوز	بازرسی چشمی و در صورت امکان عملکردهای سیستم ها نیز مورد آزمون قرار گیرند	<p>۱- بدون تغییر تدریجی در کارایی (غیر قابل کاربرد برای سیستمهای ترمز اگزوز)</p> <p>۲- سیستم عمل نمی کند</p>
۱۷	سیستم ترمز ضد قفل (ABS) - سیستم ترمز الکترونیکی (EBS)	بازرسی چشمی وضعیت وسیله هشدار دهنده (پشت داشبورد) در صورتی که مرکز معاینه فنی مجهز به تجهیزات عیب یاب دیاگ باشد، کنترل دقیق این سامانه های ترمز امکان پذیر خواهد بود.	عدم کارایی وسیله هشدار دهنده هشدار دهنده، عملکرد ناکارای سیستم را نشان دهد
۱۸	وضعیت جعبه فرمان و متعلقات محفظه آن	در حالی که خودرو روی چال سرویس قرار گرفته و در شرایطی که چرخ ها بالاتر از سطح جاده بوده یا بر روی صفحه گردان قرار دارند (در صورت وجود) غریبک فرمان را از حالت قفل به قفل بچرخانید ، سپس بازرسی چشمی از عملکرد جعبه فرمان صورت گیرد. بازرسی چشمی از متعلقات محفظه جعبه فرمان نسبت به شاسی صورت گیرد. نکته: در صورت عدم امکان قراردادن چرخها بالاتر از سطح جاده تنها موارد مربوط به علل مردودی ۴ تا ۸ قابل کنترل خواهد بود.	<p>سفتی در عملکرد جعبه دنده</p> <p>سایش شدید در محور تاج خروسی (ایجاد صدای ناهنجار) پیچش یا جابجایی شدید محور تاج خروسی</p> <p>نشستی مشهود و قابل ملاحظه روغن</p> <p>محفظه جعبه فرمان به صورت مناسب متصل نشده است.</p> <p>افزایش لقی بین سوراخهای تثبیت کننده در شاسی شکستگی یا نبود پیچ های تثبیت کننده شکستگی محفظه جعبه فرمان</p>
۱۹	وضعیت مجموعه اتصالات فرمان	در حالی که خودرو روی چال قرار گرفته، غریبک/ دسته فرمان را در جهت عقربه های ساعت و خلاف آن بچرخانید یا از یک آشکار ساز لقی چرخ استفاده شود. بازرسی چشمی از اجزاء فرمان برای فرسایش، شکستگی و ایمنی صورت گیرد.	<p>جابجایی بین اجزائی که باید نسبت به هم ثابت باشند</p> <p>فرسایش شدید در اتصالات شکستگی و تغییر شکل در هر قطعه نبود قطعات قفل کن</p> <p>در یک راستا نبودن اجزاء تعمیر نامناسب یا تغییرات ناپجا نبودن گردگیر، شروع خرابی یا تشدید آن</p>

ردیف	موارد کنترلی	روش انجام آزمون	علل مردودی
۲۰	عملکرد مجموعه اتصالات فرمان	خودرویی که روی چال سرویس قرار گرفته است را تحت کارکرد موتور (فرمان هیدرولیک)، غربیلک فرمان را از حالت قفل به قفل بچرخانید بازرسی چشمی جابجایی مجموعه اتصالات صورت گیرد.	اثرگذاری بخشهای ثابت شاسی در حرکت آزاد اهرم بندیهای فرمان. متوقف کننده های فرمان عمل نمی کنند یا وجود ندارند.
۲۱	فرمان با سیستم هیدرولیک	سیستم فرمان خودرویی را که روی چال سرویس قرار گرفته است را از لحاظ نشتی و سطح مخزن سیال هیدرولیک (اگر قابل رؤیت باشد) کنترل نمایید که سیستم فرمان هیدرولیک کار کند.	نشت روغن هیدرولیک ناکافی بودن روغن هیدرولیک عدم عملکرد مکانیزم شکستگی یا شل شدگی مکانیزم عدم تنظیم یا گرفتگی اجزاء تعمیر نامناسب یا تغییرات نابجا ۷- خرابی، پوسیدگی شدید کابل ها/ شیلنگ ها
۲۲	وضعیت غربیلک فرمان لاسته فرمان	در شرایطی که چرخ ها بر روی سطح جاده بوده، غربیلک فرمان را در زوایای صحیح نسبت به ستون، از سمتی به سمت دیگر حرکت داده و فشار رو به بالا و پایین را اعمال کنید. بازرسی چشمی از لقی صورت گیرد.	جابجایی (لقی) نسبی بین غربیلک فرمان و ستون. که نشانگر لقی است. نبود قطعه نگهدارنده بر تویی غربیلک فرمان شکستگی یا لقی تویی، زهواره یا پره غربیلک فرمان
۲۳	ستون/ چهار شاخه و دوشاخه فرمان	غربیلک فرمان وسیله نقلیه ای که بر روی یک چال سرویس قرار گرفته است را در امتداد ستون هل داده و بکشید، غربیلک فرمان/ دسته فرمان را در جهات مختلف در زوایای صحیح نسبت به ستون/ دوشاخه ها هل دهید. بازرسی چشمی از لقی، و شرایط اتصالات انعطاف پذیر یا اتصالات کلی صورت گیرد.	جابجایی (لقی) زیاد مرکز غربیلک فرمان به بالا و پایین جابجایی (لقی) شدید بالای ستون فرمان بصورت شعاعی از محور ستون فرمان شروع خرابی یا بدتر شدن اتصالات انعطاف پذیر نقص متعلقات تعمیر نامناسب یا تغییرات نابجا
۲۴	فرمان با سیستم پمپ الکترونیکی (EPS)	بازرسی چشمی و کنترل هماهنگی بین زاویه غربیلک فرمان و زاویه چرخ ها در حالت موتور روشن/ خاموش.	عملکرد نادرست چراغ نمایشگر خرابی (MIL) فرمان یا سیستم پمپ الکترونیکی. هر نوع نقص فنی سیستم را نشان می دهد. ناهماهنگی بین زاویه غربیلک فرمان و زاویه چرخ ها عدم عملکرد سیستم پمپ الکترونیکی
۲۵	شرایط شیشه	بازرسی چشمی ♦ با مراجعه به شکل زیر وضعیت ناحیه مشخص شده در شیشه جلو را کنترل نموده و دید راننده را از این	شکستگی یا رنگ پریدگی شیشه یا صفحه شفاف (مثل برجسب های رنگی در صورتی که نصب آن مجاز باشد) شیشه یا صفحه شفاف در شرایط غیر قابل قبول - در منطقه A: آسیب دیدگی یا ترک خوردگی از دایره ای

ردیف	موارد کنترلی	روش انجام آزمون	علل مردودی
		منطقه بررسی نمایید:	به قطر ۱۰mm بزرگتر می باشد. بخشی از برجسب های نصب شده به طول بیشتر از ۱۵mm در منطقه یاد شده ادامه یافته باشد. خرابی ها و عیوب متعددی که دید راننده را مختل نماید.
		منطقه A عبارت است از: - در منطقه جاروب برف پاکن ها - به عرض ۲۹۰mm - با خط مرکزی منطبق بر مرکز فرمان برجسب های نصب شده بر روی شیشه در صورتی که دید راننده را به وضوح دچار مشکل نماید بایستی کنده شود. شرایط اعلامی تنها در مورد شیشه های جلو کاربرد داشته و برای شیشه های عقب در صورتی که ترک موجب ایجاد اختلال دید از عقب و نایمن شدن خودرو نگردد بلامانع می باشد.	- در دیگر مناطق: (جاروب برف پاکن) آسیب دیدگی یا ترک خوردگی از قطر ۲۰cm بیشتر می باشد. - برجسب یا مانع دیگری به قطر بیش از ۲۰ cm در آن منطقه وجود داشته باشد.
۲۶	آینه ها و تجهیزات دید عقب	بازرسی چشمی	نبود یا عدم نصب آینه یا قطعه مطابق با الزامات غیر کاربردی بودن، خرابی، شل بودن یا غیر مطمئن بودن آینه یا قطعه
۲۷	برف پاک کن شیشه جلو	بازرسی چشمی	نبود یا عدم کارکرد برف پاک کن نبود یا نقص آشکار تیغه برف پاک کن خرابی یا فقدان کلید برف پاک کن و یا قرارگیری در منطقه ای دور از دسترس راننده عدم کارکرد مستمر برف پاک کن به صورت اتوماتیک به هنگام روشن بودن آن
۲۸	شیشه شوی جلو	بازرسی چشمی	شیشه شوی بطور مناسب کار نمی کند خرابی یا فقدان شیشه شوی و یا قرارگیری کلید راه اندازی آن در منطقه ای دور از دسترس راننده
۲۹	شرایط و عملکرد چراغ های جلو	بازرسی چشمی و بررسی عملکرد راننده با راهنمایی آزمونگر در خصوص روشن و خاموش کردن نور چراغ های جلو اقدام می نماید	نقص یا نبود چراغ / منبع روشنایی (لامپ) نقص یا نبود سیستم پرتو افکن (رفلکتور یا لنز) نصب نامطمئن چراغ. شکستگی طلق ها کدر بودن طلق و بازتابنده چراغ ها استفاده از انواع لامپ های رنگی غیر مجاز و نور خیره کننده سفید و یا زنون های غیر معمول یا توان بالا که خارج از

ردیف	موارد کنترلی	روش انجام آزمون	ملاحظات
			تجهیزات استاندارد تولید کننده خودرو بروی کاسه چراغ خودرو نصب میشوند. استفاده از هرگونه سامانه روشنایی و متعلقات غیر مجاز رنگ، موقعیت یا شدت نور منتشر شده از چراغ مطابق با الزامات نیست روی لنز یا منبع روشنایی عوارضی است که آشکارا شدت نور را کاهش یا رنگ منتشر شده را تغییر می‌دهد. عدم سازگاری بین نوع لامپ و چراغ.
۳۰	چراغهای موقعیت جلو و عقب، چراغهای نشانگر جانبی و چراغهای منتهی الیه	بازرسی چشمی و بررسی عملکرد	۱- نقص منبع روشنایی (لامپ) ۲- نقص لنز ۳- نصب نامطمئن چراغ ۴- کلید روشن و خاموش کردن با الزامات عمل نمی‌کند ۵- نقص در عملکرد وسیله کنترل ۶- رنگ، موقعیت یا شدت نور منتشر شده از چراغ مطابق با الزامات نیست ۷- روی لنز یا منبع روشنایی عوارضی است که آشکارا شدت نور را کاهش یا رنگ منتشر شده را تغییر می‌دهد.
۳۱	چراغ ترمز	بازرسی چشمی و بررسی عملکرد	نقص منبع روشنایی نقص لنز نصب نامطمئن چراغ کلید روشن و خاموش کردن با الزامات عمل نمی‌کند نقص در عملکرد وسیله کنترل رنگ، موقعیت یا شدت نور منتشر شده از چراغ مطابق با الزامات نیست.
۳۲	چراغ راهنما و اعلام خطر	بازرسی چشمی و بررسی عملکرد	نقص منبع روشنایی نقص لنز نصب نامطمئن چراغ. کلید مطابق با الزامات عمل نمی‌کند رنگ، موقعیت یا شدت نور منتشر شده از چراغ مطابق با الزامات نیست دفعات چشمک زنی مطابق با الزامات نیست
۳۳	چراغهای مه شکن جلو و عقب	بازرسی چشمی و بررسی عملکرد	نقص منبع روشنایی نقص لنز نصب نامطمئن چراغ کلید روشن و خاموش کردن با الزامات عمل نمی‌کند رنگ، موقعیت یا شدت نور منتشر شده از چراغ مطابق با الزامات نیست.

ردیف	موضوع کنترل	روش انجام آزمون	علل مردودی
۳۴	چراغ دنده عقب	بازرسی چشمی و بررسی عملکرد	نقص منبع روشنایی نقص لنز چراغ بطور مطمئن نصب نشده‌است. رنگ، موقعیت یا شدت نور منتشر شده از چراغ مطابق با الزامات نیست. سیستم مطابق با الزامات عمل نمی‌کند. کلید روشن و خاموش مطابق با الزامات عمل نمی‌کند.
۳۵	چراغ پلاک عقب	بازرسی چشمی و بررسی عملکرد	چراغ‌نور را مستقیم به عقب خودرو می‌تاباند نقص منبع روشنایی نصب نامطمئن چراغ. ۴- نصب هرگونه LED و چراغ اضافی روی سطح پلاک ۵- روشن و خاموش شدن چراغ پلاک عقب به صورت مستقل از چراغ‌های موقعیت، نور بالا و پایین، مه شکن
۳۶	شب نماها، علامتهای انعکاسی (شب نما) و صفحات علامت دهنده نصب شده در عقب خودرو	بازرسی چشمی و بررسی عملکرد	نقص یا خرابی در تجهیزات انعکاسی نصب نامطمئن رفلکتور بازتابش نامنتطبق با الزامات از نظر رنگ یا موقعیت
۳۷	اتصالات الکتریکی بین وسیله نقلیه، کشنده و تریلر یا نیمه تریلر	بازرسی چشمی: در صورت امکان برقراری اتصال الکتریکی را بررسی کنید.	۱- نصب نامطمئن اجزای ثابت ۲- مشاهده عایق خراب یا صدمه دیده ۳- اتصالات الکتریکی تریلر یا وسیله نقلیه کشنده درست عمل نمی‌کند
۳۸	سیم کشی الکتریکی (دسته سیم)	بازرسی چشمی خودرو در حالی که بر روی یک چال سرویس قرار دارد (شامل محفظه موتور حسب مورد)	۱- مشاهده سیم کشی ناایمن یا بدون ایمنی کافی ۲- مشاهده سیم کشی آسیب دیده ۳- مشاهده عایق خراب یا صدمه دیده
۳۹	باتری‌ها	بازرسی چشمی	۱- شل شدگی ۲- نشی ۳- کلید معیوب (اگر ضرورت داشته باشد) ۴- فیوزهای معیوب (اگر ضرورت داشته باشد) ۵- تهویه نامناسب (اگر ضرورت داشته باشد)
۴۰	کمربند ایمنی	بازرسی چشمی و از طریق عملکرد	۱- نقطه تکیه‌گاه کمربند خراب است. ۲- تکیه‌گاه شل است. ۳- فقدان کمربند های اجباری و عدم اتصال مناسب آنها. ۴- کمربند ایمنی آسیب دیده است. ۵- کمربند ایمنی مطابق با الزامات نیست. ۶- غلاف نگهدارنده کمربند ایمنی آسیب دیده یا به درستی کار نمی‌کند.

ردیف	مواضع کنترلی	روش انجام آزمون	علل مردودی
			۷- پیش کشنده کمربند ایمنی آسیب دیده یا به درستی کار نمی کند
۴۱	آتش خاموش کن	بازرسی چشمی	۱- فقدان آن ۲- مطابق با الزامات نمی باشد.
۴۲	مثلث هشدار دهنده (در صورت نیاز)	بازرسی چشمی	۱- مفقود شده یا کامل نمی باشد. ۲- مطابق با الزامات نمی باشد
۴۳	جعبه کمک های اولیه (در صورت نیاز)	بازرسی چشمی	۱- مفقود شده یا کامل نمی باشد. ۲- مطابق با الزامات نمی باشد
۴۴	مانع چرخ (گوه) (در صورت نیاز)	بازرسی چشمی	گم شده یا اینکه در شرایط خوبی نیست.
۴۵	دستگاه هشدار دهنده صوتی (بوق)	بازرسی چشمی و از طریق عملکرد	۱- کار نمی کند ۲- غیر مطمئن بودن ۳- مطابق با الزامات نیست.
۴۶	سرعت سنج	بازرسی چشمی و از طریق عملکرد در حین انجام آزمون جاده از طریق وسایل الکترونیکی	۱- مطابق با الزامات نصب نشده است. ۲- غیر قابل استفاده است ۳- قابل روشن شدن نیست.
۴۷	تاخوگراف یا ثبت کننده نمودار سرعت (اگر نصب شده مورد نیاز باشد)	بازرسی چشمی	۱- مطابق با الزامات نصب نشده است. ۲- فعال نیست ۳- مهر و موم معیوب یا ناقص ۴- پلاک کالیبراسیون ناقص، ناخوانا یا منقضی شده است. ۵- به وضوح دستکاری شده است. ۶- اندازه ی تایرها منطبق با مقادیر کالیبره شده نیست.
۴۸	کنترل الکترونیکی پایداری (ESC) اگر نصب شده مورد نیاز باشد)	بازرسی چشمی	۱- حسگرهای سرعت چرخ آسیب دیده اند. ۲- سیم کشی ها آسیب دیده اند. ۳- اجزای دیگر آسیب دیده اند ۴- سوئیچ مربوطه آسیب دیده یا به درستی کار نمی کند. ۵- MIL مربوط به ESC نوعی از خرابی را نشان می دهد.
۴۹	شاسی یا فریم و اتصالات آن	بازرسی چشمی خودرویی که روی چال سرویس قرار گرفته است.	۱- ترک برداشتن یا تغییر شکل هر کدام از متعلقات شاسی ۲- غیرایمن بودن صفحات تقویت کننده یا جفت و بست ها ۳- خوردگی بیش از حد که بر صلبیت قرارگیری قطعات اثرگذار باشد.
۵۰	پاک سوخت و لوله ها (شامل گرم کن پاک سوخت و لوله)	بازرسی چشمی خودرویی که روی چال قرار گرفته است.	۱- شل شدگی پاک یا لوله ها ۲- نشست سوخت، فقدان یا غیر اثربخش بودن درب پاک ۳- لوله های آسیب دیده یا پوسیده ۴- شیر قطع کن جریان سوخت (اگر نیاز باشد) به درستی کار نمی کند. ۵- خطر وقوع آتش سوزی در اثر:

ردیف	موارد کنترلی	روش انجام آزمون	علل مردودی
			نشت سوخت باک سوخت یا لوله آگزوزه درستی پوشیده نشده است. شرایط محفظه موتور
۵۱	سپرها، محفظه های جانبی و متعلقات حفاظتی عقب	بازرسی چشمی	۱- جدا شدن، آسیب دیدگی یا خراشیدگی مشابه حالتی که سپرها دچار برخورد شده باشند. ۲- تجهیزات به وضوح مطابق با الزامات نمی باشد.
۵۲	زاپاس بند چرخ (اگر نصب شده باشد)	بازرسی چشمی	۱- زاپاس بند در شرایط مناسب نیست. ۲- زاپاس بند ترک برداشته یا غیر ایمن است. ۳- چرخ زاپاس تحت شرایط ایمن در زاپاس بند جا نخورده و احتمال افتادن آن وجود دارد.
۵۳	مکانیزم اتصال الزامات یدک کشیدن	بازرسی چشمی برای کنترل سایش و عملکرد صحیح با توجه به مقادیر اندازه گیری شده به کمک تجهیزات خاص ایمنی	۱- اجزاء آسیب دیده، ناقص یا شکست خورده. ۲- سایش بیش از حد اجزا. ۳- وجود نقص در اتصالات. ۴- فقدان یا کارکرد نادرست دستگاه ایمنی هیچگونه آشکارسازی کار نمی کند. ۵- مسدود شدن پلاک یا هر کدام از لامپ ها (وقتی استفاده نمی شوند). ۶- تعمیر و یا تغییر نامناسب.
۵۴	درها و نگه دارنده های در	بازرسی چشمی	۱- یک در به درستی باز و بسته نمی شود. ۲- یک در به سهولت باز نشده یا اینکه بخوبی بسته باقی نماند. ۳- در، لولا، نگه دارنده ها، دستگیره ها و ستون در شل یا خراب است.
۵۵	خروجی های اضطراری	بازرسی چشمی و در صورت مقتضی از طریق عملکرد	۱- عملکرد معیوب ۲- نشانه های خروجی اضطراری ناقص یا ناخوانا است. ۳- عدم وجود چکش برای شکستن شیشه ۴- مطابق با الزامات نمی باشد.
۵۵	صندلی راننده	بازرسی چشمی	۱- صندلی شل یا با اسکلت معیوب ۲- مکانیزم تنظیم به درستی کار نمی کند.
۵۶	صندلی های دیگر	بازرسی چشمی	۱- صندلی ها در شرایط معیوب یا غیر ایمن هستند ۲- صندلی ها مطابق با الزامات نصب نشده اند. ۳- صندلی های تاشو (اگر مجاز باشند) بطور خودکار کار نمی کنند.
۵۷	گلگیر (زانده های گلگیر یا بچه گلگیرها)، حفاظهای پاشش (شل گیر)	بازرسی چشمی	۱- شل شدن، جدا شدن یا خوردگی شدید ۲- خلاصی نامناسب گلگیر تا چرخ ۳- عدم مطابقت با الزامات

ردیف	مورد کنترلی	روش انجام آزمون	علل مردودی
۵۸	شرایط کابین و پوسیدگی بدنه	بازرسی چشمی وضعیت بدنه خودرو را از لحاظ پوسیدگی، تغییر شکل و عدم وجود نقاط تیز و برنده کنترل نمایید.	داشپورد شل شده یا آسیب دیده یا موارد مشابه آن که باعث صدمه به سرنشینان می شود. ستون بدنه غیر ایمن است. ورودی غیر مجاز موتور یا دود اگزوز تعمیر یا تغییر نامناسب وجود پوسیدگی و دفرمگی شدید قطعات بدنه که باعث مشکلات ذیل گردد: - ایجاد ظاهر نامناسب - عدم استحکام اتصال بدنه به ستون ها - ایجاد نقاط تیز و برنده
۵۹	وضعیت صدای اگزوز خودرو	ارزیابی حسی	سطح صدا بیشتر از مقادیر مجاز در الزامات است. هر کدام از قسمت های سامانه جلوگیری از بروز سر و صدا شل شده، پیفتد، آسیب ببیند، ناقص شود و یا آشکارا دستکاری شده به گونه ای که بر سطوح صدا اثر بگذارد.
۶۰	تجهیزات کنترل آلایندگی خروجی از اگزوز	بازرسی چشمی	۱- تجهیزات کنترل آلایندگی بدون نظارت سازنده، نصب، تغییر و یا معیوب شده اند. ۲- وجود نشتی که بتواند بر اندازه گیری آلایندگی اثر بگذارد.
۶۱	تویی چرخ (محور اصلی)	بازرسی چشمی	۱- شل یا گم شدن مهره ها یا پیچ های چرخ ۲- ساییده شدن یا آسیب دیدن تویی چرخ
۶۲	چرخ ها و رینگ	بازرسی چشمی چرخ های خودرو از دو طرف که روی چال سرویس قرار گرفته باشد.	۱- هرگونه عیب جوش کاری یا ترک برداشتن ۲- تأثیر به درستی روی رینگ جا نخورده است. ۳- چرخ کج شده و تایرها ساییده شده است ۴- اندازه و نوع چرخ مطابق با الزامات نبوده و بر ایمنی اثر گذار است. ۵- رینگ استانداری که توسط خودروساز توصیه نشده باشد.
۶۳	وضعیت لاستیکها	بازرسی چشمی قسمت خارجی و داخلی لاستیکها هم از طریق چرخاندن فرمان و هم از طریق جلو و عقب بردن خودرو روی زمین براساس استاندارد جهت مشاهده تمام قسمتها، چرخاندن فرمان هنگامی که خودرو روی زمین نبوده و روی چال سرویس انجام می شود. در سنجش میزان ضخامت لاستیک از دستگاه ضخامت سنج استفاده می شود.	اندازه، ظرفیت تحمل بار و علامت مصوب تأثیر مطابق با الزامات اثر گذار بر ایمنی حرکت در جاده نمی باشد. تایرهایی با اندازه متفاوت بر روی همان محور یا همان چرخ تایر هایی با کارکرد متفاوت بر روی همان محور (رادپال یا cross-ply) ۴- هرگونه آسیب یا بریدگی جدی تایر ۵- عمق آج سطح تماس تایر مطابق با الزامات نمی باشد. ۶- سایش تایر به سبب درگیر شدن با سایر اجزا ۷- تایر هایی که مجدداً شیار زده شده اند مطابق با الزامات نیستند. ۸- سامانه نمایش فشار هوا بد عمل کرده یا به وضوح غیر قابل استفاده است.

ردیف	موارد کنترلی	روش انجام آزمون	علل مردودی
			<p>۹- هر گونه تورم و کندگی از دور یا آج‌های تایر و یا در معرض دید قرار گرفتن الیاف مربوطه</p> <p>۱۰- عمق آج ها از شاخص پایین تر می‌باشد.</p> <p>۱۱- رینگ و تایر استاندارد که توسط خودرو ساز توصیه نشده باشد.</p>
۶۴	اتصالات تعلیق	بازرسی چشمی خودرویی که روی چال سرویس قرار گرفته است. می توان از آشکارسازهای لقی چرخ استفاده نمود و توصیه می شود برای خودروهایی که بیش از ۳/۵ تن جرم خالص دارند، از آنها استفاده شود.	<p>۱- سایش بیش از حد در اتصال گردان (یا شاه بین) و یا بوش ها یا محل اتصالات سیستم تعلیق</p> <p>۲- نبود گردگیر یا خراب شدن آن</p>
۶۵	تعلیق بادی	بازرسی چشمی	<p>۱- غیرقابل استفاده بودن سیستم</p> <p>۲- هرگونه آسیب، تغییر و یا خرابی اجزا به گونه‌ای که به صورت جدی بر عملکرد سیستم اثر بگذارد.</p> <p>۳- نشت قابل شنیدن سیستم.</p>
۶۶	نشتی های سیال	بازرسی چشمی	هرگونه نشتی بیش از اندازه سیال که برای محیط زیست مضر بوده و برای سایرین در جاده از نظر ایمنی ایجاد خطر نماید.
۶۷	نصب مهار دورادور خودروهای حمل بار	بازرسی چشمی و بررسی عملکرد	عدم نصب مهار دورادور خودروهای حمل بار

منطبق بر مفاد آیین نامه راهنمایی و رانندگی و استانداردهای ملی، نصب هرگونه تجهیزات اضافی بر روی بدنه خودرو که بنا بر تشخیص کارشناسان مراکز معاینه فنی موجب تشدید شدت تصادف و بروز خسارات و تهدید در ایمنی تردد گردد، موجب مردودی خودرو از دریافت گواهی معاینه فنی می‌گردد.

ستاد معاینه فنی سنگین مستند بر جداول فوق نسبت به تهیه کاربرد کامل و عملیاتی نمودن آن در مراکز معاینه فنی تحت پوشش خود اقدام می‌نماید. کاربرد یاد شده به عنوان یکی از مستندات اجباری باید به صورت کپی و یا نرم‌افزاری ضمیمه پرونده آزمون خودرو باشد.

آزمون‌های معاینه فنی

آزمون‌های معاینه فنی خودرو توسط تجهیزات و ادوات ویژه آزمون (خط معاینه فنی) خودرو، از طریق کاربرهای آموزش دیده صورت می پذیرند. تجهیزات خطوط معاینه فنی باید دارای خصوصیات و مشخصات ویژه اعلام شده در این دستورالعمل بوده و حداقل سطوح تبیین شده در آن را از منظر کیفی و دقت قرائت پارامترهای مورد نظر در آزمون لحاظ نماید. نتایج انجام آزمون‌های فنی باید به صورت خودکار و مکانیزه از تجهیزات استخراج و اعلام شده و بر سامانه سیمفا قابلیت ذخیره سازی و خودکار ارسال بر خط را داشته باشد.

آزمون سنجش قدرت ترمزگیری

آزمون ترمز (از مهمترین آزمونهای خط معاینه فنی)، با اندازه گیری قدرت ترمزهای چرخهای سمت چپ و راست در محورهای جلو، عقب و ترمز دستی، مقادیر حاصله با مقادیر مجاز مقایسه می شود. تجهیزات مورد استفاده در این آزمون دو زوج استوانه ای فلزی (با پوشش جوشکاری شده یا روکش پلاستیکی با روکش اپوکسی) که هر زوج توسط یک موتور الکتریکی حرکت می کنند، چرخ های سمت راست و چپ یک محور خودرو را به دوران وا داشته و پس از شروع ترمزگیری توسط راننده نیروی اعمالی ترمزها به مجموعه غلتکها و موتور الکتریکی توسط یک سیستم الکتریکی اندازه گیری می شود.

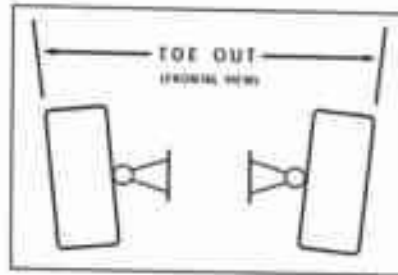
نتایج حاصل از قدرت ترمزگیری کلیه چرخها و مجموع ترمزهای خودرو پس از پردازش با مقادیر مجاز مقایسه می گردد. این تجهیزات باید قابلیت اندازه گیری وزن خودرو را نیز داشته باشند (اندازه گیری وزن خودرو آزمون محسوب نمی گردد، ولی جهت انجام محاسبات مورد نیاز، وزن هر محور به کمک باسکول یا Axle Load Scales اندازه گیری می شود).

جدول (۲) روش انجام آزمون ترمز

ردیف	مورد کنترلی	روش انجام آزمون	علل مردودی
۱	عملکرد و کارایی سامانه ترمزگیری	چرخ های خودرو را بر روی غلطک های آزمون ترمز قرارداده و پس از حرکت غلطکها (با سرعت حدود ۵ کیلومتر در ساعت) راهبر به پدال ترمز تقریباً نصف نیروی حداکثر اعمال نیرو می نماید پس از آن راهبر پدال را با همان نیرو به صورت ثابت چند ثانیه نگه داشته تا میزان تاب کاسه چرخها مشخص گردد و بعد از آن راهبر به آهستگی حداکثر نیرو را اعمال می نماید. وسایل نقلیه یا یک تریلر با حداکثر بار مجاز بیش از ۳۵۰۰ kg باید تحت استاندارد ملی ایران شماره ۱۳۲۸۹-۲ یا روشهای معادل مورد بازرسی قرار گیرند.	۱- عدم توازن بیش از ۳۰٪ بین نیروهای ترمز چرخهای سمت چپ و راست در هر محور ۲- حداقل نسبت ترمزگیری مطابق مقادیر ذیل حاصل نمی شود. حداکثر کارایی وسایل نقلیه ثبت شده وارداتی مدل ۲۰۱۲ به بالا بعد از اجباری شدن این استاندارد: گروه نوع N۱: ۴۵٪ گروه نوع M۱ و M۲ و M۳: ۵۰٪ گروه نوع N۲ و N۳: ۴۳٪ گروه نوع O۲ و O۳ و O۴: ۴۰٪ ۳- عدم ثبت نتایج برای هر یک از ترمزها (ترمز چرخهای جلو یا عقب و ترمز دستی) ۴- نوسان شدید نیروی ترمز در اثر اعوجاج دیسک و یا بیضی شدن کاسه چرخ
۲	عملکرد و کارایی سامانه ترمز دستی	چرخ های خودرو را بر روی غلطک های آزمون ترمز قرارداده و پس از حرکت غلطکها (با سرعت حدود ۵ کیلومتر در ساعت) راهبر جهت آزمون ترمز دستی اهرم دستی را به آهستگی به سمت بالا کشیده تا به حداکثر مقدار خود برسد. توجه داشته باشید از اعمال نیروی زیاد به اهرم ترمز دستی جداً خودداری فرمایید. جهت آزمون ترمز دستی، اهرم دستی را به آهستگی به سمت بالا کشیده تا به حداکثر مقدار خود برسد.	شاب نسبی ترمز دستی برای کلیه وسایل نقلیه در حالت بدون بار حداقل معادل ۱۲٪ باشد.

آزمون هم راستایی چرخها (لفزش جانبی چرخهای جلو)

در این آزمون به کمک یک صفحه متحرک که قابلیت حرکت در جهات عرضی (به سمت چپ و راست) را دارد با عبور چرخها از روی آن، میزان انحراف چرخها بر حسب میزان انحراف (به متر) در هر ۱۰۰۰ متر پیمایش خودرو اندازه‌گیری می‌شود. با انجام این آزمون در سریع‌ترین زمان ممکن و بدون نیاز به باز و بسته نمودن قطعات مشخص می‌گردد که آیا زوایای مربوط به جلوبندی خودرو در وضعیت مناسب قرار گرفته‌اند و این که برهم خوردن این زوایا موجب برهم خوردن بالانس دینامیکی خودرو شده و خودرو فاقد فرمان پذیری لازم در حرکت می‌گردد یا خیر.

جدول (۳) آزمون لفزش جانبی چرخهای جلو

مورد کنترلی	روش انجام آزمون	علل مردودی
تنظیم فرمان	امتداد چرخ های فرمان را با تجهیزات مناسب کنترل نمایید (این بخش اولین قسمت از آزمون های آزمون ۲ گانه می‌باشد. در این مرحله خودرو با سرعت ۵ کیلومتر در ساعت از صفحه لفزان آزمون ناهمراستایی چرخها بدون توقف عبور می نماید).	همراستایی، مطابق با اطلاعات سازنده وسیله نقلیه یا الزامات نباشد در حالت عمومی در صورت موجود نبودن اطلاعات سازنده بنا بر دستورالعملهای سایر کشورها، مقدار ثبت شده نیابستی بیشتر از ۱۲+۱۲- باشد.

آزمون سنجش آلاینده‌های خروجی از اگزوز موتورهای دیزلی

در این آزمون میزان کدری دود خروجی از اگزوز خودروهای دیزلی بوسیله دستگاه سنجش آلاینده‌گی اندازه‌گیری می‌شود. مطابق این دستورالعمل که منبث از ابلاغیه های سازمان حفاظت از محیط زیست می‌باشد و حدود مجاز انتشار آلاینده‌های موتورهای دیزلی توسط آن سازمان به صورت دوره ای جهت ملاک عمل قراردادن در مراکز معاینه فنی سنگین اعلام می‌گردد. انجام این آزمون در شرایط کارکرد موتور در دور آرام صورت می‌پذیرد و در صورتی که اندازه‌گیری‌های به عمل آمده از مقادیر مجاز بالاتر باشد انجام تنظیمات یا تعمیرات بر روی موتور خودرو ضروری می‌گردد.

جدول (۴) آزمون سنجش آلاینده‌های خروجی از اگزوز

مورد کنترلی	روش انجام آزمون	علل مردودی
کدری حاصل از دوده	۱- کدری گاز خروجی از اگزوز در حالت بدون شتاب (بدون بار از حالت خلاص تا حداکثر دور موتور) با دنده‌ی خلاص و در حالت کلاچ درگیر محاسبه می‌شود. ۲- آماده سازی خودرو: ۱-۲- خودروها را می‌توان بدون آماده سازی شرایط اولیه مورد آزمون قرار داد؛ اگرچه برای اطمینان از نتایج، آزمون ها باید در حالتی باشد که موتور گرم شده و در شرایط مکانیکی رضایت بخشی باشد.	۱- برای خودروهای پلاک شده یا خودروهایی که برای اولین بار پس از تاریخ مشخص شده در الزامات استفاده می

مورد کنترلی	روش انجام آزمون	خط مردودی
۲-۲- الزامات پیش شرط:	<p>- موتور باید کاملاً گرم باشد، برای اندازه گیری دمای طبیعی کارکرد موتور می توان از روش های مختلفی همچون اندازه گیری دمای روغن موتور بوسیله میله مدرج درون لوله عمق سنج سطح روغن (گیج روغن) که باید حداقل ۸۰C باشد، استفاده نمود. چنانچه به سبب شکل و ساختار بدنه موتور امکان این گونه اندازه گیری ها میسر نباشد، می توان با تثبیت دمای عملکرد عادی موتور به روشهای دیگر به عنوان مثال از طریق راه اندازی فن خنک کن موتور بهره گرفت.</p> <p>- باید سیستم اگزوز به وسیله حداقل ۲ سیکل بدون شتاب یا از یک روش مشابه تخلیه گردد.</p>	<p>شوند، میزان از میزان سطح ثبت شده بر روی جدول سازنده خودرو بیشتر است.</p> <p>۲- در مواردی که این اطلاعات در دسترس نبوده و یا الزامات اجازه استفاده از مقادیر مرجع را نمی دهند:</p>
۱-۲- برای موتورهای دیزل سنگین قبل از شروع انجام آزمون باید به مدت ۱۰ ثانیه از وارد نمودن فشار به پدال گاز اجتناب نمود (این کار به منظور غیرفعال باقی ماندن موتور توربو شارژ و وارد نشدن بار به موتور صورت می گیرد).	۲-۳- برای شروع هر دوره آزمون، به منظور دستیابی به حداکثر توان حاصل از پمپ انژکتور، پدال گاز باید به سرعت و پیوسته به طور کامل اما نه شدید و محکم پایین آورده شود (در کمتر از یک ثانیه).	- برای موتورهای با تخلیه و مکش طبیعی (بدون توربو شارژ):
۳-۳- در طی هر آزمون، موتور باید به حداکثر دور موتور برسد. خودروهایی که به سیستم انتقال قدرت اتوماتیک مجهزند باید به سرعت مشخص شده توسط سازنده برسند و اگر اطلاعات سازنده در دسترس نبود، قبل از قطع شدن گاز به دو سوم حداکثر دور موتور برسند.	این امر می تواند با تنظیم سرعت موتور و یا با گذشت زمان کافی بین باز و بسته شدن دریچه گاز کنترل شود. این زمان برای خودروهای گروه ۱ و ۲ باید حداقل دو ثانیه باشد.	۱- ۲/۵ m
۴-۳- تنها زمانی خودرو باید رد شود که محاسبات میانگین حداقل آخرین سه آزمون، از مقدار مورد نظر بیشتر باشد این محاسبه را می توان از طریق رد کردن هر اندازه گیری که از مقدار میانگین منحرف شده یا نتیجه هر محاسبه آمار ی دیگری که از میانگین فاصله بگیرد، انجام داد. مرجع ذی صلاح می تواند تعداد دوره های آزمون را محدود نماید.	۵-۳- به منظور اجتناب از انجام آزمون غیر ضروری مرجع قانونی ذی صلاح می تواند، خودروهایی را که با فرآیند سه بار گاز دادن متوجه تخلیه دود و حجم بسیار بالای کدري در آنها می گردد، بدون انجام آزمون مردود نماید.	- برای موتورهای توربو شارژر:
		۱- ۲/۰ m

آزمون اندازه گیری شدت صوت تولیدی از اگزوز خودرو در دور آرام

این دستگاه جهت اندازه گیری صوت ناشی از عملکرد موتور، خروج محصولات احتراق از اگزوز، بلندی صدای بوق و استفاده می شود. در این آزمون میزان سر و صدای ایجاد شده توسط موتور در اطراف بدنه و اگزوز خودرو اندازه گیری شده و با مقادیر مجاز مقایسه می گردد. این دستگاه قادر است شدت صوت را بر حسب db اندازه گیری نماید. روش اندازه گیری اصوات یاد شده برای هر یک از موارد فوق متفاوت است. اندازه گیری صدا توسط این دستگاه باید در محیط باز بدون بازگشت صدا و انعکاس و محیط با حداقل اصوات پس زمینه باشد. استفاده از مکانیزمی جهت حذف صدای باد نیز در این خصوص از اهمیت برخوردار است.

جدول (۵) آزمون اندازه گیری شدت صوت

موارد کنترلی	روش انجام آزمون	علل مردهودی
آزمون سیستم جلوگیری از بروز سر و صدا	جهت ارزیابی سطح صدا از یک آزمون صدای ایستا با به کارگیری یک صدا سنج استفاده می گردد.	سطح صدا بیشتر از مقادیر مجاز در الزامات است

آزمون نور چراغهای جلو

یکی از مهمترین مکانیزم های تامین کننده ایمنی خودروها سامانه روشنایی آن می باشد. یک سامانه روشنایی کارآمد باید به نحوی عمل نماید که ضمن تامین نور و وضوح مناسب برای راننده موجبات کوری موقت راننده خودرویی که از مسیر روبرو در حال حرکت است را به وجود نیاورد.

بهره مندی از کاسه چراغهای استاندارد که بتواند شعاع پروتوهای نور را با زاویه مناسب انتشار دهد، مسأله پراهمینی می باشد. تجهیزات بکار گرفته شده در خطوط مکانیزه معاینه فنی به شکل خودکار شدت میزان نور ساطع شده از هریک از کاسه چراغهای جلویی خودرو را در وضعیت نور پایین و نور بالا اندازه گیری نموده و علاوه بر آن مشخص می سازد آیا نور ساطع شده از کاسه چراغهای جلوی خودرو دارای زاویه مناسب می باشد. در این آزمون صرفاً شدت نور ساطع شده از چراغها توسط دستگاه اندازه گیری شده و رنگ نور، نوع لامپ، سلامت کاسه چراغها، لقی کاسه چراغها و نقصان چراغها به صورت ظاهری و توسط متصدی بررسی خواهد شد. همچنین جهت و میزان پخش نور چراغهای جلو (در حالت نور پایین، نور بالا و نور پروژکتورهای مه شکن) مورد بررسی قرار می گیرد.

جدول (۶) آزمون نور چراغهای جلو

موارد کنترلی	روش انجام آزمون	علل مردهودی
آزمون تنظیم نور چراغها	تعیین شدت و جهت نور بالا و پایین و مه شکن هر یک از چراغهای جلو در راستای افقی با استفاده از دستگاه تنظیم گر نور ^۱ چراغ جلو یا پرده آزمون.	شدت نور چراغ جلو در محدوده مشخص شده در الزامات نیست.

آزمون لقی جلوبندی و فرمان

در این آزمون پس از قرارگیری چرخهای جلو بر روی صفحات فلزی، توسط یک سیستم هیدرولیک حرکتهای عرضی رفت و برگشتی به صفحات فلزی داده شده که این عمل باعث گردش چرخهای جلو به سمت چپ و راست شده و لذا با مشاهده اجزاء سیستم جلوبندی توسط کارشناس مربوطه در زیر خودرو، خرابیهای احتمالی، لقیها، پوشیدگیهای اهرمها و روغن زدگی سیستم جلوبندی مشخص می گردد. استفاده از تجهیزات مزبور در صورت استفاده از چاله سرویس ممکن خواهد بود.

آزمون کیلومتر شمار

در این آزمون با کمک غلطکهای آزاد (Free Rollers) و قرارگیری محور محرک خودرو بر روی غلطکها و اندازه گیری سرعت حرکت چرخها و با محاسبه مسافت طی شده، از صحت عملکرد کیلومتر شمار خودروها اطمینان حاصل می شود.

چیدمان تجهیزات

در یک خط معاینه فنی، ترتیب آزمون‌ها اهمیت ویژه‌ای دارد و مسایلی نظیر انتقال داده‌ها، انجام مجدد یک یا چند آزمون، زمان مورد نیاز برای انجام آزمون‌ها در یک خط، فاصله و طول مورد نیاز میان تجهیزات و در نظر گرفتن سایر مسایل فنی می‌تواند به طور محسوسی موجب افزایش بازدهی در یک خط معاینه فنی گردد.

ترتیب آزمون‌ها در یک خط معاینه فنی سنگین

با توجه به آنکه طول و تعداد محورهای خودروهای سنگین با یکدیگر متفاوت بوده و گستره وسیعی را شامل می‌گردد، لذا همزمانی انجام معاینات فنی برای دو یا سه خودرو توصیه نمی‌گردد و چیدمان تجهیزات برای انجام معاینه فنی یک خودروی سنگین به شکل زیر پیشنهاد می‌گردد:

ردیف	نوع آزمون	مدت زمان انجام آزمون
۱	ورود و ثبت اطلاعات اولیه خودرو و تطبیق مدارک	۱ دقیقه
۲	آزمون ظاهری اطراف بدنه	۵ دقیقه
۳	سنجش گازهای خروجی از اگزوز (میزان کدری دود)	۲ دقیقه
۴	آزمون کیلومتر شمار	۱ دقیقه
۵	آزمون غلتکی ترمزها + توزین خودرو	۴ دقیقه تا ۹ دقیقه
۶	آزمون لقی جلوبندی و فرمان	۲ دقیقه
۷	آزمون لغزش جانبی چرخهای جلو	۱ دقیقه
۸	آزمون صدا	۱ دقیقه
۹	آزمون نور چراغهای جلو	۲ دقیقه
۱۰	مدت زمان لازم برای انتقال و حرکت در طول سالن معاینه	۲ دقیقه
جمع کل		حداقل ۲۴ و حداکثر ۳۰ دقیقه

* برای هر خودرو حداکثر تا ۶ محور و با امکان بارگذاری بر روی محورها و توزین همزمان از این طریق

ردیفهای ۴ تا ۷ جدول فوق با آرایش زیر نیز قابل انجام است:

ردیف	نوع آزمون	مدت زمان انجام آزمون
۴	آزمون لغزش جانبی چرخهای جلو	۱ دقیقه
۵	توزین خودرو + آزمون غلتکی ترمزها	۴ دقیقه تا ۹ دقیقه
۶	آزمون لقی جلوبندی و فرمان	۲ دقیقه
۷	آزمون کیلومتر شمار	۱ دقیقه

پیوست ۷ (روش آزمون و قسمت‌هایی که باید در وسایل نقلیه سبک مورد معاینه قرار گیرند)

انجام معاینه فنی در مراکز مکانیزه خودروهای سبک از دو بخش اصلی تشکیل گردیده است. بخش نخست معاینه مربوط به کنترل عیوب ظاهری بخش هایی همچون، بازدید از وضعیت دود مرئی خروجی- شیشه ها- برف پاک کن- شیشه شور- کمر بند ایمنی- بوق- دفرمگی بدنه- وضعیت صدای اگزوز خودرو- وضعیت لاستیک ها- وضعیت بلوری چراغهای جلو- وضعیت طلقهای چراغهای عقب- چراغهای جلو (نور بالا و نور پایین)- چراغ ترمز- چراغ دنده عقب- شماره شاسی یا موتور یا اتاق- چراغ پلاک- وضعیت متعلقات اضافی و غیره بوده که به صورت چشمی توسط کارشناسان متخصص انجام می گردد. بخش دوم معاینه مربوط به آزمون های مکانیزه است که با استفاده از تجهیزات و ادوات ویژه آزمون صورت می پذیرد مواردی چون سنجش آلایندگی خروجی از اگزوز خودرو- بخش نور چراغهای جلو از لحاظ شدت و جهت- سنجش صدا- سنجش لغزش جانبی محورهای جلو و عقب- آزمون کمک فنرها- آزمون ترمز جلو و عقب و ترمزدستی- آزمون لقی اهرم بندی و فرمان- بازدید از قسمتهای تحتانی خودرو (شلنگهای ترمز- لوله های سوخت رسانی- منبع اگزوز- پوسیدگی شاسی/ کف خودرو- وضعیت محورها و جلو بندی نظیر سیبک ها، اهرم بندی و اتصالات مربوطه) از جمله عمده ترین آزمون های مکانیزه می باشند که در مورد خودروهای سبک به مورد اجرا در می آیند.

تذکر: کنترل تجهیزات و قطعات تاثیرگذار در ایمنی تردد و سطح انتشار آلایندگی خودرو باید در مراکز مکانیزه معاینه فنی و منطبق بر ضوابط دستورالعمل یاد شده در ذیل توسط کاربران متخصص و آموزش دیده به مورد اجرا در آیند. به نحوی که پس از گذراندن و طی مراحل آزمون های یاد شده از صحت کارکرد مناسب و بدون نقص آنان اطمینان حاصل گردد. ملاک صحت گذاری بر عملکرد و سلامت تجهیزات در بخش کنترل عیوب ظاهری خودرو آزمون ها و اظهار نظر صورت پذیرفته توسط کاربر متخصص می باشد. در صورت بروز نقص و یا نواقص فنی بعد از تایید سلامت و صدور برگ معاینه فنی، اظهار نظر در اینباره باید توسط کارشناسان خبره و ذیصلاح صورت پذیرد. تبصره ۲: انطباق یکی از شاخص های مربوط به شماره شاسی و یا موتور با کارت مشخصات وسیله نقلیه به عنوان فرایند احراز اصالت خودرو محسوب نگردیده و در این باره مسئولیتی متوجه مرکز معاینه فنی نمی باشد.

نحوه انجام آزمون‌های مربوط به عیوب ظاهری خودروهای سبک

با استناد به رویه قید شده در جدول (۱) و توسط کاربر/ کاربران آموزش دیده به مورد اجرا در می‌آید.

جدول (۱). نحوه انجام آزمون‌های مربوط به عیوب ظاهری خودروهای سبک

ردیف	منابع کنترلی	روش انجام آزمون	ملاحظات
۱	پدال ترمز	با فشار دادن پدال ترمز عملکرد اجزای سامانه ترمز کنترل و بررسی گردد	تذکر: وسایل نقلیه دارای سامانه ترمزگیری تقویت‌شده (بوستر خلائی) باید با موتور خاموش بازرسی شوند. شایان ذکر است در صورتی که خودرو روشن باشد خرابی بوستر می‌تواند بر روی عملکرد پدال تاثیر گذاشته و با این روش متصدی قادر به تشخیص ایراد پدال نخواهد بود.
۲	شرایط اهرم / پدال ترمز دستی و موقعیت و نامنه حرکت اجزاء به هنگام عملکرد	بازرسی چشمی از اجزاء، هنگامی که سامانه ترمز دستی در حال عملکرد می‌باشد.	در بعضی از خودرو ها ترمز دستی به صورت پدالی می‌باشد.
۳	فعال کننده ترمز دستی، کنترل اهرم، افکل کن ترمز دستی، ترمز الکترونیکی	بازرسی چشمی از اجزاء، هنگامی که سامانه ترمز در حال عملکرد می‌باشد.	افکل کننده ترمز دستی می‌تواند شامل ترمز دستی مکانیکی (اهرمی) و یا الکترومکانیکی نیز باشد.
۴	کنترل لوله‌های انعطاف پذیر ترمز	بازرسی چشمی از لوله‌های انعطاف پذیر ترمز هنگامی که زیر خودرو قابل رویت می‌باشد.	احتمال وجود بریدگی یا ترک ناشی از لوله‌ها یا اتصالات خرابی لوله‌ها یا خوردگی شدید.
۵	شیلنگ‌های انعطاف پذیر ترمز	بازرسی چشمی از شیلنگ‌های انعطاف پذیر ترمز هنگامی که زیر خودرو قابل رویت می‌باشد.	احتمال وجود بریدگی یا شکستگی خرابی سائیدگی، پیچش یا خیلی کوتاه بودن شیلنگ‌ها ناشی از شیلنگ‌ها یا اتصالات یادکردگی شیلنگ‌های تحت فشار وجود حفره و تخلخل در شیلنگ‌ها
۶	سامانه ترمز ضد قفل (ABS) - سامانه ترمز الکترونیکی	بازرسی چشمی وضعیت وسیله هشدار دهنده (پشت داشبورد)	عدم کارایی وسیله هشدار دهنده هشدار دهنده، عملکرد ناکارای سامانه را نشان دهد.

وزارت دفاع و نیروهای مسلح

سازمان مهندسی و معماری

دستور العمل ماده ۳ آیین نامه اجرایی نحوه انجام معاینه و مدور برگ معاینه فنی خودرو

(EBS)			
۷	وضعیت جمبه فرمان و متعلقات محفظه آن	در حالی که خودرو بالای یک بالابر قرار گرفته و چرخها بالاتر از سطح زمین بوده یا بر روی صفحه گردان قرار دارند غریبک فرمان را از حالت قفل به قفل بچرخانید سپس بازرسی چشمی از عملکرد جمبه فرمان صورت گیرد	سفتی در عملکرد جمبه دنده سایش شدید در محور تاج خروسی (ایجاد صدای ناهنجار) جابجایی شدید محور تاج خروسی نشی مشهود و قابل ملاحظه روغن محفظه جمبه فرمان به صورت مناسب متصل نشده است. افزایش لقی بین سوراخهای تثبیت کننده در شاسی شکستگی یا نبود پیچهای تثبیت کننده شکستگی محفظه جمبه فرمان
۸	وضعیت مجموعه اتصالات فرمان	در حالی که خودرو بالای یک بالابر قرار گرفته، غریبک فرمان دسته فرمان را در جهت عقربههای ساعت و خلاف آن بچرخانید یا از یک آشکار ساز لقی چرخ استفاده شود	جابجایی بین اجزائی که باید نسبت به هم ثابت باشند فرسایش شدید در اتصالات شکستگی و تغییر شکل در هر قطعه نبود قطعات قفل کن در یک راستا نبودن اجزاء تعمیر نامناسب یا تغییرات نابجا نبودن گردگیر، شروع خرابی یا تشدید آن
۹	عملکرد مجموعه اتصالات فرمان	خودرویی که روی بالابر قرار گرفته را تحت کارکرد موتور (فرمان هیدرولیک)، غریبک فرمان را از حالت قفل به قفل بچرخانید. بازرسی چشمی جابجایی مجموعه اتصالات صورت گیرد.	اثر گذاری بخشهای ثابت شاسی در حرکت آزاد اهرم بندیهای فرمان. متوقف کنندههای فرمان عمل نمی کنند یا وجود ندارند.
۱۰	فرمان با سامانه هیدرولیک	سامانه فرمان خودرویی را که روی یک بالابر قرار گرفته است را از لحاظ نشی و سطح مخزن سیال هیدرولیک (اگر قابل رویت باشد) کنترل نمایید که سامانه فرمان هیدرولیک کار کند.	نشی روغن هیدرولیک ناکافی بودن روغن هیدرولیک عدم عملکرد مکانیزم شکستگی یا شل شدگی مکانیزم عدم تنظیم یا گرفتگی اجزاء تعمیر نامناسب یا تغییرات نابجا خرابی، پوسیدگی شدید کابل ها/ شیلنگها
۱۱	وضعیت غریبک فرمان دسته فرمان	در شرایطی که چرخها بر روی سطح راه بوده، غریبک فرمان را در زوایای صحیح نسبت به ستون، از سمتی به سمت دیگر حرکت داده و فشار رو به بالا و پایین را اعمال کنید. بازرسی چشمی از لقی صورت گیرد.	جابجایی (لقی) نسبی بین غریبک فرمان و ستون، که نشانگر لقی است. نبود قطعه نگهدارنده بر توبی غریبک فرمان شکستگی یا لقی توبی، زهواره یا پره غریبک فرمان
۱۲	ستون/چهار شاخه و دوشاخه فرمان	غریبک فرمان خودرویی که روی یک بالابر قرار گرفته را در امتداد ستون هل داده و بکشید، غریبک	جابجایی (لقی) زیاد مرکز غریبک فرمان به بالا و پایین جابجایی (لقی) شدید بالای ستون فرمان بصورت

		فرمان ادرسته فرمان رادر جهات مختلف در زوایای صحیح نسبت به ستون / دوشاخه ها هل دهید. بازرسی چشمی از لقی، و شرایط اتصالات انعطاف پذیر یا اتصالات کلی صورت گیرد	شعاعی از محور ستون فرمان شروع خرابی یا بدتر شدن اتصالات انعطاف پذیر نقص متعلقات تعمیر نامناسب یا تغییرات نابجا	
۱۳	فرمان با سامانه پمپ الکترونیکی (EPS)	بازرسی چشمی و کنترل هماهنگی بین زاویه غریبک فرمان و زاویه چرخ ها در حالت موتور روشن/خاموش.	عملکرد نادرست چراغ نمایشگر خرابی (MIL) فرمان یا سامانه پمپ الکترونیکی، هر نوع نقص فنی سامانه را نشان می دهد. ناهماهنگی بین زاویه غریبک فرمان و زاویه چرخ ها عدم عملکرد سامانه پمپ الکترونیکی	
۱۴	شرایط شیشه	بازرسی چشمی ♦ با مراجعه به شکل زیر وضعیت ناحیه مشخص شده در شیشه جلو را کنترل نموده و دید راننده را از این منطقه بررسی نمایید: منطقه A عبارت است از: - در منطقه جاروب برف پاکن ها - به عرض ۲۹۰ mm - یا خط مرکزی منطبق بر مرکز فرمان	شکستگی یا رنگ پریدگی شیشه شیشه یا صفحه شفاف در شرایط غیر قابل قبول - در منطقه A: آسیب دیدگی یا ترک خوردگی از دایره ای به قطر ۱۰۰ mm بزرگتر می باشد. یخشی از برچسب های نصب شده به طول بیشتر از ۱۵ mm در منطقه یاد شده ادامه یافته باشد خرابی ها و عیوب متعددی که دید راننده را مختل نماید. - در دیگر مناطق: (جاروب برف پاکن) آسیب دیدگی یا ترک خوردگی از قطر ۲۰ cm بیشتر می باشد. - برچسب یا مانع دیگری به قطر بیش از ۲۰ cm در آن منطقه وجود داشته باشد	برچسب های نصب شده بر روی شیشه در صورتی که دید راننده را به وضوح دچار مشکل نماید باید کنده شود. یا میزان کدری آن به گونه ای باشد که از فاصله ۳۰ متری از هر سو امکان رویت حضور سرنشینان میسر گردد.
۱۵	آینه ها و تجهیزات دید عقب	بازرسی چشمی	عدم وجود و یا نصب آینه مطابق با الزامات غیر کاربردی بودن، خرابی، نل بودن یا غیر مطمئن بودن آینه یا قطعه	
۱۶	برف پاک کن شیشه جلو و عقب و شیشه شوی	بازرسی چشمی	نبودن یا عدم کارکرد برف پاک کن نبود یا نقص آشکار تیغه برف پاک کن خرابی یا فقدان کلید برف پاک کن و یا قرارگیری در منطقه ای دور از دسترس راننده عدم کارکرد مستمر برف پاک کن به صورت خودکار به هنگام روشن بودن	
۱۷	شیشه شوی جلو و عقب	بازرسی چشمی	شیشه شوی بطور مناسب کار نمی کند خرابی یا فقدان شیشه شوی و یا قرارگیری کلید راه اندازی در منطقه ای دور از دسترس راننده و یا معیوب بودن	
۱۸	شرایط و عملکرد	بازرسی چشمی و بررسی عملکرد زاویه و شدت مناسب نور	نقص یا نبود چراغ / منبع روشنایی (لامپ) نقص یا نبود سامانه پرتو افکن (فلکاتور یا لنز)	

	<p>نصب نا مطمئن چراغ شکستگی طلق‌ها کدر بودن طلق و بازتابنده چراغ‌ها استفاده از انواع لامپ‌های رنگی غیر مجاز و نور خیره کننده سفید و یا زنون‌های غیر معمول با توان بالا که خارج از تجهیزات استاندارد تولید کننده خودرو بر روی کاسه چراغ خودرو نصب میشوند استفاده از هرگونه سلفانه روشنایی و متعلقات غیر مجاز رنگ، موقعیت یا شدت نور منتشر شده از چراغ مطابق با الزامات نیست روی لنز یا منبع روشنایی عوارضی است که آشکارا شدت نور را کاهش یا رنگ منتشر شده را تغییر می- دهد عدم سازگاری بین نوع لامپ و چراغ. انحراف و زاویه نامناسب نور بالا و پایین.</p>	<p>♦ راننده با راهنمایی آزمونگر در خصوص روشن و خاموش کردن نور چراغ‌های جلو اقدام می‌نماید</p>	<p>چراغ‌های جلو</p>
	<p>نقص منبع روشنایی نقص لنز نصب نا مطمئن چراغ. کلید روشن و خاموش کردن با الزامات عمل نمی- کند نقص در عملکرد وسیله کنترل . رنگ، موقعیت یا شدت نور منتشر شده از چراغ مطابق با الزامات نیست</p>	<p>بازرسی چشمی و بررسی عملکرد</p>	<p>۱۹ چراغ ترمز</p>
	<p>نقص منبع روشنایی نقص لنز چراغ بطور مطمئن نصب نشده‌است. رنگ، موقعیت یا شدت نور منتشر شده از چراغ مطابق با الزامات نیست سلفانه مطابق با الزامات عمل نمی‌کند کلید روشن و خاموش مطابق با الزامات عمل نمی- کند</p>	<p>بازرسی چشمی و بررسی عملکرد</p>	<p>۲۰ چراغ دنده عقب</p>
	<p>نقص منبع روشنایی نقص لنز نصب نا مطمئن چراغ. کلید مطابق با الزامات عمل نمی‌کند رنگ، موقعیت یا شدت نور منتشر شده از چراغ مطابق با الزامات نیست</p>	<p>بازرسی چشمی و بررسی عملکرد</p>	<p>۲۱ چراغ راهنما</p>

۲۲	چراغهای عقب	بازرسی چشمی و بررسی عملکرد	نقص منبع روشنایی (لامپ) نقص لنز نصب نامطمئن چراغ کلید مطابق با الزامات عمل نمی‌کند نقص در عملکرد وسیله کنترل رنگ، موقعیت یا شدت نور منتشر شده از چراغ مطابق با الزامات نیست (روی لنز یا منبع روشنایی عوارضی است که آشکارا شدت نور را کاهش یا رنگ منتشر شده را تغییر می‌دهد).
۲۳	چراغ پلاک	بازرسی چشمی و بررسی عملکرد	چراغ‌نور را مستقیم به عقب خودرو می‌تاباند نقص منبع روشنایی نصب نامطمئن چراغ نصب هرگونه LED و چراغ اضافی روی سطح پلاک روشن و خاموش شدن چراغ پلاک عقب به صورت مستقل از چراغ‌های موقعیت، نور بالا و پایین، مه شکن
۲۴	کمربند ایمنی	بازرسی چشمی و از طریق عملکرد	انقذان کمربندهای اجباری و عدم اتصال مناسب آنها کمربند ایمنی آسیب دیده است. کمربند ایمنی مطابق با الزامات نیست غلاف نگهدارنده کمربند ایمنی آسیب دیده یا به درستی کار نمی‌کند. پیش کشنده کمربند ایمنی آسیب دیده یا به درستی کار نمی‌کند.
۲۵	بوق	بازرسی چشمی و از طریق عملکرد	کار نمی‌کند غیر مطمئن و یا غیر استاندارد است. صدای بسیار بلند و بیش از حد مجاز دارد. صدای غیر متعارف و آزاردهنده یا هواس پرت‌کن دارد.
۲۶	تغییر شکل پوسیدگی بدنه/کف اتاق	بازرسی چشمی وضعیت بدنه خودرو را از لحاظ پوسیدگی، تغییر شکل و نبود نقاط تیز و برنده کنترل نمایید.	متملقات کابین اتاق مانند داشبورد شل شده ی، آسیب دیده یا موارد مشابه آن که باعث صدمه به سرنشینان می‌شود. ستون بدنه غیر ایمن است ورودی غیر معمول دود آگزوز به اتاق تعمیر یا تغییر نامناسب اتاق خودرو وجود پوسیدگی و دفرمگی شدید قطعات بدنه/کف اتاق که باعث مشکلات ذیل گردد: - ایجاد ظاهر نامناسب در بدنه - عدم استحکام اتصال بدنه به ستون‌ها - شرايطی که عملکرد صحیح اجزا اتاق را با مشکل مواجه سازد. - ایجاد نقاط تیز و برنده در بدنه

۲۷	وضعیت صدای اگزوز خودرو	آرژانی حس	سطح صدا بیشتر از مقادیر مجاز در الزامات است. ۲- هر کدام از قسمت های سامانه جلوگیری از بروز صدا شل شده، بیفتد، آسیب ببیند یا ناقص شود و یا اشکارا دستکاری شده باشد به گونه ای که بر سطوح صدا اثر بگذارد	الزامات و مقادیر مجاز صدا از سوی شورای عالی محیط زیست اعلام می گردد.
۲۸	وضعیت لاستیکها، باد و میزان آج	بازرسی چشمی قسمت خارجی و داخلی لاستیکها هم از طریق چرخاندن فرمان و هم از طریق جلو و عقب بردن خودرو روی زمین. براساس استاندارد جهت مشاهده تمام قسمت ها، چرخاندن فرمان هنگامی که خودرو روی زمین نبوده و روی بالابر است توصیه گردیده است.	تشریف تحمل بار و علامت مصوب تایر مطابق با الزامات ایمنی حرکت در جاده نمی باشد. تایرهایی با اندازه متفاوت بر روی یک محور تایرهایی با کارکرد متفاوت بر روی یک محور هر گونه آسیب یا بریدگی جدی تایر عق آج سطح تماس تایر مطابق با الزامات نیست. و یا سایز پنکها خارج از استاندارد است سایش تایر به سبب درگیر شدن با سایز اجزا تایرهایی که مجدداً شل زده شده و مطابق با الزامات نیستند نمایش فشار باد تایر بد عمل کرده یا به وضوح غیر قابل مشاهده است هر گونه تورم و کندگی از دور یا آج های تایر و یا در معرض دید قرار گرفتن الیاف مربوطه	الزامات مربوط به مشخصات لاستیک توسط شرکت سازنده خودرو و نوع استفاده که موجب اختلال در حرکت ایمن خودرو نگردد. الزامات مربوط بر آج تایر بر سطح تماس لاستیک بر جاده توسط شاخص های ویژه مشخص است. باید آج اندازه گیری شود
۲۹	دود مشهود خروجی از اگزوز	پس از کنترل و اطمینان از گرم بودن کافی موتور وجود یا عدم دود مشهود ناشی از روغن سوزی یا خرابی سامانه سوخت رسانی یا قطعات متحرک موتور را با استفاده از همکار خود کنترل نمایید	۱- رویت دود آبی مایل به خاکستری (به سبب روغن سوزی) و وجود و استمرار آن در زمان افزایش دور موتور یا در دور آرام کارکرد در مدت ۵ ثانیه ۲- رویت دود مشهود (خاکی و یا سیاه) در زمان افزایش دور موتور و یا در دور آرام کارکرد در مدت ۵ ثانیه ۳- خروج بخارات روغن موتور از مسیر غیر از مسیر خروجی اگزوز ۴- وجود نشی در سامانه اگزوز	در صورت قطع حالت خروج دود مشهود در زمان افزایش دور موتور موضوع موجب مردودی خودرو از این آزمون نمی گردد. ملاک دور موتور بالا جهت کنترل دود محسوس بنا بر نوع خودرو بین ۲۵۰۰-۲۵۰۰ rpm است
۳۰	نصب تجهیزات اضافی	خودرو را از لحاظ نصب تجهیزات اضافی و خارج از کنترل نمایید	نصب هر گونه تجهیزات اضافی غیر استاندارد بر روی خودرو نظیر گارد جلور، کلب های جانبی، برژکتور و... که موجب اختلال در رانندگی راکب و یا سایر رانندگان مقابل گردد. تجهیزات بکار گرفته شده در زمان بروز تصادف موجب افزایش شدت تصادف گردد. به صورت ذاتی برای راکب یا سایر رانندگان و عابران مخاطره آفرین باشد	تعمین وضعیت صرفاً با استناد بر نظر کاربر آموزش دیده و متخصص انجام عیوب ظاهری استوار می باشد.
۳۱	الزام به دارا بودن خاموش کننده	کنترل کلیه خودروها، درخصوص تجهیز به خاموش کننده مطابق استاندارد ۹۱۹۰ (الزامات نصب کپول آتش نشانی)	عدم تجهیز خودروهای مراجعه کننده، به خاموش کننده مطابق استاندارد ۹۱۹۰	باید کلیه تجهیزات خاموش کننده مطابق استاندارد ۹۱۹۰ دارای گواهی شارژ معتبر باشند.

۳۴	<p>علامتهای انعکاسی (تپ لما و شبرنگ) و صفحات علامت دهنده نصب شده در عقب خودروی عمومی و وانت بار و موتورسیکلت</p>	<p>بازرسی چشمی و بررسی عملکرد در بدنه خودروهای ناوگان حمل و نقل عمومی، وانت بارها و موتورسیکلتها و کلاه کاست راکبین</p>	<p>نقص یا خرابی در تجهیزات انعکاسی و شبرنگ، نصب نامطمئن رفلکتور بازتابش نامنطبق با الزامات از نظر رنگ یا موقعیت</p>
۳۳	<p>نصب مهار دورادور خودروهای حمل بار سنگین</p>	<p>بازرسی چشمی و بررسی عملکرد</p>	<p>عدم نصب مهار دورادور خودروهای حمل بار (وانت بارها)</p>

- منطبق بر مفاد آیین نامه راهنمایی و رانندگی و استانداردهای ملی، نصب هرگونه تجهیزات اضافی روی بدنه خودرو که بنا بر تشخیص کارشناسان مراکز معاینه فنی موجب تشدید بروز تصادف و خسارات یا تهدید در ایمنی تردد گردد، موجب مردودی خودرو از دریافت گواهی معاینه فنی می گردد.
- ستادهای معاینه فنی موظفند بر اساس جدول ۱ (نحوه انجام آزمون های مربوط به عیوب ظاهری خودروهای سبک) و دستورالعمل های مصوب نسبت به تهیه کاربرگ (چک لیست) کامل و عملیاتی نمودن آن در مراکز مکانیزه معاینه فنی تحت پوشش خود اقدام نمایند. کاربرگ یاد شده به عنوان یکی از مستندات اجباری به صورت مجازی یا نرم افزاری ضمیمه پرونده آزمون خودرو باشد.
- آزمون های مکانیزه معاینه فنی خودروهای سبک توسط تجهیزات و ادوات ویژه (خط مکانیزه معاینه فنی خودرو)، از طریق آزمونگران آموزش دیده صورت می پذیرد. تجهیزات خطوط مکانیزه معاینه فنی باید دارای خصوصیات و مشخصات ویژه اعلام شده از سوی ستادهای معاینه فنی بوده و حداقل سطوح تبیین شده را از منظر کیفی و دقت قرائت پارامترهای مورد نظر در آزمون لحاظ نماید. نتایج حاصل از انجام آزمون های فنی باید به صورت خودکار و مکانیزه از تجهیزات استخراج شده و بر سامانه سیمفا قابلیت ذخیره سازی بر خط و خودکار را داشته باشد.

جزئیات آزمون‌ها در وسایل نقلیه سبک

۱-۱ آزمون سنجش قدرت ترمز گیری

برای سنجش قدرت ترمز گیری می‌باید مطابق جدول (۲) اقدام گردد.

جدول (۲). سنجش قدرت ترمز گیری

ردیف	موارد کنترلی	روش انجام آزمون	علل مردودی	اطلاعات
۱	عملکرد و کارایی سامانه ترمز گیری	چرخهای خودرو را بر روی غلتک‌ها آزمون ترمز قرارداده و پس از حرکت غلتک‌ها (با سرعت حدود ۵ کیلومتر در ساعت) راهبر به پدال ترمز تقریباً "نصف نیروی حداکثر، اعمال نیرو می‌نماید پس از آن راهبر پدال را با همان نیرو به صورت ثابت چند ثانیه نگه داشته تا میزان تاب کاسه چرخها مشخص گردد و بعد از آن راهبر به آهستگی حداکثر نیرو را اعمال می‌نماید	• عدم توازن بیش از ۴۰٪ بین نیروهای ترمز چرخهای سمت چپ و راست در هر محور. • حداقل نسبت ترمز گیری مطابق مقادیر مجاز حاصل نمی‌شود. • حداکثر کارایی (شتاب ترمز گیری) وسایل نقلیه سبک سواری تولید داخل با سن کمتر از ۱۰ سال و وارداتی مدل ۲۰۱۲ به بالا بعد از ابلاغ این دستورالعمل: ۵۰٪ • حداکثر کارایی (شتاب ترمز گیری) وسایل نقلیه تولید داخل (با سن بیش از ۱۰ سال) و وارداتی (قبل ۲۰۱۲): ۴۰٪ • عدم ثبت نتایج برای هر یک از ترمزها (ترمز چرخهای جلو یا عقب و ترمز دستی) • حداکثر کارایی (شتاب ترمز گیری) وسایل نقلیه تولید داخل (با سن بیش از ۱۰ سال) و وارداتی (قبل ۲۰۱۲): ۴۰٪ • عدم ثبت نتایج برای هر یک از ترمزها (ترمز چرخهای جلو یا عقب و ترمز دستی) • نوسان شدید نیروی ترمز در اثر تاب دیسک و یا بیضی شدن کاسه چرخ	
۲	عملکرد و کارایی سامانه ترمز دستی	چرخهای خودرو را بر روی غلتک‌ها آزمون ترمز قرارداده و پس از حرکت غلتک‌ها (با سرعت حدود ۵ کیلومتر در ساعت) راهبر جهت آزمون ترمز دستی اهرم دستی را به آهستگی به سمت بالا کشیده تا به حداکثر مقدار خود برسد.	• شتاب نسبی ترمز دستی برای کلیه وسایل نقلیه در حالت بدون بار حداقل معادل ۱۲٪ باشد. • عدم توازن بیش از ۵۰٪ بین نیروهای ترمز چرخهای سمت چپ و راست در محور	توجه: از اعمال نیروی زیاد به اهرم ترمز دستی جدا "خودداری فرمایید جهت آزمون ترمز دستی، اهرم دستی را به آهستگی به سمت بالا کشیده تا به حداکثر مقدار خود برسد.

۱-۲ آزمون هم راستایی چرخها

در این آزمون باید به کمک یک صفحه متحرک که قابلیت حرکت در جهات عرضی (به سمت چپ و راست) را دارد با عبور چرخها از روی آن، میزان انحراف چرخها بر حسب میزان انحراف (به متر) در هر ۱۰۰۰ متر پیمایش خودرو اندازه گیری شود. با انجام این آزمون در سریع ترین زمان ممکن و بدون نیاز به باز و بسته نمودن قطعات مشخص می‌گردد که آیا زوایای مربوط به جلو بندی خودرو در وضعیت مناسب قرار گرفته‌اند. چنانچه برهم خوردن این زوایا موجب برهم خوردن تعادل دینامیکی خودرو شده و خودرو فاقد فرمان پذیری لازم در حرکت می‌گردد.

جدول (۳). آزمون هم راستایی چرخها

ردیف	موارد کنترلی	روش انجام آزمون	علل مردودی	اطلاعات
۱	آزمون هم راستایی چرخها	کنترل امتداد چرخهای فرمان با تجهیزات مناسب. (که اولین قسمت از آزمونهای سه گانه می باشد در این مرحله خودرو با سرعت ۵ کیلومتر در ساعت از صفحه لغزان آزمون ناهمراستایی چرخها بدون توقف عبور می نماید).	هم راستایی، مطابق با اطلاعات سازنده وسیله نقلیه یا الزامات نباشد.	در حالت عمومی در صورت نبود اطلاعات سازنده بنابر دستورالعملهای سایر کشورها، مقدار ثبت شده نباید بیشتر از ۱۰ و کمتر از ۱۰- باشد.

۳-۱ آزمون سنجش گازهای خروجی از اگزوز

ماده ۵۵: در این آزمون گازهای خروجی از اگزوز خودروهای بنزینی شامل هیدروکربنهای نسوخته (HC)، منوکسیدکربن (CO)، دی اکسیدکربن (CO₂)، اکسیژن (O₂) بوسیله دستگاه سنجش گازهای خروجی از اگزوز اندازه گیری می شود. اساس انجام این آزمون بر پایه رویه ها و حدود مجاز انتشار آلاینده هایی است که از سوی سازمان حفاظت از محیط زیست به صورت دوره ای تهیه و ابلاغ می گردد.

جدول (۴). فرآیند انجام آزمون گازهای خروجی.

رویه انجام کار	دلایل مردودی
اندازه گیری با استفاده از یک آنالیزور گاز خروجی از اگزوز مطابق با الزامات انجام می گیرد. (برای خودروهایی که به سامانه های عیب یاب خارجی OBD II یا EOBD مجهز هستند، عملکرد مناسب سامانه آلاینده های را می توان از طریق خواندن کدهای خروجی دستگاه OBD به همراه اندازه گیری آلاینده ها در حالت موتور خلاص یا fast idle، مطابق با شرایط پیشنهاد شده توسط سازنده یا مطابق با دیگر الزامات بررسی نمود).	۱- سطح آلاینده های گازی بیشتر از سطوح مشخص شده توسط سازنده است. ۲- مقدار آلاینده های بیشتر از حدود مجاز اعلامی در الزامات ابلاغ شده از سوی شورای عالی محیط زیست باشد. ۳- نمایش اطلاعات از دستگاه OBD نشانگر عملکرد معیوب حس گر ها و عملگرهای سامانه جرقه و سوخت خودرو باشد.

۴-۱ آزمون سامانه تعلیق و کمک فنر

کمک فنر به عنوان یکی از مهمترین قطعات خودرو در تامین پایداری حرکت با سامانه تعلیق کارآمد، ضمن فراهم آمدن شرایط مناسب و راحت و نرم (بدون نوسان و ضربه لرزش) برای سرنشینان وضعیت مناسبی برای چسبندگی خودرو در مسیرهای پیچ دار و کاهش طول زمان ترمزگیری فراهم می آورد. تجهیزات بکار برده شده در آزمون تعیین وضعیت سلامت سامانه تعلیق یا کمک فنرها، از قرائت شاخص هایی مانند "درصد کیفیت" که نشان دهنده میزان سفتی (و یا نرمی کمک فنر) در مقابل ارتعاشات وارده "شاخص میرایی" که بیانگر توانایی میرا نمودن نوسانات وارده و در نهایت شاخص "نسبت چسبندگی به جاده" بهرمنند می باشند.

جدول (۵). آزمون سامانه تعلیق و کمک فنر

رویه انجام کار	دلایل مردودی
استفاده از تجهیزات خاص (مکانیزه) و مقایسه کردن اختلاف مقادیر شاخص های اندازه گیری شده مربوط به کیفیت کمک فنرهای چپ/راست یک محور یا مقادیر مطلق داده شده توسط سازنده.	• وجود اختلاف معنا دار بین شاخص های کیفی اندازه گیری شده توسط دستگاه در کمک فنرها (سامانه تعلیق) یک محور یا خروج یکی از مقادیر مربوط به سنجش کیفیت کمک فنر (سامانه تعلیق) از محدوده مجاز • وجود اختلاف ۵۰٪ بین شاخص قرائت شده چرخهای چپ و راست یک محور

۱-۵ آزمون اندازه گیری شدت صوت تولیدی از اگزوز خودرو در دور آرام و تند:

این دستگاه جهت اندازه گیری صوت ناشی از عملکرد موتور، صدای از اگزوز، بلندی صدای بوق و... استفاده می شود. این دستگاه قادر است شدت صوت را بر حسب db اندازه گیری نماید. روش اندازه گیری اصوات یاد شده برای هر یک از موارد فوق متفاوت است. اندازه گیری صدا توسط این دستگاه باید منطبق بر ضوابط و دستورالعمل های ابلاغی از سوی سازمان حفاظت محیط زیست صورت پذیرد. ملاک مردودی و قبولی خودرو ها در این آزمون حدود مجازی است که از سوی سازمان حفاظت محیط زیست تهیه و ابلاغ می گردد.

جدول (۶). آزمون اندازه گیری شدت صوت تولیدی از اگزوز خودرو در دور آرام

رویه انجام کار	دلایل مردودی
ارزیابی سطح صدا با آزمون صدای ایستا و صدا سنج انجام می گردد.	سطح صدا بیشتر از مقادیر مجاز در الزامات (که توسط شورای عالی محیط زیست یا هیات محترم وزیران اعلام می گردد).

۱-۶ آزمون نور چراغهای جلو

سامانه روشنایی ایمن و کارآمد باید به نحوی عمل نماید که ضمن تامین نور و وضوح مناسب برای راننده موجب کوری موقت راننده، خودروی در حال حرکت از مسیر روبرو را به وجود نیاورد. کاسه چراغهای استاندارد باید بتواند شعاع پرتوهای نور را با زاویه مناسب انتشار دهد، تجهیزات بکار گرفته شده در خطوط مکانیزه معاینه فنی به شکل خودکار شدت میزان نور ساطع شده از هر یک از کاسه چراغهای جلویی خودرو را در وضعیت نور پایین و نور بالا اندازه گیری نموده و علاوه بر آن مشخص می سازد آیا نور ساطع شده از کاسه چراغهای جلوی خودرو در سو بالا و سو پایین و مه شکن دارای زاویه مناسب می باشد. در این آزمون صرفاً شدت و زاویه نور ساطع شده از چراغها توسط دستگاه اندازه گیری شده و رنگ نور- نوع لامپ- سلامت کاسه چراغها- لقی کاسه چراغها و نقصان چراغها نیز به صورت ظاهری و توسط متصدی بررسی خواهد شد.

جدول (۷). آزمون نور چراغهای جلو

رویه انجام کار	دلایل مردودی
تعیین شدت نور بالا و پایین و مه شکن تعیین زاویه و جهت نور بالا و پایین و مه شکن (هر یک از چراغهای جلو در راستای افقی با استفاده از دستگاه تنظیم گر نور چراغ جلو).	شدت نور چراغ جلو در محدوده مشخص شده در الزامات نباشد

انجام آزمون و اجزای مورد معاینه در موتورسیکلتها

آزمون سطح ایمنی و آلاینده گی موتورسیکلت های چهارزمانه و انژکتوری در مراکز معاینه فنی طبق رویه تعریف شده در ذیل صورت می پذیرد:

- ۱- آزمون غلظتی ترمزها (با امکان اندازه گیری وزن وارده بر هر محور).
- ۲- سنجش گازهای خروجی از اگزوز (CO) بر حسب درصد حجمی و HC نسوخته بر حسب ppm سایر گازها بر اساس ابلاغ شورای عالی محیط زیست)
- ۳- آزمون ظاهری اطراف بدنه و تجهیزات موتورسیکلت.
- ۴- آزمون صدا (خروجی از اگزوز و بوق).
- ۵- صدور نتایج معاینه فنی.

حدود مجاز سنجش گازهای خروجی از اگزوز و شدت صوت مربوط به اگزوز موتورسیکلت و رویه آزمون آن بر حسب مستندات ابلاغی شورای عالی محیط زیست خواهد بود. سایر آزمون‌ها به صورت بصری صورت پذیرفته و در حین انجام آن باید موارد قید شده در جدول (۸) از لحاظ وجود و صحت عملکرد مورد بازدید قرار گیرند.

جدول (۸). آزمون و اجزای مورد معاینه در موتورسیکلت‌ها

ردیف	تجهیزاتی که باید مورد آزمون قرار گیرند
۱	سامانه روشنایی جلو- سلامت کاسه چراغ-وجود لامپ استاندارد-کلید روشن و خاموش نمودن چراغ
۲	سامانه راهنما در جلو و عقب- وجود کلید-عملکرد صحیح
۳	سامانه روشنایی مربوط به چراغ خطر عقب و ترمز
۴	عملکرد صحیح به هنگام ترمز گیری
۵	آینه‌های جانبی
۵	بوق با شدت صوت استاندارد و صدای متعارف
۶	وجود گارد محافظ استاندارد در جلوی موتورسیکلت
۷	نصب صحیح زین در محل
۸	عدم نصب تجهیزات غیر استاندارد اضافی بر موتور سیکلت
۹	کنترل عملکرد صحیح سامانه برق رسانی و باتری
۱۰	عدم وجود دود مشهود و یا روغن سوزی در کارکرد دور آرام و تند (Fast Idle)
۱۱	سلامت باک سوخت و درب آن
۱۲	هم راستا بودن چرخهای محور جلو عقب
۱۳	اتصالات شاسی-فرمان ومحورها
۱۴	سلامت زنجیر و متعلقات انتقال قدرت
۱۵	سلامت جگ

- با در نظر گرفتن ابعاد و اختصار نوع آزمون‌های معاینه فنی موتورسیکلت‌ها، امکان تعریف محوطه آزمون در فضایی با حداکثر ابعاد ۴x۴ متر (بین ۱۵ تا ۲۰ متر مربع) وجود دارد. تجهیزات مربوط به معاینه فنی موتورسیکلت‌ها باید شرایط استقرار و بهره برداری در مراکز معاینه فنی خودروهای سبک را دارا باشند.
- ضوابط قید شده برای گازهای آلاینده در این دستورالعمل، ویژه آزمون معاینه فنی موتورسیکلت‌های ۴زمانه و انژکتوری بوده و درخصوص سنجش آلاینده‌های موتورسیکلت‌های برقی کاربردی ندارد. لذا در این نوع موتورسیکلت‌ها خروجی اگزوز آزمونده نمی‌شود.
- باتوجه به کم بودن تعداد آزمون‌های لازم برای معاینه فنی موتورسیکلت‌ها، همزمانی انجام معاینات فنی برای چند موتورسیکلت بر روی خط مجاز نیست. چیدمان تجهیزات برای انجام معاینه فنی یک موتور سیکلت به صورت جدول (۹) باید باشد.

جدول (۹). زمان‌بندی آزمون موتورسیکلت

ردیف	نوع آزمون	مدت زمان (دقیقه)
۱	ورود و ثبت اطلاعات اولیه موتورسیکلت و تطبیق مدارک	۲
۲	سنجش گازهای خروجی از اگزوز	۲
۳	آزمون صدا	۲
۴	آزمون غلتکی ترمزها	۲
۵	آزمون شدت و زاویه نور چراغ جلو	۲
۶	آزمون ظاهری تجهیزات	۲
جمع		۱۲

حدود مجاز مربوط به انتشار آلاینده‌ها و شدت صوت مطابق آخرین مصوبه هیئت محترم وزیران و یا مصوبه شورای عالی محیط زیست خواهد بود.

پیوست ۸ (روش بازرسی و آزمون چشمی سامانه گازسوز خودروهای سبک و سنگین)

بازرسی و آزمون ادواری سامانه گازسوز خودروها

• بازرسی چشمی

- مرکز معاینه فنی فقط امکان و توانایی انجام بازرسی چشمی خودروهای با سوخت گاز طبیعی فشرده (CNG) مطابق با استانداردهای ملی ۹۷۴۷ و ۹۴۲۶ را دارا می باشد.
- ناظر شرکت بازرسی مورد تایید که به صورت رسمی از سوی سازمان ملی استاندارد ایران به ستاد معاینه فنی معرفی می گردد پس از هماهنگی با ستاد معاینه فنی باید جهت نظارت بر حسن اجرای فرآیندهای مربوط به کنترل چشمی مخازن و متعلقات CNG در مراکز معاینه فنی حاضر گردد.

• شرایط محیطی مرکز معاینه فنی

- محل بازرسی چشمی نباید با هر محیط دارای منبع ایجاد جرقه هم جوار باشد و باید از هواکش های ضد جرقه استفاده شود.
- شکل هندسی و طرح محل بازرسی چشمی باید به گونه ای باشد که در مواقع وقوع خطر و یا حادثه، امکان ترک سریع محل برای کارکنان وجود داشته باشد.
- مساحت محل بازرسی چشمی در مرکز معاینه فنی حداقل ۷۵ متر مربع می باشد.
- پنجره های محل بازرسی چشمی باید از پلاستیک های شفاف و یا اجسام غیر شکننده باشد.
- کف محل بازرسی چشمی در بخش سرپوشیده باید صاف، یکنواخت، عاری از هر گونه سنگریزه، مستحکم و با کیفیت باشد.
- شدت روشنایی محل بازرسی چشمی باید حداقل ۲۵۰ لوکس باشد.
- سامانه روشنایی و تاسیسات برقی باید ضد جرقه باشند.
- هواکش های نصب شده باید از نوع ضد جرقه باشند.
- سامانه تهویه محل بازرسی چشمی باید با ظرفیت ۵۰۰ لیتر در ثانیه به ازاء هر خودرو مجهز شده باشد. (به دلیل سبک بودن گاز طبیعی، پیشنهاد می شود تهویه روی سقف نصب شود) در ضمن خروجی هواکش و کانال کثی مرتبط باید به گونه ای باشد که انتشار آلودگی و خطر را به حداقل برساند و نباید خروجی هواکش به سمت اماکن عمومی و مسکونی باشد.
- محل بازرسی چشمی باید به ازای هر خودرو دارای حداقل یک کپسول ۸ تا ۱۰ کیلوپی از نوع ۳ (ABC) باشد. در ضمن این کپسول ها باید در ارتفاع ۱۵۰ سانتی متری از سطح زمین و در دسترس باشند.
- مرکز معاینه فنی باید دارای سه عدد سطل ماسه با پایه مناسب برای اطفاء حریق باشد.
- تمامی تجهیزات مربوط به کنترل چشمی مخازن و متعلقات خودروهای گازسوز مورد کاربری در مرکز معاینه فنی باید بطور سالیانه توسط آزمایشگاه های معتبر کالیبره شوند و نظارت بر کالیبراسیون آنها بر عهده شرکت بازرسی مورد تایید سازمان ملی استاندارد است که از سوی ستاد معاینه فنی جهت انجام این امر انتخاب می گردد. در طول مدت استفاده قبل از یک سال نیز باید بصورت دوره ای توسط شرکت بازرسی مورد تایید سازمان ملی استاندارد کنترل و در صورت خارج شدن از کالیبره تعویض گردند.
- کارشناس CNG مرکز معاینه فنی باید مطابق با الزامات استانداردهای ملی ایران به شماره ۹۷۴۷ و ۹۴۲۶ در شرکت های آموزشی مورد تایید سازمان ملی استاندارد ایران دوره آموزشی گذرانده و گواهینامه تایید صلاحیت دریافت نماید. برنامه مربوط به بازآموزی و کارآموزی کارشناسان مربوط به کنترل چشمی مخازن و متعلقات گازسوز خود توسط کمیته راهبری صنعت CNG، تدوین و از طریق سازمان شهرداری ها جهت اجرا به کارگروه استانی و متعاقباً ستاد های معاینه فنی شهرداری ها ابلاغ می گردد.
- مرکز معاینه فنی باید فضای آزمون مربوط به بازدید چشمی خودروهای گازسوز را تحت پوشش بیمه های آتش سوزی، مسئولیت کارفرما در قبال کارکنان و مسئولیت مدنی در قبال اشخاص ثالث قرار دهد.

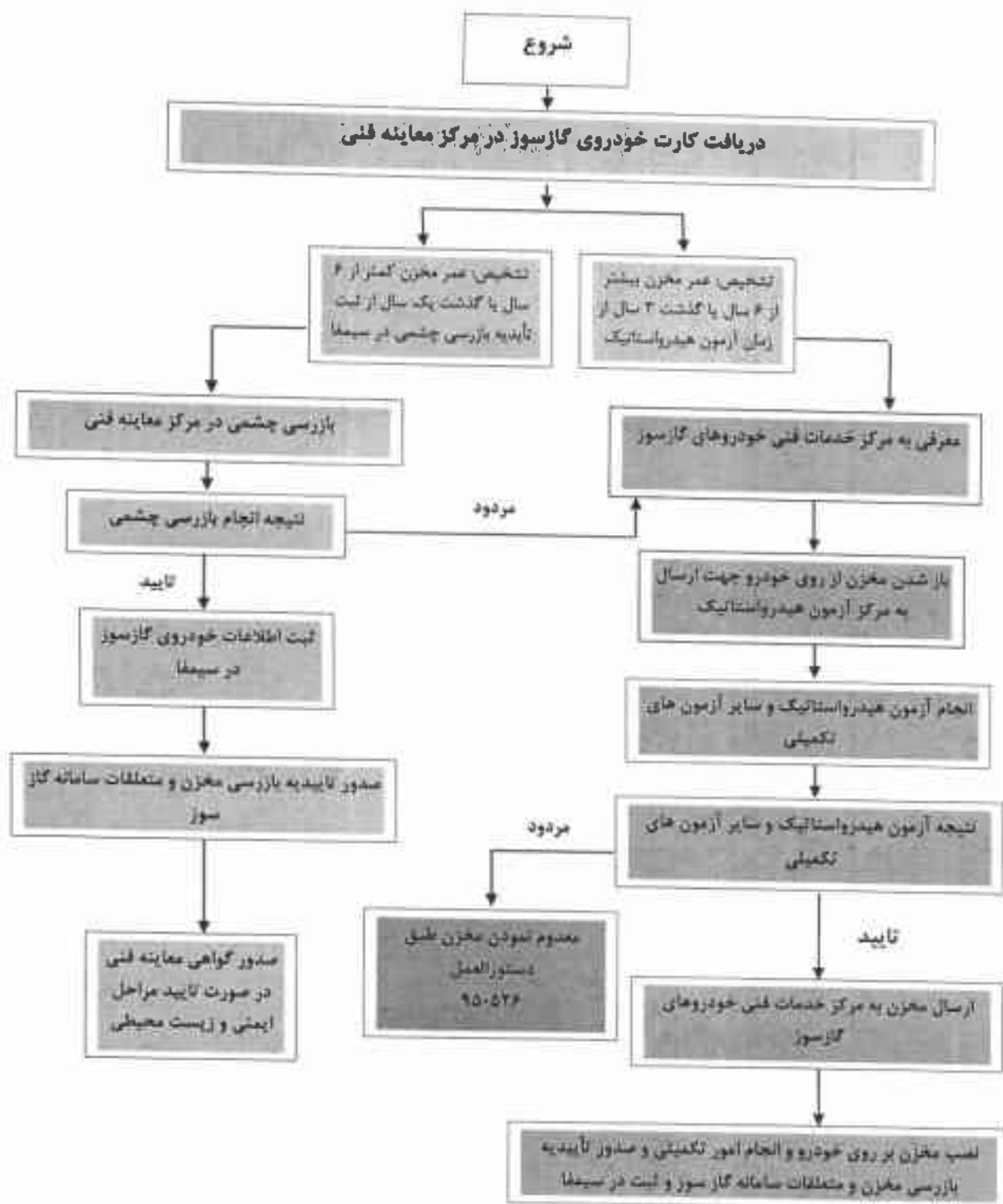
- مرکز معاینه فنی موظف است مسئولیت مدنی در رابطه با خسارت جانی و مالی ناشی از عملیات بازرسی چشمی را در قبال استفاده کننده و اشخاص ثالث، تحت پوشش بیمه قرار دهد.
- تاکید می‌گردد مراکز معاینه فنی مجاز به بازکردن مخزن از روی خودرو و تخلیه مخزن نمی‌باشند.
- گزارش تخلف مراکز معاینه فنی که توسط ناظران شرکت‌های بازرسی تهیه می‌شود، از طریق سازمان ملی استاندارد به کمیته راهبری صنعت CNG اعلام می‌گردد و گزارش تکمیلی نیز توسط کمیته یاد شده به سازمان شهرداری‌ها اعلام می‌شود تا برابر جدول تخلفات مندرج در این دستورالعمل یا مراکز معاینه فنی متخلف برخورد گردد.

• **مراحل انجام بازرسی چشمی خودروهای گازسوز مطابق با استاندارد ملی ۹۷۴۷ و مخازن آنها مطابق با استاندارد ملی ۹۴۲۶ بصورت زیر می‌باشد:**

- ارایه کارت خودرو در پذیرش مرکز معاینه فنی
- کنترل خودرو و تشخیص تک سوز یا دوگانه سوز بودن آن
- اگر عمر مخزن خودرو بالای ۶ سال باشد یا ۳ سال از زمان آزمون هیدرواستاتیک مخزن گذشته باشد، مرکز معاینه فنی موظف است بدون اخذ وجه نسبت به معرفی خودرو به مرکز خدمات فنی خودروهای گازسوز جهت انجام آزمون هیدرواستاتیک و سایر آزمون‌های تکمیلی اقدام نماید.
- اگر عمر مخزن خودرو زیر ۶ سال باشد یا یک‌سال از زمان بازرسی چشمی سامانه گازسوز خودرو گذشته باشد، مراحل بازرسی چشمی در مرکز معاینه فنی انجام می‌گیرد.
- صدور فرم پذیرش خودرو
- دریافت اطلاعات مورد نیاز از مالک خودرو، مطابق با فرم سازمان ملی استاندارد ایران
- در صورت تایید وضعیت سلامت و سن مخزن و سایر متعلقات گازسوز خودرو در بازرسی چشمی، مرکز معاینه فنی موظف است اطلاعات خودرو گازسوز را مطابق با فرم مربوطه در سیمفا ثبت نماید.
- ناظر مستقر در مرکز معاینه فنی باید نسبت به صدور تاییدیه بازرسی چشمی مخزن و متعلقات سامانه گازسوز خودرو اقدام نماید.
- در صورت عدم تایید خودرو در مرحله بازرسی چشمی، مرکز معاینه فنی موظف است نسبت به معرفی خودرو به مرکز خدمات فنی خودروهای گازسوز به منظور باز شدن مخزن خودرو جهت ارسال به مرکز آزمون هیدرواستاتیک، اقدام نماید.
- خودروهای گازسوز قبل از انجام معاینه فنی خودرو (آزمون زیست محیطی و آزمون‌های ایمنی)، باید دارای تاییدیه بازرسی چشمی مخزن و متعلقات سامانه گازسوز باشند.
- مراکز معاینه فنی موظف به رعایت ضوابط مندرج در ماده ۶ آیین‌نامه بوده و در صورت احراز تخلف از سوی ستاد معاینه فنی مشمول جرائم مندرج در جدول تخلفات این دستورالعمل خواهند بود.
- سامانه گازسوز خودرو (به جز مخزن) باید هر سال مطابق با استاندارد ملی ۹۷۴۷ مورد بازرسی چشمی در مرکز معاینه فنی قرار گیرد.
- مطابق با استاندارد ملی ۹۴۲۶ باید مخزن خودرو پس از انجام اولین آزمون هیدرواستاتیک، هر ۳ سال یکبار در معرض انجام این آزمون و سایر آزمون‌های تکمیلی قرار گیرد.
- در صورت انقضا تاریخ تولید مخزن بایستی خودرو به مراکز خدمات فنی معرفی شده تا مخزن از روی خودرو باز شده و مطابق دستورالعمل مربوطه امحاء شود.

- بازرسی و آزمون ادواری سامانه گازسوز اتوبوس‌های گازسوز شهری
 - به دلیل حساسیت موضوع اتوبوس‌های گازسوز شهری، بازرسی و آزمون ادواری این اتوبوس‌ها توسط سازمان‌های اتوبوسرانی هر شهر، در پایانه‌های اتوبوسرانی آن شهر و از طریق واگذاری به شرکت‌های بازرسی مورد تایید سازمان ملی استاندارد در این زمینه، انجام خواهد شد.
- رعایت دستورالعمل ۹۴۰۵۲۶ جهت معدوم سازی مخازن مردود شده در آزمون‌های هیدرواستاتیک، جزو الزامات می باشد.

رنگ سبز به معنای فرآیندهای جاری در مراکز معاینه فنی می باشد.

رنگ نارنجی به معنای فرآیندهای جاری در مراکز خدمات فنی خودروهای گازسوز تحت پوشش و مورد تأیید سازمان ملی استاندارد ایران می باشد.

